

Tyttöjen Huone - Nuorten tyttöjen hyvinvointia tukemassa

Katja Peiponen-Patrikainen

2023 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Tyttöjen Huone - Nuorten tyttöjen hyvinvointia tukemassa

Katja Peiponen-Patrikainen
Sosionomin koulutus
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2023

Katja Peiponen-Patrikainen

Tyttöjen Huone - Nuorten tyttöjen hyvinvointia tukemassa

Vuosi 2023 Sivumäärä 73

Opinnäytetyön tarkoitus oli Urjalan kunnan kouluterveyskyselystä nousseiden vastausten perusteella tukea tyttöjen hyvinvointia vapaaehtoistoiminnalla. Toiminnallisen opinnäytetyön kautta järjestettiin tytöille kohdennettua matalan kynnyksen avointa ”Tyttöjen Huone” kerhotoimintaa Urjalan kunnassa syksyllä 2022. Toiminnan tavoitteena oli tarjota tytöille vapaa-ajan toimintaa, jolla tuettiin tyttöjen hyvinvointia ja itsetunnon myönteistä kehitystä murrosiän kasvun keskellä. Tavoitteena oli mahdollistaa kohdennetun toiminnan kautta tyttöjä voimaantumaa ja toteuttamaan itseään vertaisryhmässä. Opinnäytetyön työelämäkumppanina toimi Urjalan kunnan nuorisotoimi.

Toiminnan tueksi opinnäytetyössä tuotiin tietoa valtakunnallisen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) järjestämän kouluterveyskyselyn tuloksista sekä nuorisotyöstä, tyttönuorisotyöstä, murrosiästä ja tyttöihin liitettyjen murrosiänkasvuun liittyvistä piirteistä ja ilmiöistä sekä kasvuun ja ilmiöiden tarpeisiin vastaamisesta. Lisäksi toiminnan lähtökohtien luotettavuuden osoittamiseksi, sekä suunnittelun ja kehittämisen tueksi haastateltiin eri asiantuntijoita.

Toimintaa arvioitiin palautekyselyn, ryhmähaastattelun ja kävijämäärien perusteella sekä havainnoimalla toimintaa yleisellä tasolla. Toiminnasta saadun palautteen ja toiminnan arvioinnin mukaan, toiminta osoittautui kohderyhmän tarpeita ja toiveita vastaaviksi. Toiminnassa päästiin tavoitteisiin ja niiden perusteella suunnitellaan ja kehitetään toiminnan jatkumista Urjalan kunnassa.

Asiasanat: hyvinvointi, murrosikä, nuorisotyö, tyttötyö

Katja Peiponen-Patrikainen

Girls Room - Supporting the Well-Being of Young Girls

Year	2023	Pages	73
------	------	-------	----

The purpose of this Bachelor's thesis was based on the responses from the Urjala municipality's school health questionnaire to support the well-being of girls with voluntary activities. Through the functional thesis, a low threshold "Girls' Room" club activity targeted at girls was organized in Urjala municipality in the fall of 2022. The goal of the activity was to offer girls leisure activities that supported girls' well-being and the positive development of self-esteem during puberty. The goal was to enable girls to empower themselves and realize themselves in a peer group through targeted activities. The work life partner of the thesis was the youth organization of the municipality of Urjala.

To support the activity, the thesis brought information on the results of the national school health survey organized by Finnish Institute for Health and Welfare (THL), as well as on youth work, girls' youth work, puberty and the characteristics and phenomena related to puberty growth associated with girls, as well as responding to the needs of growth and phenomena. In addition, in order to demonstrate the legibility of the starting points of the activity, and to support planning and development, interviews with different experts were performed.

The activity was evaluated based on a feedback survey, a group interview, the number of visitors and by observing the activity at a general level. According to the feedback received and the evaluation of the activity, the activity corresponded to the needs and wishes of the target group. The goals were reached in the activity, and based on them, the continuation of the activity in Urjala municipality is planned and developed.

Keywords: well-being, puberty, youth work

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Työelämäkumppani	8
3	Tarkoitus ja tavoitteet	9
4	Perustelut toiminnalle	9
4.1	Kouluterveyskyselyn tulokset.....	10
4.2	Nuorisotoimen näkökulmat	13
4.3	Koulutoimen näkökulmat.....	15
5	Tietoperusta	17
5.1	Lähtökohtana nuorisotyö.....	17
5.1.1	Tyttönuorisotyö	18
5.1.2	Tampereen Tyttöjen Tupa	20
5.2	Murrosiän haasteet.....	23
5.2.1	Tyttöjen murrosikään liitetyt piirteet	24
5.2.2	Murrosikäisen kasvun tukeminen	25
5.3	Sosiokulttuurinen innostaminen Tyttöjen Huoneella.....	27
6	Toiminnan suunnittelu.....	29
6.1	Runko ja sisältö.....	30
6.2	Markkinointi.....	31
7	Arviointisuunnitelma.....	33
7.1	Arvioinnin osa-alueet	34
7.2	Arviointimenetelmät.....	35
8	Toiminnan kuvaus	37
8.1	Isosisarustoiminta	38
8.2	Toiminta, teemat ja havainnot	39
8.2.1	Huomaa hyvä.....	39
8.2.2	Yhteistyö.....	40
8.2.3	Oma kehonkuva ja itsetunto	41
8.2.4	Tapahtuma	42
8.2.5	Murrosiän muutokset	45
8.2.6	Unelmat ja haaveet	46
9	Toiminnan arviointi	47
9.1	Palvelun käyttöaste.....	47
9.2	Palvelun tarpeen vastaavuus	48
9.3	Asiakaskyselyt	49
9.4	Yhdenvertaisuuskartoitus	51
9.5	Tavoitteiden täyttyminen.....	51

9.6	Näkyvyys.....	53
10	Eettisyys ja luotettavuus	53
11	Pohdinta	55
	Lähteet.....	58
	Liitteet	62

1 Johdanto

Murrosiässä ja murrosiän kynnyksellä olevien tyttöjen itsetunnon kehitykseen liittyvät haasteet ovat olleet yhteiskunnassamme tunnistettu ilmiö jo pidemmältä ajalta. Tyttöjen kasvun tukemiseen onkin kehitetty erilaista kohdennettua vapaa-ajan toimintaa eri paikkakunnilla. Murrosikäisen nuoren fyysiselle ja henkiselle kasvulle on tyypillistä kehitykseen liittyvät haasteet, mutta kehittyvä yhteiskunta tuo kasvuun mukaan uusia elementtejä ja ilmiöitä. Murrosikäisen kehitykseen liittyviä kasvun vaiheita on tärkeä tukea nuoren kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja positiivisen itsetunnon kehittymisen kannalta. Toimintaa kasvun tukemiseksi tuleekin kehittää kehittyvän yhteiskunnan mukana sekä yhteiskunnassa esiintyvien ilmiöidenkin kautta. (Alien & Tiedenaiset 2021, 11, 14; Setlementtiliitto 2022; Erkko & Hannukala 2019, 13; Hoikkala & Kuivakangas 2017, 37, 42.)

THL:n (2021a) valtakunnallisesti järjestämien kouluille suunnattujen kouluterveyskyselyiden 2019 ja 2021 tulosten perusteella havahduttiin Urjalan kunnassa erityisesti tyttöjen vastausprosentteihin tietyillä osa-alueilla. Kyselyn tulokset toivat esiin tyttöjen tuntevan tyytymättömyyttä, sekä mielialaan liittyviä pulmia poikia verrannollisesti selkeästi enemmän. Kouluterveyskyselyn tuloksissa merkille pantavaa oli myös nuorten kokemukset saada keskustella aikuisen kanssa mieltä painavista asioista.

Urjalan kunnan nuorisotoimi- ja koulutoimen edustajat kävivät yhteistyössä kouluterveyskyselyn vastauksia läpi keväällä 2022. Nuorisotoimi tekee aktiivisesti yhteistyötä yhdistys- ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa, ja otti esille kouluterveyskyselyn tuloksia heidän kanssaan yhteistyötaapamisessa, jossa nousi ajatuksia esille tytöille suunnatusta kerhotoiminnasta. Urjalan kunnan nuorisotoimi oli kevään 2022 aikana kehittänyt toimintaansa sekä nuorille tarkoitettuja tiloja yhdessä nuorten kanssa. Kehittämisen yhteydessä nuoret tytöt toivoivat itselleen nuorisotiloille omaa huonetta.

Urjalan kunnan nuorisotoimi paneutui lisää kouluterveyskyselyiden vastauksista saatuihin tuloksiin. Tulosten selvityksen kautta, eri nuorten kanssa työskentelevät ammattihahdot, kuten nuorisotoimi-, vapaa-aika-, koulu- ja sosiaalitoimi kokoontuivat yhteen keskustelemaan niistä. Keskusteluiden yhteydessä nousi esille erilaiset nyky-yhteiskuntaa erityisesti tyttöjä koskettavat ilmiöt, kuten jännittämiseen, suorittamiseen, odotuksiin ja omaan kehonkuvaan liittyvät ajatukset. Keskustelun tuloksena yhteistyönä päädyttiin Urjalan kunnassa aloittamaan erityisesti nuoriin kohdistuva ”Hyvä minä- Hyvä sinä” kampanja syksyllä 2022. Kampanjan kautta haluttiin yhteistyössä yhteisin, sekä jokainen omilla toimialoillaan sopivin menetelmin vahvistaa

nuorten itsetuntoa, minä pystyvyyttä, minä riitän kokemusta, sekä hyvän huomaamista itsessä sekä muissa.

Opinnäytetyöni oli toiminnallinen, jonka kautta järjestettiin tytöille kohdennettua matalan kynnyksen avointa Tyttöjen Huone kerhotoimintaa Urjalan kunnassa syksyllä 2022. Opinnäytetyöni oli Urjalan kunnan nuorisotoimen kautta osana ”Hyvä minä - Hyvä Sinä” kampanjaa. Opinnäytetyön kautta tavoiteltiin tietoa Urjalan kunnalle toiminnan sisällön hyödyllisyydestä, tuloksista ja tarpeesta.

2 Työelämäkumppani

Tyttöjen Huone toiminnan työelämäkumppanina oli Urjalan kunnan nuorisotoimi. Toiminnan ideointi lähti käyntiin Urjalan kunnassa kehittämistyön harjoittelujaksoni aikana nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattorin työnkuvassa keväällä 2022. Harjoitteluni alkuvaiheessa kävimme läpi kouluterveydenhoitajan, sekä nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattorin kanssa Urjalan koulujen kouluterveyskyselyiden tuloksia läpi. Laaja kysely osoittautui mielenkiintoiseksi ja tulokset herättivät ajatuksia. Sain tehtäväkseni käydä kouluterveyskyselyn tuloksia läpi tarkemmin ja tehdä siitä tiivistelmää. Kouluterveyskyselystä muodostuikin oman kehittämistyön harjoitteluni punainen lanka. Tuloksia käytiin läpi Urjalan kunnassa erilaisissa yhteistyötapaamisissa harjoitteluni aikana. Tapaamisissa nousseista keskusteluista ja ideoinneista, sekä nuorten kanssa tehtävän yhteistyön kautta, alkoi muodostumaan ja kehittymään ajatus tytöille suunnatusta kerhotoiminnasta. Toimintaa opinnäytetyöntekijä lähtisi toteuttamaan syksyllä 2022 Urjalan kunnassa suorittamalla vapaaehtoistyöllä opintopisteitä sekä opinnäytetyötä.

Urjalan kunnan nuorisotoimen tehtävä on nuorisolain mukaisesti edistää nuorten osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia, kykyä toimia yhteiskunnassa sekä tukea nuorten itsenäistymistä, kasvua, yhteisöllisyyttä, harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Tehtävänä on edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. (Urjala 2022a.)

Lähtökohtina tavoitteiden toteutumisessa on kulttuurinen moninaisuus, kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön sekä elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Monialaisen yhteistyön kautta toteutetaan nuorisotyötä ja politiikkaa yhdessä nuorten, järjestöjen, yhdistysten sekä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. (Urjala 2022a.)

Kulttuurisella nuorisotyöllä tavoitellaan Urjalassa nuorten ohjaamista ja kannustamista omaehtoiseen toimintaan. Se tukee nuorten identiteetin kehittymistä kokemuksellisen oppimisen kautta. Kulttuurinen nuorisotyö järjestää toimintaa, joka tukee nuorten itseilmaisun

vahvistumista, sekä tarjoaa mahdollisuuksia nuorille toteuttaa omia kulttuurisia unelmiaan. (Urjala 2022b.)

3 Tarkoitus ja tavoitteet

Toiminnallisella opinnäytetyöllä järjestettiin tytöille kohdennettua matalan kynnyksen avointa Tyttöjen Huone kerhotoimintaa Urjalan kunnassa syksyllä 2022. Opinnäytetyöni oli Urjalan kunnan nuorisotoimen kautta osana ”Hyvä minä - Hyvä Sinä” kampanjaa. Opinnäytetyön kautta tavoiteltiin tietoa Urjalan kunnalle toiminnan sisällön hyödyllisyydestä, tuloksista sekä tarpeesta.

Opinnäytetyön tarkoitus oli Urjalan kunnan kouluterveyskyselystä nousseiden vastausten perusteella vastata vapaaehtoistoiminnalla tyttöjen hyvinvoinnin tukemiseen, sekä tarjota henkilökohtaista keskusteluaikaa tarvittaessa. Tarkoitus oli saada avoimen toiminnan ja sosiokulttuurisen innostamisen periaatteiden kautta nuoret tytöt tulemaan paikalle ja osalliseksi toimintaan.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tarjota tytöille avointa ja matalan kynnyksen vapaa-ajantointa, jolla tuetaan tyttöjen hyvinvointia murrosiän kehityksen keskellä. Tavoitteena oli mahdollistaa tytöille kohdennetun toiminnan kautta tyttöjä voimaantumaa ja toteuttamaan itseään vertaisryhmässä.

Opinnäytetyön toiminnan tavoitteena oli kohdata nuoria yksilöllisesti, luoda osallistujille ryhmään kuulumisen kokemus sekä osallisuuteen kannustava, mutta myös omaehtoiseen olemiseen mahdollistava ympäristö. Tavoitteena oli tukea myönteisen minä- ja kehonkuvan tunteesta, minä riitän ja pystyvyyden kokemusta, sekä ohjata huomaamaan hyvä itsessä ja muissa. Tavoitteena oli arvioida toiminnan tavoitteiden toteutumista ja toiminnan merkitystä kohderyhmälle.

4 Perustelut toiminnalle

THL:n (2022a) valtakunnallisten kouluterveyskyselyiden tarkoitus on mitata lasten ja nuorten hyvinvointia eri osa-alueilla. Tuon tietoa kouluterveyskyselyn tarkoituksesta, kohderyhmästä sekä esimerkkejä tuloksista, jotka antavat perusteluita opinnäytetyöni aiheelle.

Opinnäytetyöni aiheen ammatillisten näkökulmien perusteluina käytin Urjalan nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattorin sekä kouluterveydenhoitajan haastatteluja. Urjalan kouluterveyskyselyn koulukohtaiset tulokset eivät ole julkista tietoa, joten näitä en tuo esille

opinnäytetyössäni. Haastatteluiden kautta toin ammatillista tietopohjaa työni lähtökohtiin Urjalassa sekä sen luotettavuuteen. Lisäksi haastateltavat antoivat omia näkemyksiään nuorten hyvinvointiin sekä itsetunnon tukemiseen liittyvään aiheeseen ja Tyttöjen Huone toimintaan.

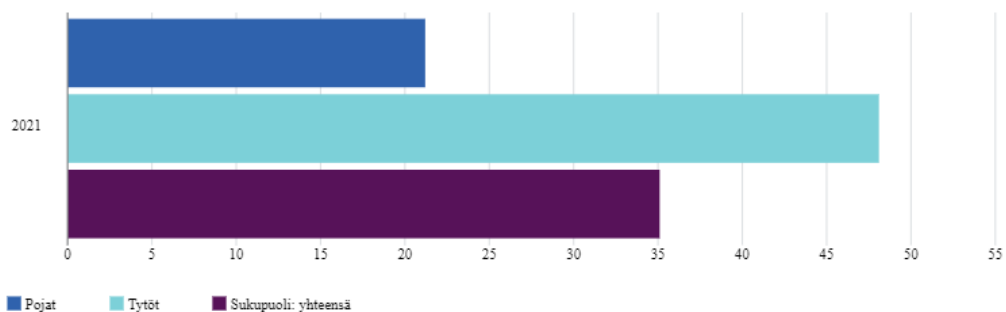
4.1 Kouluterveyskyselyn tulokset

THL:n (2022a) kouluterveyskyselyn tarkoitus on tuottaa monipuolista ja luotettavaa tietoa maakunnallisista ja paikallisista lasten ja nuorten hyvinvointiin, terveyteen, koulunkäyntiin, osallisuuteen sekä avun ja palveluiden saantiin liittyvissä asioissa. Kyselyyn osallistuvat tietyt vuosiluokat joka toinen vuosi. Kunta- ja oppilaitoskohtaiset tulokset eivät ole julkisesti luotavaa tietoa, vaan ne ovat saatavissa salasanojen takana. (THL 2022a.)

THL:n (2021a) kouluterveyskyselyn 2019 ja 2021 julkisesti saatavilla valtakunnallisista vastauksista nousee esille tyttöjen tyytymättömyys kyselyn eri osa-alueilla. Nostin kyselystä esille niitä alueita, jotka koskettavat oman opinnäytetyöni lähtökohtia, teemoja ja kohderyhmää. Valtakunnalliset vastaukset antavat suuntaa myös Urjalan kunnan kouluterveyskyselystä saatuihin koulukohtaisiin tuloksiin.

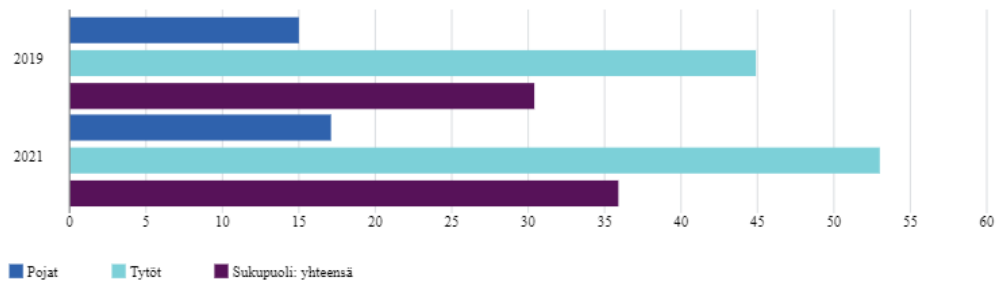
THL:n (2021a) kouluterveyskysely 2019 ja 2021 suunnattiin 4.-5.-, 8.-9. -luokkalaisille sekä luokiolaisille. Käsittelin 8.-9. -luokkalaisten vastauksia, koska he ovat toimintani kohderyhmää. Kaikissa tuloksissa eivät näy edellisen kyselyn, eli 2019 vuoden tulokset, joista voisi vertailla tulosten kehityskulkua. Merkille pantavia tyttöjen hyvinvointiin ja opinnäytetyöni aiheeseen liittyviä tuloksia oli havaittavissa seuraavissa indikaattoreissa.

Sosiaalista ahdistuneisuutta 8.-9. -luokkalaisista kokee 2021 vuonna vastanneista tytöistä 48,1 %, pojista 21,2 % ja sukupuolista yhteensä 35,1 % (Kuvio 1).

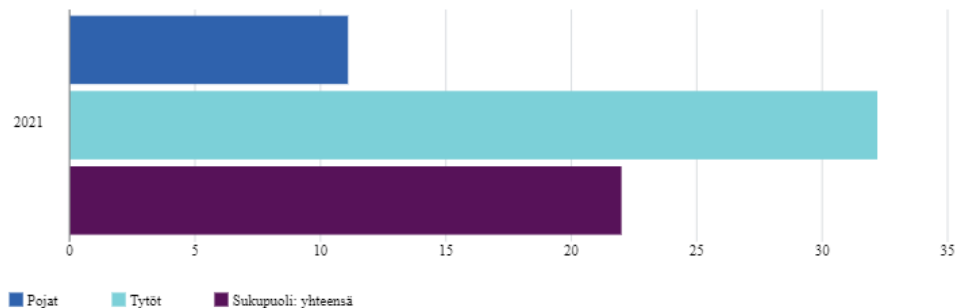
Kuvio 1. Sosiaalinen ahdistuneisuus (THL 2021b)

Mielialastaan on ollut huolissaan kuluneen 12 kuukauden aikana vuonna 2019 8.-9. -luokkalaisista tytöistä 44,9 %, pojista 15 % ja sukupuolista yhteensä 30,4 %. Vuonna 2021 tytöistä 53 %, pojista 17,1 % ja sukupuolista yhteensä 35,9 %. (Kuvio 2.)

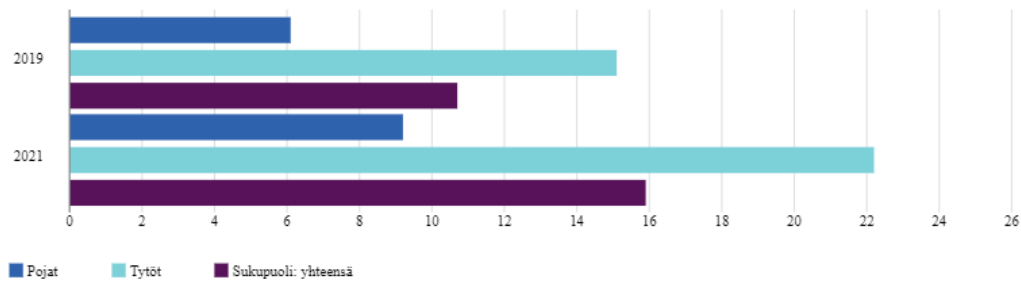
Kuvio 2. Ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana 2019 ja 2021 (THL 2021c)

Matalaa itsetunnon tasoa vuonna 2021 kokevat 8.-9. -luokkalaisista tytöistä 32,2 %, pojista 11 %, ja sukupuolista yhteensä 22 % (Kuvio 3).

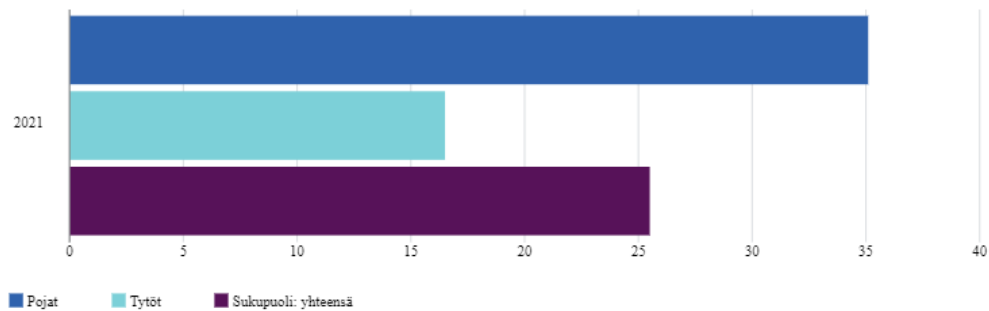
Kuvio 3. Matala itsetunnon taso (THL 2021d)

Itsensä yksinäiseksi tuntevia 8.-9. -luokkalaisista oli vuonna 2019 tytöistä 15,1 %, pojista 6,1 % ja sukupuolista yhteensä 10,7 %. Vuonna 2021 tytöistä 22,2 %, pojista 9,2 % ja sukupuolista yhteensä 15,9 %. (Kuvio 4.)

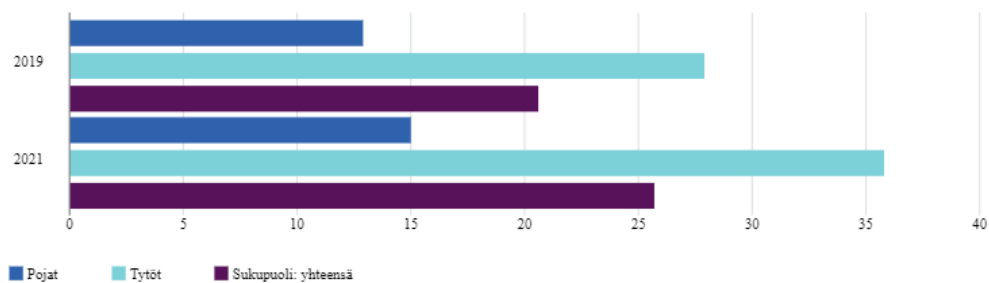
Kuvio 4. Tuntee itsensä yksinäiseksi (THL 2021e)

Positiivista mielenterveyttä on viimeisen kahden viikon aikana kokenut 8.-9. -luokkalaisista vuonna 2021 tytöistä 16,5 %, pojista 35,1 % ja sukupuolista yhteensä 25,5 % (Kuvio 5).

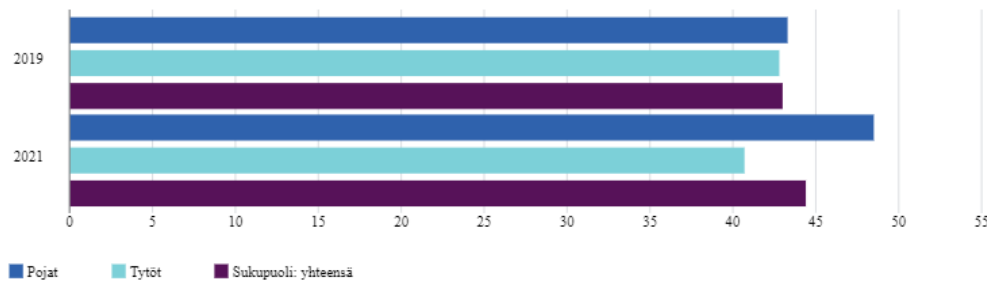
Kuvio 5. Kokenut positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana (THL 2021f)

Riittämättömyyden tunnetta opiskelijana kokee 8.-9. -luokkalaisista vuonna 2019 tytöistä 27,9 %, pojista 12,9 % ja sukupuolista yhteensä 20,6 %. Vuonna 2021 tytöistä 35,8 %, pojista 15 % ja sukupuolista yhteensä 25,7 %. (Kuvio 6.)

Kuvio 6. Riittämättömyyden tunne opiskelijana (THL 2021g)

Mahdollisuutta keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista kokee 8.-9. -luokkalaisista vuonna 2019 kokee tytöistä 42,8 %, pojista 43,3 % ja sukupuolista yhteensä 43 %. Vuonna 2021 tytöistä 40,7 %, pojista 48,5 % ja sukupuolista yhteensä 44,4 %. (Kuvio 7.)

Kuvio 7. Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (THL 2021h)

4.2 Nuorisotoimen näkökulmat

Haastattelin Urjalan kunnan nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori Juutilaista (2022) Tyttöjen Huone toimintaan liittyvistä lähtökohdista ja perusteluista. Juutilainen on ollut mukana jokaisessa vaiheessa kouluterveyskyselyn läpikäynnissä sekä niihin liittyvissä yhteistyötapaamisissa ja Tyttöjen Huone toiminnan ideoinnin lähtökohdissa. Juutilainen on ollut tukena toimintaan liittyvissä asioissa ja käynyt kanssani toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin liittyviä keskusteluja toiminnan aikana.

Urjalan kunnan kouluterveyskyselyssä erityisesti korostui tyttöjen mielenterveyteen, kuten ahdistuneisuuden kokemiseen liittyvät tulokset. Urjalan kouluterveyskyselyn mielenterveyttä käsittelevät tulokset olivat hyvin samansuuntaisia valatakunnallisten kouluterveyskyselyiden tulosten kanssa. Lisäksi kouluterveyskyselyn tuloksissa puhututti ja mietitytti vastausprosentit, joka osoittivat mahdollisuutta puhua aikuisen kanssa mieltä painavista asioista molempien sukupuolten kohdalla. (Juutilainen 2022.)

Opinnäytetyön tekijän työharjoittelu nuorisotoimen koordinaattorin työnkuvassa kevään 2022 aikana osoittautui hyväksi mahdollisuudeksi käydä läpi kouluterveyskyselyn vastauksia läpi syvemmin myös nuorisotoimen puolella. Kouluterveyskyselyn vastauksia voitiin näin käydä keväällä 2022 läpi laajemmin ja tuloksiin pureutumaan paremmin nuorisotoimen tiimin kesken, kuin aikaisemmin. Tuloksia käytiin läpi erilaisissa yhteistyöverkostoissa kuten Urjalan kunta-laisten hyvinvointiin ja terveyteen liittyvässä lautakunnan kokouksessa sekä nuoriso-, vapaaehtois- ja yhdistystoimijoiden ”kiusaamisen ehkäisyyn” liittyvän yhteistyökampanjan julkistamistilaisuudessa. Molemmissa tilaisuuksissa opinnäytetyön tekijä oli mukana esittelemässä kouluterveyskyselyn tuloksia. ”Kiusaamisen ehkäisy” kampanjan tilaisuuden yhteydessä

kouluterveyskyselyn tulosten esittelyn pohjalta, nousi toimijoilta esiin ajatuksia tytöille kohdennetusta kerhotoiminnasta. (Juutilainen 2022.)

Urjalan kuntaan valmisteltiin uusia nuorisotiloja keväällä 2022 allekirjoittaneen harjoittelun aikana. Tällöin otettiin nuoria mukaan tilojen käyttöön ja sisustukseen liittyvään suunnitteluun pajapäivien merkeissä. Nuoret toivoivat tällöin nuorisotiloille tytöille omaa huonetta. (Juutilainen 2022.)

Kouluterveyskysely koskettaa montaa nuorten kanssa työskentelevää toimijaa, joten koolle kutsuttiin ja kokoonnuttiin yhdessä koulu-, sosiaali-, nuoriso- ja vapaa-aika toimijoiden kesken pohtimaan konkreettisempia yhteistyömenetelmiä tuloksiin liittyen. Yhteisissä keskusteluissa tuli selkeästi esiin kaikkien yhteinen näkemys siitä, että kouluterveyskyselyssä esille tulleet asiat ja siihen liittyvät erityisesti tyttöjä koskettavat ilmiöt, kuten omaan kehonkuvaan liittyvät ajatukset, yliajattelu, suorituspaineeet sekä jännittämiseen liittyvät kokemukset ovat olemassa. Yhteinen näkemys toimijoiden kesken oli myös siinä, että kehittämistoimenpiteille tämän asian suhteen on tarvetta. (Juutilainen 2022.)

Kouluterveyskyselyn tuloksiin liittyvässä yhteistyöpalaverissa eri nuorten kanssa toimivien tahojen kesken päätettiin lähteä tukemaan nuorten hyvinvointia yhteisesti. Ideoinneista lähti liikkeelle syksyllä 2022 alkanut erityisesti nuoriin kohdistuva ”Hyvä minä - Hyvä sinä” -kampanja. Kampanjan kautta haluttiin osoittaa nuorille erityisesti, että jokainen on tärkeä ja aina ei tarvitsisi ajatella onko riittävän hyvä tai suoriutuuko jostain riittävän hyvin. Kampanjaa lähdettiin toteuttamaan toimijoiden kesken yhteisin, sekä jokainen omilla toimialoillaan sopivin menetelmin, joilla pyrittiin tukemaan nuorten itsetuntoa, minä pystyvyyttä, minä riitän kokemusta sekä hyvän huomaamista itsessä sekä muissa. Sittemmin nuorten tarpeista lähtenyt kampanja onkin laajentunut koko kuntalaisia koskevaksi kampanjaksi, koska asia on tärkeä ja sitä haluttiin tuoda näkyväksi jokaiselle kuntalaiselle. (Juutilainen 2022.)

Näistä lähtökohdista lähdettiin yhdistämään ja kehittämään Tyttöjen Huone toimintamallia Urjalan lähtökohtiin sekä resursseihin sopivaksi ja toimivaksi ratkaisuksi. Opinnäytetyöntekijä toi esiin, että voisi lähteä toteuttamaan toimintaa osana opintojaan. Tyttöjen Huone toiminta on tärkeä osa nuorisotoimintaa nuorteniltojen lisäksi. On hyvä, että nuorille järjestetään myös kerhotyylisiä toimintaa ja haaveena on, että nuorista voisi tulevaisuudessa kehittyä myös matalan kynnyksen kerho-ohjaajia. Tyttöjen Huoneen kaltainen toiminta tarjoaa mahdollisuuksia myös tähän. Nuori voi turvallisesti ja aikuisen ohjaamana innostuessaan toteuttaa omaa toimintaa, joka häntä kiinnostaa tai toimia apuohjaajana. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että nuori yksin alkaisi pitämään toimintaa, vaan nuori saisi ohjaamisesta ja toteuttamisesta kokemusta tuetusti. (Juutilainen 2022.)

Lähtökohtaisesti tämän tyyppinen Tyttöjen Huoneen toiminta, jota lähdettiin toteuttamaan syksyllä 2022 vaatii jonkinlaista asiantuntijuutta teemoista, joita siellä käsitellään sekä miten niitä käsitellään. Toivottavaa on, että toiminta voisi jatkua vielä keväällä 2023, mutta sitä täytyy selvittää ja suunnitella, minkälaiset ovat mahdollisuudet, resurssit ja toteutusmuoto tällöin. (Juutilainen 2022.)

4.3 Koulutoimen näkökulmat

Haastattelin Urjalan koulujen kouluterveydenhoitaja Koskista (2022) tuomaan opinnäytetyöhöni esille sitä, mitä havaintoja hän teki kouluterveyskyselyistä 2021, sekä mistä muusta tulokset hänen mielestään kertovat. Koskisen ja nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori Juutilaisen kanssa kävimme yhteisesti läpi kouluterveyskyselyn tuloksia keväällä 2022 ja Koskinen on ollut mukana siitä lähtien nuorten hyvinvointiin liittyvissä yhteistyöpalavereissa.

Kouluterveydenhoitaja kävi itsenäisesti ensin läpi Urjalan osalta kouluterveyskyselyn 2021 tuloksia yleisellä tasolla. Oppilashuoltoryhmän kanssa sovittiin, että kyselyn läpikäymistä jaetaan siten, että jokainen työryhmästä käy lävitse omaan työhönsä liittyviä osa-alueita kyselystä ja tekee niistä omat nostonsa. Tämän jälkeen kouluterveyskyselyn tuloksiin on palattu opinnäytetyöntekijän sekä nuoriso- ja vapaa-aikaa koordinaattori Juutilaisen kanssa ensin keväällä 2022, jolloin käytiin läpi suurimmaksi osaksi nuoriso- ja vapaa-aikatoimea koskettavia vastauksia tuloksista. Tämän jälkeen on kokoonnuttu eri nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa keväällä ja syksyllä 2022 tuloksiin liittyen ”Hyvä Minä - Hyvä sinä” kampanjan suunnittelun tiimoilta. (Koskinen 2022.)

Kouluterveyskyselyn tuloksista mielialaa mittaavat asiat nousivat kouluterveydenhoitajan silmään. Nämä asiat ovat valtakunnallissakin tuloksissa näkyvillä sekä myös media on nostanut näitä seikkoja esiin. Koskinen huomauttaa, että on otettava huomioon se, että Urjalan osalta tulosten otanta on pieni verrattuna valtakunnallisen tason tuloksiin, mutta kuitenkin Urjalan tulokset viittaavat valtakunnallisen tason tuloksiin. Tyttöjen osuus korostui poikiin verrattuna niin valtakunnan, kuin Urjalankin vastauksissa. Vastausprosenttien kautta erityisesti korostui tyttöjen sosiaalinen ahdistuneisuus, masennusoireilu sekä itsetuntoon liittyvät kysymykset esimerkiksi matala itsetunto. (Koskinen 2022.)

Tulokset voivat kertoa siitä, että nuorilla on tällä hetkellä kovat paineet, itseohjautuvuutta ja itsenäistä selviytymistä odotetaan nuorilta paljon. Nykyään on osattava valita aikaisessa vaiheessa esimerkiksi jatko-opiskelupaikka tai painopistealueet, joista on kiinnostunut ja joihin haluaa suuntautua. Sosiaalisella medialla voi olla myös vaikutusta paineiden lisääntymiseen. Sosiaalisen median kautta tietoa on paljon, se on helposti saatavilla sekä sieltä olennaisen poiminen voi olla nuorille haastavaa. Kiireisellä elämän mallilla voi olla myös vaikutusta ja sillä, miten perheillä on aikaa tehdä asioita yhdessä ja keskittyä vaikkapa kuulumisten kyseilyyn toisiltaan. Se miksi tytöt kokevat näitä asioita voimakkaammin on haastava kysymys.

Tytöt voivat olla itsekriittisempiä sekä tytöt voivat ottaa esimerkiksi sosiaalisen median kautta paineita myös enemmän. Hän huomauttaa, että kyllä pojissakin on varmasti niitä, jotka kokevat paineita ja stressiä. Pojilla esimerkiksi ahdistuneisuus voi ilmetä myös toisella tavalla, vaikkapa käytöksen kautta. (Koskinen 2022.)

Tuloksiin liittyy myös erilaisia ilmiöitä, joita nuorista varsinkin tytöt kokevat, esimerkiksi jännittäminen, suorituspaineeet, odotukset ja omaan kehonkuvaan liittyvät asiat. Nuoret ovat epävarmoja itsestään sekä nuoret saattavat ajatella, että ovat yksin ongelmiensa kanssa, vaikka samoja ongelmia on muillakin. Pohdinnan arvoista on myös se, että minkälaisia vaikutuksia voi medially olla mielialaoireiluun lisäävästi, jos sitä mediassa nostetaan liikaa esiin. Esimerkiksi nykyään voidaan ahdistua liikaakin normaaliin elämään kuuluvista vastoinkäymisistä ja ilmiöistä, kuten vaikkapa erosta seurustelukumppanista. Tällaiset asiat vaikuttavat tietenkin mielialaan hetkellisesti, mutta näistä pääsee myös ylitse. (Koskinen 2022.)

Keskustelimme Koskisen kanssa lisää haastattelun yhteydessä siitä, kuinka tärkeä olisi nostaa esiin nuorille sitä, että elämään kuuluu vastoinkäymisiä, joihin kuuluu erilaiset tunteet. Tunteita on lupa tuntea, mutta olisi tärkeää nostaa esiin myös niitä keinoja ja ratkaisuja, miten näistä tunteista käsitellään ja miten vastoinkäymisistä selvitään. Tämän toinkin esiin haastattelun yhteydessä, että se on myös Tyttöjen Huoneen tarkoitus, että avoimuutta ja luottamusta luomalla voidaan keskustella erilaisista mieltä askarruttavista asioista sekä huomata, että muut voivat pohtia samoja asioita. Lisäksi ohjataan siinä, miten selviytyä erilaisista tunteista, joita varsinkin murrosikäisen kasvun vaiheeseen liittyy.

Koulut kiinnittävät oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokemiseen paljon huomioita tänä lukuvuonna ja se on nostettu myös omaksi teemakseen (Koskinen 2022). Puhuimme myös Koskisen kanssa haastattelun yhteydessä siitä, että on tärkeää, että erilaiset nuorten kanssa toimivat tahot käyttävät omia mahdollisuuksiaan ja täydentävät omilla palveluillaan toisiaan, että nuoret saisivat kokonaisvaltaista tukea hyvinvointiinsa liittyvissä asioissa.

Tyttöjen Huoneen kaltainen toiminta tukee varmasti tyttöjen hyvinvointia juuri näistä näkökulmista. Tyttöjen Huone on paikka, jossa ei tarvitse kokea suorituspaineita ja saa olla oma itsensä, sekä siellä kuunnellaan ja autetaan nuorta tarvittaessa. Tämän tyyppisessä toiminnassa on myös hyvä asia se, että ryhmäkoko pysyy pienenä, koska iso ryhmä saattaisi tuoda mukanaan taas jännittämisen kokemista. Varsinkin pienryhmätoimintana Tyttöjen Huone tukee tarvetta ja uusi toimintamalli vie aina myös oman aikansa, että kävijämäärät lisääntyvät. (Koskinen 2022.)

5 Tietoperusta

Opinnäytetyöni on osana nuorisotyötä, tuon esille nuorisotyön periaatteita ja merkitystä, sekä perusteluita sille, miksi kohdennettu toiminta on nuorisotyössä tärkeää ja miksi Tyttöjen Huone toiminta on olennainen osa nuorisotyötä. Lisäksi avaan tiedon kautta lisää, mitä on tyttönuorisotyö, sekä mitä sen kautta on jo toteutettu Suomessa ja miksi. Haastattelin Tampereella toimivan Tyttöjen Tuvan (2022a.) työntekijöitä. Haastattelun kautta esittelen heidän toimintaansa sekä käytän haastattelua konsultaatio tukena Tyttöjen Huoneen toimintaperiaatteiden tueksi sekä toiminnan suunnittelun ja toteutuksen kehittämiseksi.

Murrosikäiset olivat opinnäytetyöni kohderyhmää. Tuon esille murrosikään liittyviä piirteitä ja sitä, miksi murrosikäisiä on tärkeä tukea ja miten tukea. Tuon esille lisäksi minkälaisia piirteitä liittyy tyttöjen murrosikään ja mitä muita ilmiöitä heidän kasvuunsa liittyen on yhdistetty. Tiedon kautta tuon esille minkälaisia tarpeita yhdistyy murrosikäisten sekä murrosikäisten tyttöjen kasvuun ja minkälaisin keinoin ja menetelmin niihin voidaan vastata.

Tässä osuudessa perustelen tiedon kautta opinnäytetyöni lähtökohtia, syitä, tarkoitusta ja tavoitteita sekä merkitystä yhteiskunnallisessa ja paikallisessa järjestelmässä. Tuon esille historiallista näkökulmaa erityisesti sukupuoli olettamuksiin liittyvissä näkemyksissä, sekä mitä yhteiskunnallinen kehitys tuo mukanaan nuorten kasvuun liittyvissä asioissa. Tuon esille yhteistyön merkitystä eri nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa ja sitä, miten voidaan yhteisillä tavoitteilla jokainen omilla toimialoillaan vaikuttaa nuorten ja nuorten tyttöjen hyvinvointiin.

5.1 Lähtökohtana nuorisotyö

Nuorisotyön keskiössä on nuorena olemisen vahvistaminen ja kasvun tukeminen. Nuorisotyön keskiöön nousee yleisen hyvinvoinnin ja sosiaalisen tasa-arvon näkökulma, sekä työn käytäntöjen kehittyminen hyvinvointivaltion pyrkimysten mukana. Nuorisotyön asemalle ja sisällölle voidaan asettaa kaksi määritelmää: nuoriso erityisenä väestöryhmänä, jossa nuorena elämistä arvostetaan sekä yhteiskunnan hyvinvointijärjestelmä, jossa yhteiskunnalliset ongelmat nähdään nuorten kannalta tärkeinä. Yhteiskunnalliset ilmiöt kuten globalisaatio, teknologisoituminen ja digitalisaatio ovat nostettu myös nuorisotyön tutkimuksessa viimeaikaisiksi trendeiksi. Samalla on korostettu myös paikallisuuden merkitystä nuorten elämässä. Oma nuoruus eletään todeksi omalla asuinalueella ja paikkakunnalla. Tähän sisältyvät oma koulu ja lähiympäristö sekä paikallinen digitaalisuus. Siellä missä nuoret elävät arkeaan, he kohtaavat myös yhteiskunnallisen toiminnan, kontrollin ja valvonnan, josta käsin he määrittelevät oman paikansa yhteiskunnassa. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 42.) Ei ole yhdentekevää miten paikallinen nuorisotoiminta tukee paikkakuntansa nuorten kasvua, yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia sekä oman paikkakunnan merkitystä nuoruudessa osana ihmisen elämänkaarta

sekä identiteetin kehitystä. Järjestämällä ja kehittämällä toimintaa nuoruutta kunnioittaen, nuorisolähtöisesti ja tarttumalla esillä oleviin ilmiöihin myös kohdennetulla toiminnalla, osoitetaan nuorille, että yhteiskunta välittää heidän asioistaan ja näkee nuoruuden tärkeäksi omaksi elämänvaiheekseen.

Kouluilla on hyvinvointitehtävä ja nuorisotyöllä on asemansa koulunhyvinvointitehtävän toteuttajana. Koulu ei toteuta hyvinvointitehtävää yksin, vaan kentällä on muitakin toteuttajia. Nuorisotyöllä on oma paikkansa siinä, miten se omalla toiminnallaan voi vaikuttaa nuorten toimintaan kouluyhteisöissä sekä koulun ulkopuolisella vapaa-ajalla. (Kivijärvi, Kauppinen, Kiilakoski & Leskinen 2022, 77.) ”Nuorten mielenterveyden tukeminen on kasvatustyötä ja nuorisotyöntekijät ovat kasvatusalan ammattilaisia ja tärkeä osa nuorten tukiverkkoa” (Erkko & Hannukkala 2019, 12). On merkittävää, että koulua ei nähdä ainoaksi organisaatioksi, jossa vaikutetaan nuorten kasvuun ja hyvinvointiin. Nuorisotyö on tärkeässä osassa tässä koulun rinnalla. Yhteistyö kaikkien nuoria kohtaavien toimijoiden kesken on tärkeää siten, miten jokainen toimija voi johonkin ilmiöön sekä nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin vaikuttaa. Tyttöjen Huone toiminnalla nuorisotyössä pystyttiin esimerkiksi keskittymään asioihin, mikä ei ole välttämättä jonkin muun nuorten kanssa toimivan tahon puolesta mahdollista. Toiminnalla pystyttiin vastaamaan haasteisiin, jotka esiintyivät koulun kautta tehdyistä selvityksistä.

Nuorten mielenterveyden tukeminen ja edistäminen on hyvinvointia vahvistavaa toimintaa. Toimintaa voidaan suunnata kaikille, mutta myös tietyille kohderyhmille. On hyvä tiedostaa, että ympärillä olevat rakenteet vaikuttavat nuorten hyvinvointiin ja ne vaativat tarvittaessa yhteistä puuttumista. Tähän vaikuttavat päätöksenteko, ympäristöolosuhteet, asenneilmapiiri sekä mielenterveyden edistämisen näkyvyys. (Erkko & Hannukkala 2019, 13.) Urjalan kunta lähti kehittämään nuorten kanssa toimivien eri tahojen kanssa nuorten hyvinvointia edistäviä menetelmiä. Liikkeellä lähti ”Hyvä minä -Hyvä sinä” kampanja. Tyttöjen Huone toiminta on osana kampanjan ajatusta, joka on taas järjestetty tietyille kohderyhmälle. Digitalisaatio on merkittävässä osassa siinä, miten nuoret näkevät ja kokevat itsensä osana yhteiskuntaa ja paikkakuntaansa. Sillä on merkitystä, miten digitalisaatiota hyödynnetään nuorten asioiden edistämässä ja nuorten asioiden markkinoinnissa paikallisesti sekä mitä nuorille halutaan sitä kautta välittää. ”Hyvä minä - Hyvä sinä” kampanja sai näkyvyyttä esimerkiksi some kanavilla, jossa nostettiin esiin nuorten hyvinvointi kampanjan lähtökohdiksi.

5.1.1 Tyttönuorisotyö

1990-luvulla Settlementtinuorten liiton Upea Minä -tyttötyön kehittämishankkeen (Settlementiliitto 2022) myötä perustettiin Suomeen sukupuolisensitiivisiä tytöille suunnattuja erilaisia toiminnan muotoja. Silloin huomattiin, että tytöille tarvittiin nuorisotyössä oman näköistä toimintaa, koska tytöt jäivät helposti syrjään. Hankkeessa nostettiin esiin tyttöjen elämään ja tyttökuulttuurin liittyviä piirteitä. (Tyttöjen Tupa 2022b.) Hankkeen myötä perustettiin tiloja

vain tytöille suunnattuun toimintaan ja ensimmäisiä niistä olivat Tyttöjen Tupa Tampereella sekä Tyttöjen Talo Helsingissä. Hankkeessa keskeisintä oli kouluttaa tyttötyöntekijöitä tyttöerityisten kysymysten äärelle, kuten suorituspaineesiin ja syömishäiriöihin liittyvissä asioissa. (Setlementtiliitto 2022.) Kun lapset ja nuoret muodostavat käsityksiään maailmasta ne perustuvat olettamuksiin, joita he omaksuvat ympäristöstään. Näihin olettamuksiin vaikuttavat koko kulttuurinen ympäristö. Globaaleiden arvojen omaksumiseen vaikuttavat nuorisokulttuuri, tiedotusvälineet ja internet. (Komonen, Suurpää & Söderlund 2012, 118.) Tyttöjen kasvuun liittyvät haasteet ovat siis tunnistettu ilmiö Suomessa jo pidemmältä ajalta ja sen pohjalta on kehitetty tytöille kohdennettua nuorisotoimintaa. Ilmiöt ovat saman suuntaisia, kuin tänäkin päivänä. Tänä päivänä ilmiöiden kokemiseen vaikuttavat muuttuva maailma, kasvuympäristön muutokset, yhteiskunnan ja kehityksen myötä tulevat odotukset sekä digitaalisuus ja sosiaalinen media. Tyttönuorisotyö on tärkeää ja sitä tulee kehittää sen kautta, mikä nuoria kiinnostaa ja mistä he saavat vaikutteita.

Honkasalo (2011) tutkii teoksessaan ”Tyttöjen kesken” tytöille suunnattua nuorisotoimintaa monikulttuurisuuden näkökulmasta, teoksessa tulee esiin myös yleisesti tyttönuorisotyöhön liittyviä elementtejä. Honkasalo nostaa esiin tekemistään nuorisotyöntekijöiden haastattelusta esimerkiksi sellaisen seikan, että tyttöjen osallistaminen nuorten toimintaan koettiin nuorisotyöntekijöiden mielestä haasteeksi. Tämä saattaa Honkasalon mukaan johtua siitä, että hyvinvointipalvelut, joita on suunnattu nuorille ovat olleet historiallisesti mies- ja poikälähtöisiä. Nuorisotyötä on rakennettu oletettavasti myös suomessa tukemaan ongelmanuoria ja nuorisorikollisuutta, joilla taas nähdään olevan yhteyttä poikiin ja nuorisotilat ovat rakennettu toteuttamaan poikien tarpeita. Honkasalon haastattelu- kuin kenttätöiden aineistostakin tulee esille, että harvoissa tapauksissa nuorisotoiminnassa on otettu huomioon tyttöjen tarpeita ja toiveita. Nuorten toiminnallisuus nuorisotyössä tulisi huomioida niin, että toiminnallisia aktiviteetteja tarjotaan myös tytöille ja niitä tulisi suunnitella yhdessä heidän kanssaan (Honkasalo 2011, 79 85, 88, 95.) Urjalan kunnassa suunniteltiin uusia nuorisotiloja nuorten kanssa keväällä 2022. Tällöin tytöt toivoivat tiloille omaa huonetta. Tila-asiat huomioiden, oli yleiseen nuorten toimintaan haasteellista järjestää pelkästään tytöille omaa huonetta. Tämä ratkaisu olisi saattanut aiheuttaa myös eettisyyteen ja tasa-arvoon liittyviä kysymyksiä. Tyttöjen Huone omana kerhotyylisenä toimintana oli perustellumpi ja siihen oli mahdollista yhdistää muitakin tyttöjen hyvinvoinnin tukemiseen liittyviä menetelmiä. Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä oli tarkoituksellista myös huomioida tyttöjen toiveita.

Tyttötyö on sukupuolisensitiivistä tyttöjen kasvun tukemista. Sukupuolisensitiivisyys tarkoittaa ihmisen kohtaamista ja hyväksymistä omana itsenään. Se on sukupuoleen kohdistuvien stereotyyppien, rooli- ja käyttäytymisoletusten avaamista, laajentamista sekä auki purkamista (Hyttinen, Santalainen & Seppälä 2020, 8; Honkasalo 2011, 71.) Sukupuolisensitiivinen nuorisotyö on yhtä aikaa asenne, arvo, ajattelu- ja toimintatapa. Toiminnassa keskeisenä on heikommassa asemassa olevien oikeuksien ja hyvinvoinnin edistäminen, yksilöllisten tarpeiden ja

yhteisöllisyyden mahdollisuuksien huomiointi, kokonaisvaltaisuus, turvallisempi tila, dialogisuus, osallisuus, matala osallistumiskynnys sekä vapaaehtoisuus. Sukupuolisensitiivisellä sosiaalisella nuorisotyöllä rakennetaan tasa-arvoista, yhdenvertaista ja sosiaalisesti oikeudenmukaista yhteiskuntaa, jossa tiedostetaan miten sukupuoli sekä muut ihmisyyden piirteet vaikuttavat ihmisen kasvuun, kehitykseen ja hyvinvointiin. (Loisto Settlementti 2022a; Loisto settlementti 2022b.) Sukupuolisensitiivisyys oli Tyttöjen Huoneen toiminnan periaatteena, sen keskeisimmät asiat olivat osana Tyttöjen Huoneen toiminnan toteutusta, tavoitteita ja tarkoitusta, vaikka toimintaa ei varsinaisesti markkinoitu sukupuolisensitiivisenä toimintana. Harkitsin aloittaessani Tyttöjen Huoneen toiminnan markkinointia, tuonko sukupuolisensitiivisen käsitteen siinä esille. Päädyin kuitenkin markkinoidea tuomaan esille ennemminkin sukupuolisensitiivisen toiminnan periaatteita ja käyttämään mainoksessa moninaisuuden hyväksymiseen viittavia värejä ks. Luku 6: Toiminnan suunnittelu. Sukupuolisensitiivisyys käsitteen käyttäminen edellyttää tietynlaisia toimintatapoja, johon on ohjaajan sitouduttava. Sitä, minkä takia en käyttänyt käsitettä toimintani markkinoinnissa liittyy toiminnan jatkumisen kysymyksiin ks. Luku 6: Toiminnan suunnittelu.

Sukupuolen mukaan eriytetty toiminta antaa mahdollisuuden tuen ja vertaisuuden saamiseen sekä tuntemiseen kysymyksissä, jotka liittyvät omaan sukupuoleen. Näitä kysymyksiä voi olla esimerkiksi murrosiän keholliset muutokset ja sukupuoleen kohdistuvat ulkoiset paineet. Tällaisista aiheista keskustelu voi olla luontevampaa oman sukupuolen edustajien kanssa. Tyttötyössä voidaan tyttöjä tukea voimaantumaa ja toteuttamaan itseään ympäristössä, jossa he kokevat samaistumisen tunnetta. (Hyttinen ym. 2020, 8-9.) Tämä tapahtuu tarjoamalla tytöille omia tiloja, joissa heillä on mahdollisuus vertaisryhmässä käsitellä kasvuunsa liittyviä kysymyksiä ja ajatuksia. Tyttöryhmien ohjauksessa keskeisempänä ajatuksena voidaan pitää itsetunnon vahvistamista sekä itsensä rohkaisua, vastuunottoa valinnoista sekä ongelmienratkaisutaitoja. (Honkasalo 2011, 71.) Vaikka nuoriso toimintaa kohdennetaan tytöille se ei tarkoita, että se on eriarvoista, vaan sen kautta voidaan vaikuttaa kaikkien osallisuuden ja rohkaistumisen tunteen kokemiseen vertaisryhmässä. Näin voidaan päästä vaikuttamaan myös positiiviseen itsetunnon ja hyvinvoinnin kehitykseen kohdennetusti.

5.1.2 Tampereen Tyttöjen Tupa

Tampereella toimiva Tyttöjen Tupa ja Isoisarus toiminta on osa Ahjolan Settlementti ry:tä, se toteuttaa sukupuolisensitiivistä lapsi- ja nuorisotyötä. Tyttöjen Tupa on tila ja kohtaamispaikka 6-16-vuotiaille tytöille ja sukupuoleltaan moninaisille Tamperelaisille lapsille ja nuorille. Isoisarus toiminnan kautta on lapsen tai nuoren mahdollisuus saada itselleen isoisarus, isoisarus toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Samoissa tiloissa toimii myös Poikien Tupa,

joka on kohtaamispaikka 10-17- vuotiaille pojille sekä sukupuoleltaan moninaisille lapsille ja nuorille. (Tyttöjen Tupa 2022a.)

Haastattelin Tampereen Tyttöjen Tuvan työntekijöitä ja yhteisöpedagogeja Räsästä (2022) ja Vauhkosta (2022) ammatillisena tiedon lähteenä Tyttöjen Huoneen toiminnan ajatuksen tueksi sekä konsultaatioavuksi toiminnan ideointiin, suunnitteluun ja kehittämiseen. Olen ollut Tampereen Tyttöjen Tuvalla suorittamassa asiakastyön harjoittelua alkuvuodesta 2022 ja tätä kautta heidän toimintansa on minulle tuttua sekä pystyin hyödyntämään Tyttöjen Tuvan ajatusta jo Tyttöjen Huoneen suunnitteluvaiheessa Urjalassa.

Tyttöjen Tuvan toimintaan kuuluvat avoimet ja suljetut ryhmät. Avointa toimintaa järjestetään tytöille kaksi kertaa viikossa ja pojille kerran viikossa, toiminnot ovat kestoltaan neljä tuntia. Avoimessa toiminnassa toiminta on vapaampaa ja osallistujat voivat tehdä itseään kiinnostavia asioita. Ryhmiin otetaan vähemmän osallistujia ja ryhmätoiminnassa tehdään enemmän suunniteltuja asioita johonkin teemaan liittyen. (Räsänen 2022.)

Tyttöjen Tuvalla tytöille ja pojille eriytetty toiminta mahdollistaa sukupuolittuneisiin haasteisiin, esimerkiksi epätasa-arvoon tarttumisen ja sukupuolisten stereotyyppien purkamisen. Lisäksi se mahdollistaa tuen saamisen sukupuoleen liittyvissä pohdinnoissa, kuten fyysisistä muutoksista on helpompi keskustella samassa tilassa muiden samoja asioita pohtivien kanssa. Sukupuolilla voi esiintyä erilaisia haasteita, joihin myös pystytään keskittymään paremmin eriytettyllä toiminnalla. Tyttöjen Tuvan toiminnassa kävijät ovat myös sanallistaneet tätä asiaa näin, että tila tuntuu turvallisemmalta, kun siellä on samoja asioita pohtivia kävijöitä. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Tyttöjen Tuvan toiminnassa kävijämäärien perusteella ei voida sanoa tai ottaa kantaa siihen, että minkälaisia haasteita eri sukupuolet kokevat varsinaisesti toisiaan enemmän. Kaikenlaisia asioita kuitenkin nousee kävijöiltä esille, esimerkiksi sosiaalinen media sekä siihen liittyvät ilmiöt ja muutkin yleisessä tiedossa olevat haasteet, jotka koskettavat lapsia ja nuoria tänä päivänä. Samantyyppisiä aiheita nousee esille, mitä esimerkiksi kouluterveyskyselyiden pohjalta on havaittu Urjalassa. Kouluterveyskyselyiden tuloksien kautta saadaan kyllä hyvää ja selkeämpää ajatusta siitä, että mikä kohderyhmä kokee mitään enemmän tai vähemmän. Toiminnassa näkyy enemmin kiinnostuksen kohteiden välisiä eroja Tyttöjen ja Poikien Tuvien kävijöiden välillä. Tämän perusteella ei voida kuitenkaan tietää sitä, että onko nämä yleisesti erilaisia kiinnostuksen kohteita vaiko vain heidän kävijöiden kesken ilmi tulevia. Tyttöjen Tuvalla tällä hetkellä kävijöitä kiinnostaa kaikenlainen käsillä tekeminen, kuten askartelu ja käsityöt. Erilaiset pelit kiinnostavat myös, kuten konsoli- ja lautapelit, sekä sosiaalinen media ja kaikenlaisten videoiden tekeminen. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Tyttöjen Tuvan toiminnassa kävijöiltä yleisesti esille nousevia aiheita ja teemoja ovat esimerkiksi kiusatuksi tulemisen kokemukset, mutta tätä aihetta ei voida yhdistää pelkästään heidän

kävijöihinsä. Lapset ja nuoret voivat kokea tällaista yleisestikin, että on tullut jollain ikävällä tavalla kohdelluksi. Se on melko yleistä, että Tyttöjen Tuvan kävijöiden keskuudesta nousee näitä kokemuksia, kun aiheesta keskustellaan. Murrosikään ja siihen liittyviin muutoksiin liittyy heillä paljon positiivista keskustelua. Oman kehon muutokset koetaan tärkeäksi ja niitä halutaan nostaa esiin ja keskustella niistä. Aihe on hyvin kiinnostava ja siihen liittyy tietoa ja keskustelua toivotaankin useasti lisää. Vessoista löytyy esimerkiksi erilaisia kuukautisten hoitoon liittyviä tuotteita, joita saa tutkia ja käyttää. Lisäksi heillä on esillä erilaista murrosikään liittyvää tietoa, kuten vihkoja ja kirjoja. Joskus voi nuoren olla vaikea puhua näistä asioista, on siis tärkeää, että annetaan mahdollisuuksia tutustua aiheeseen monella tapaa ja materiaalia tarjotaan monessa muodossa sekä käsitellään eri menetelmien kautta. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Tyttöjen Tuvan toiminnan tavoitteena on tarjota lapsille kokemus siitä, että he saavat apua identiteettinsä rakentumisessa ja yksilöllisessä kasvussa sekä saada lapsille kokemus tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimisesta sekä osallisuudesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista. Toimintaa kehitetään Tyttöjen Tuvalla koko ajan ja mitään toimintamuotoja ei kehitetä sillä ajatuksella, että näin toimittaisi esimerkiksi seuraavanakin vuonna. Hyväksi havaittuja toimintamuotoja ei suotta muutella, mutta näitä tarkkaillaan myös sillä näkemyksellä, että miten joku toimivakin juttu voisi toimia vieläkin paremmin. Lisäksi kerätään paljon palautetta ja yritetään saada ajatuksia ja toiveita myös lapsilta ja nuorilta. Toimintaa suunniteltaessa pyritään aina huomioimaan, että toiminta olisi toiveiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaista. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Pääasiassa Tyttöjen Tuvan kävijät ovat 8-12-vuotiaita. Kävijät toivovat toiminnalle usein jostain teemaa tai tekemistä, harvemmin he toivovat mitään syvällisempää esimerkiksi oman identiteetin pohtimiseen liittyvää asiaa, näitä teemoja sisällytetään sitten sinne tekemiseen. Meikkaaminen, kynsilakat ja itsensä hemmottelutuotteet ovat kiinnostavia ja niitä asioita, joita toivotaan. Yleensä kuitenkin innostutaan eniten kaikesta tavallisesta ja perinteisestä, esimerkiksi joulun aikaan, ollaan innoissaan ihan vaan piparien leipomisesta. Teemapäivien, esimerkiksi juhlien vieton yhteyteen tehdään yhdessä koristeita ja kävijät saattavat ehdotella ja suunnitella myös omaa ohjelmaa, näin voidaan vaikuttaa myös osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukseen. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Tyttöjen Huoneen toiminnan ajatuksessa Urjalassa on tärkeää, että nuorisotiloilla järjestetään tytöille kohdennettua toimintaa, koska paikkaan tai paikkakuntaan viittaamatta yleisesti ajateltuna nuorisotilatoiminta ja tilaratkaisut saattavat innostaa poikia toimintaan ja osallisuuden tyttöjä enemmän. Tytöt jäävät helposti syrjään, eivätkä pääse toteuttamaan itseään ihan samalla tasolla. Tämän vuoksi on hieno ajatus, että tiloilla järjestetään tytöille kohdennettua toimintaa, joka mahdollistaa myös tyttöjen vapautumista, osallisuutta sekä yhteisöllisyyden kokemusta samassa ympäristössä. (Räsänen 2022.)

5.2 Murrosiän haasteet

Murrosikä ja nuoruus on oma kehitysvaihe ja ajanjakso, jonka alkuvaihe on mielenrakentumisen kannalta tärkein. Sen ensimmäinen vuosi muovaa eniten kehittyvää persoonallisuutta. (Aalberg 2021a.) Varhaisnuoruudessa tapahtuu voimakasta fyysistä ja psyykkistä muutosta sekä kasvua. Nopeat muutokset hämmentävät ja vaikuttavat tunne-elämään ja sitä kautta eri kehitysvaiheisiin, joihin kuuluu mielialojen, käytöksen ja ihmissuhteiden ailahtelut. (THL 2022b.) Nuori kehittyy myös seksuaalisesti ja nuoren täytyy sopeutua uuteen itseensä. On hahmotettava oma kehonsa uudelleen ja se on hämmentävää. Tärkeä nuoruuden kehityksellinen haaste on irrottautuminen vanhemmista. Alkaa kasvu kohti itsenäisyyttä, johon liittyy myös yksinäisyyden ja surun tunteita. (Aalberg 2021b.) Nämä asiat huomioon ottaen on tärkeää tukea kohdennetulla toiminnalla murrosikäisen kasvun kehitystä. Irrottautuminen vanhemmista voi tarkoittaa myös sitä, että nuori ei välttämättä uskalla tai halua puhua kotonaan kehitykseensä liittyvistä ajatuksistaan, siksi ulkopuolinen ja yhteiskunnan tarjoama tuki on tärkeä nuoren itsenäistyessä.

Murrosikään kuuluu psykososiaalista taantumaa. Nuori ei kykene hallitsemaan kaikkea sisältäpäin tulevia jännitteitä ja samalla ulkoapäin tulevia vaatimuksia. Nuori voi taantua takaisin lapsuudenomaisiin käytösmalleihinsa, koska mieli turvautuu niihin ja hän hakee sieltä aikaisemmin käytössä olleita keinojaan ja näin nuori yrittää hallita sisäistä levottomuuttaan. Tähän liittyy esimerkiksi huonojen tapojen ja uppiniskaisuuden lisääntymistä, pelkoja, pakko-neuroottisia oireita, ahmimista, ahneutta tai vallankäyttöä. (Aalberg 2021c.) On tärkeä ymmärtää nuorena mahdollisesti esiintyvän haastavan käytöksen syitä, että voidaan tarjota oikeanlaista tukea ja kohdata nuori näistä lähtökohdista. Matalan kynnyksen vapaa-ajan toiminnalla ei ole tarkoitus asettaa tiettyjä olettamuksia, tavoitteita tai päämääriä, joiden mukaan nuoren tulee toimia tai jotka nuoren tulee saavuttaa. Tarkoitus on ymmärtää ja tukea nuorta tarvittaessa myös hänen kokemustensa kautta, joihin hänellä ei vielä välttämättä ole muita ratkaisu- ja ajatusmalleja. Nuori kokee maailmaa oman sen hetkisen kehityksensä ja tietämyksensä kautta sekä ajatukset ja kokemukset ovat hänelle sitä kautta aitoja. Näitä ei tulisi vähätellä tai moralisoida, vaan ymmärtävällä ja nuoruutta kunnioittavalla kohtaamisella voidaan tukea ja ohjata nuorta löytämään vaihtoehtoisia ajatustapoja sekä ratkaisuja erilaisiin tilanteisiin.

Murrosikää kuvaillaan prosessiksi, jossa ihmisestä tulee lisääntymiskykyinen. Murrosiässä keho kokee isoja muutoksia sen muuttuessa lapsen kehosta kohti aikuisen kehoa. Murrosiän alkaminen ja kehon muutokset ovat yksilöllisiä, ensi muutokset alkavat kuitenkin n. 8-13-vuosien välillä. Keholliset muutokset tapahtuvat yleensä eri tahdissa kuin mielessä tapahtuva myllerrys, mieli ei välttämättä pysy fyysisten muutosten perässä. Murrosiässä mielenmuutokset ovat isoja, tunteet tuntuvat vahvemmilta kuin ennen. Ilo, suru, sekä pettymysten tunteet voivat purkautua äkillisinä raivonpuuskina tai itkuna. (Alien & Tiedenaiset 2021, 11,14.) Psyykkisen

kehityksen vaihe alkaa yleensä 11-vuoden iässä ja kestää aina 22- ikävuoteen asti. Fyysisen kasvun ja hormonitoiminnan muutokset vaikuttavat nuoren psyykkiseen tasapainoon. (Erkko & Hannukkala 2019, 49.) Tyttöjen huoneen toiminnan kohderyhmää pohdittiin yhteistyöpalaverissa eri toimijoiden kanssa Urjalan kunnassa. Kohderyhmäksi ajateltiin murrosiän kriittisimmässä vaiheessa ja sen kynnyksellä olevia tyttöjä. Eri ikäiset innostuvat erilaisesta toiminnasta, näin voitiin toimintaakin suunnitella ja tarjota kohderyhmää, tavoitteita, tarkoitusta sekä murrosiän haasteita tukevaksi toiminnaksi.

5.2.1 Tyttöjen murrosikään liitetyt piirteet

Murrosikä alkaa yleensä tytöillä aiemmin kuin pojilla. Tytön keholle tyypillisiä muutoksia ovat pituus- ja karvoituksen kasvu sekä hien erityksen lisäksi rintojen kasvu, valkovuodon ja kuu-kautisten alkaminen. (Alien & Tiedenaiset 2021, 14.) Erilaiset kehonmuutokset pohdituttavat nuoria ja näiden asioiden miettiminen saattaa alkaa tytöillä poikia aikaisemmin. Tämän vuoksi on tärkeää, että nuorilla on mahdollisuus keskustella tai saada erilaista tietoa aiheesta sekä vertaistukea avoimessa ja luotettavassa ilmapiirissä.

Tyttöjen elämässä on tyypillistä esimerkiksi koulussa suoriutumiseen paineet, ulkonäköön liittyvät paineet, tai paineet kiltteyteen ja hillittyyn käytökseen. Tytöt tuntevat helposti itsensä ulkopuolisiksi, jos kokevat erilaisuuden tunnetta. (Hyttinen ym. 2020, 8-9.) Kouluterveyskyselyjen vastukset antavat viitteitä siihen, että tytöillä on näihin asioihin liittyviä tuntemuksia. Tämän vuoksi on tärkeää, että tyttöjen tukemiseen näissä asioissa kiinnitetään huomiota.

Tyttöihin liittyvä historia on olennaisena osana lapsiin ja nuoriin liittyvää historiaa. Historian tutkimus tuo esiin sitä, että tytöt ovat jääneet näkymättömiksi ja ymmärretty äänettömiksi vallankäytön kohteiksi, enemmän kuin sen aktiivisiksi käyttäjiksi. Tähän liittyy tietenkin tyttöjen elämän realiteetteja ja siihen yhdistyviä historiallisia jatkumoa, mutta myös tutkijoiden valintoja. Tyttöhistoria voi olla osaltaan muuttamassa näkemyksiä historiallisista yhteiskunnallisista prosesseista ja rakenteista. Katsomalla taaksepäin voidaan ymmärtää tyttöihin liittyviä kehityskulkuja ja merkityksiä. Samalla menneisyydestä mielletty tyttöjen määrätietoinen koululaisen ahkeruus ja piikatytölle ominaiset siveät kasvot avautuvat entistä moninaisemmiksi. (Ojanen, Mulari & Aaltonen 2011, 73-74.) Tyttöjen fyysiseen kehitykseen kuuluu sille ominaisia piirteitä, mutta tytöt myös kokevat esimerkiksi koulussa suoriutumisen paineita tai kiltteyteen ja hillittyyn käytökseen liittyviä odotuksia poikia enemmän. Kysymys voi olla kasvuun ja kehitykseenkin liittyvistä yhdistekijöistä, mutta on myös syytä huomioida historiaa ja miten sieltä kantautuvat vaikutukset saattavat näkyä vieläkin asenteissamme ja odotuksissamme sukupuoleen liittyvissä näkemyksissä ja miten ne vaikuttavat lapsiin ja nuoriin vielä tänäkin päivänä.

Ojanen ym. (2011, 95) tuovat esille teoksessaan ”Entäs Tytöt” tyttöihin liittyvää historian kulua sekä tutkimusta, jossa haastateltiin opettajia oppilaisiin liittyvissä havainnoissa sukupuolisista näkökulmista. Haastattelussa opettajat toivat esille sukupuolineutraaliuttansa sekä pohtivat oppilaiden käytöstä, työskentelytapoja sekä kouluosaamista. Haastattelu osoitti, kuinka opettajat olivat haastattelun aikana huomanneet näkemyksissään huomaamattomia sukupuoliodotuksia sekä -sidonnaisia arvostuseroja. Opettajat olettivat, että tytöt eivät häiritse ja että, he tekevät annetut tehtävät ahkerasti, kuuliaisesti ja tunnollisesti. He mielsivät esimerkiksi kiltteyden tyttöjen ominaisuudeksi, kuitenkin kiltteyttä arvostamatta. Tyttöjen ahkeruus ja tunnollisuus sisälsivät myös negatiivisia piirteitä, koska tytöt opettajien mielestä pingottavat. Kiltti tyttö täyttää naisellisuuden vaatimukset, mutta ei älykkään oppilaan vaatimuksia. Nätisti oleminen ja itsensä hillitseminen ovat naiseuteen liittyviä hyviä piirteitä, joihin tyttöjä ohjataan ja joita heiltä vaaditaan. Koulumenestystä tyttöjen ja poikien välillä selitettiin myös eri tavoin. Tyttöjen kouluosaamista selitettiin tyttöihin liitetyillä piirteillä, kuten ahkeruudella ja poikien taas luontaisella lahjakkuudella ja älykkyydellä. Tyttöjen epäonnistumisia selitettiin kykyjen puutteena eli lahjattomuudella ja poikien taas laiskuudella ja sähläämisellä. Samansisältöisiä havaintoja nähtiin myös olevan vanhempien näkemyksissä. Vanhemmat näkivät poikien hyvät koulusuoritukset tuloksena lahjakkuudesta ja tyttöjen taas tuloksena ahkeruudesta. Tämä antaa osviittaa siitä, kuinka esimerkiksi älykkyys on mielletty kautta aikojen miehiseksi ominaisuudeksi. (Ojanen ym. 2011, 95-96.)

Vaikka kyseinen Ojasen ym. (2011) ”Entäs tytöt” teos, on julkaistu vuonna 2011, se tuo esiin sen, että historian kautta muodostuneet käsitykset ovat vaikuttaneet ja voivat vaikuttaa edelleen sukupuolisidonnaiseen ajatteluun. Teoksessa esille tuotu tutkimus ja siihen liittyvä haastattelu osoittaa historialla olevan merkitystä siihen, miten sukupuolien välisiä eroja voidaan nähdä esimerkiksi kouluasuorituksissa. Vaikka nyky-yhteiskunnassa puhutaankin koko ajan enemmän ja enemmän tasa-arvosta ja sukupuolisensitiivisyydestä, kouluterveyskyselyn tulokset ja nykytieto osoittaa edelleen tyttöjen kokevan poikia enemmän esimerkiksi suorituspainetta. Historian ja tutkimuksen yhteyttä kouluterveyskyselyn tuloksiin ja tyttöihin liittyviin havaintuihin tämänkin päivän ilmiöihin on tärkeä huomioida edelleen kokonaiskuvassa.

5.2.2 Murrosikäisen kasvun tukeminen

Nuorisotyön ennaltaehkäisevässä näkemyksessä tulisi vahvistaa niitä asioita, jotka suojaavat nuoria mielenterveyshäiriöiltä sekä tunnistaa ja vähentää sairastumisen riskiä lisääviä tekijöitä. Laajimmillaan mielenterveyshäiriöiden ennaltaehkäisy on kaikkea mikä edistää terveyttä sekä suotuisaa lasten ja nuorten kehitystä. Kasvatusta voidaan suunnitella siten, että se tukee positiivisen mielenterveyden kasvua ja nuorille voidaan opettaa sosiaalisia- ja ongelmanratkaisutaitoja. (Marttunen, Huurre, Strandholm & Viialainen 2013, 14.) Nuorten mielenterveyttä tuetaan harjoittelemalla tunnetaitoja, kehittämällä selviytymistaitoja, vahvistamalla itsetuntemusta, lisäämällä arjen pettymysten sietokykyä sekä ristiriitojen ratkaisu

taitoja. (Erkko & Hannukkala 2019, 12). Tyttöjen Huoneen toiminta perustui ennaltaehkäisevään näkemykseen ja matalalla kynnyksellä saavutettavaan palveluun. Tyttöjen huoneen toiminnalla pyrittiin tukemaan positiivisen mielenterveyden ja identiteetin kehitystä kasvun vaiheessa, joka tuo suuria mullistuksia nuoren elämään. Toiminnan tarkoitus oli eri menetelmien ja keskusteluiden kautta auttaa nuoria luomaan ja suuntaamaan ajatusprosessejaan ratkaisukeskeisesti.

Oman kehon muutokset herättävät nuorena monenlaisia tunteita. Nuorisotyöntekijällä on tärkeä tehtävä olla nuoren tukena, kuunnella ja kannustaa häntä. Nuorisotyöntekijällä tulee olla valmiuksia vastata nuoren moninaisiin kysymyksiin ja tarvittaessa ohjata nuorta tarpeen mukaan eteenpäin sinne, mistä hän voisi saada lisää tukea ja neuvoja. On tyypillistä, että nuori ei välttämättä kehtaa tai osaa kysyä omilta vanhemmiltaan asioita, jotka askarruttavat. Vaikealta voi myös tuntua jutella asioista muiden aikuisten kanssa, vaikka kyseessä olisi ammatillinen. Nuoret kuitenkin haluavat kuulla monesti aikuisen mielipiteen sekä tarvitsevat oikeaa tietoa kasvuunsa ja kehitykseensä liittyvissä asioissa. (Erkko & Hannukkala 2019, 51.) Mikäli nuorella on huolia ja hän haluaa puhua niistä aikuiselle, on siihen suhtauduttava aina vakavasti, joten rauhalliselle ja kiireettömälle kohtaamiselle tulisi järjestää aika ja paikka (Erkko & Hannukkala 2019, 133). Kouluterveyskyselyn tuloksissa puhututtivat myös vastausprosentit, joiden mukaan alle 50 % tytöistä ja pojista kokevat, että voivat puhua aikuisen kanssa mieltä painavista asioista (THL 2021h). Tyttöjen Huoneen toiminnan suunnittelussa ja menetelmien valinnoissa otettiin huomioon, miten niiden kautta voitaisiin avata luotettavaa ja avointa keskustelua eri teemojen ympärillä. Keskeisemmiksi tekijöiksi tässä nousi positiivisen ilmapiirin luominen sekä kaikkien yksilöllinen huomiointi ja kohtaaminen. Toiminnan jälkeen tarjottiin mahdollisuus jäädä keskustelemaan jostain mieltä askarruttavasta asiasta. Toiminnan aikana voitiin muodostaa luottamussuhdetta, jolloin nuoren voi olla helpompi jäädä keskustelemaan sekä tarvittaessa ohjata nuorta eteenpäin.

Nuorten kanssa työskennellessä kohtaamisen tärkeys korostuu, kuunteleva, läsnä oleva, välittävä sekä kannustava ja nuoria arvostava ammattilainen on nuorelle äärimmäisen merkityksellinen hänen turvaverkostoissaan (Erkko & Hannukkala 2019, 13,133). Tyttöjen Huoneen toiminnassa ohjaajan tavoitteena oli kohdata nuoria yksilöllisesti. Yksilöllisen kohtaamisen kautta luotiin turvallisuuden tunnetta ja sitä, että jokainen tuli nähdyksi, kuulluksi ja tunti kokevansa itsensä tärkeäksi osaksi toimintaa omana itsenään.

Tapa, jolla kohdataan toista ihmistä tai kohtaamisen kautta tulevat merkitykset voivat yhtä lailla tukea, kuin tukahduttaa ihmisen kasvua. Hyvän kohtaamisen lähtökohtana on avoimuus, tasavertaisuus, luottamus, läsnäolo sekä kunnioitus ihmisten välillä riippumatta siitä, onko asiakas jonkin ongelman leimaama tai tietyn asiakaskategorian edustaja. (Nivala & Ryyänen 2019, 190.) Aikuisen teoilla ja sanoilla on merkitystä siihen, millaisia vaikutuksia ja seurauksia niillä on suhteessa nuoriin, nuoret vasta muovaavat omaa kuvaa itsestään ja omaa

elämänkatsomustaan. Nuoren aito kohtaaminen on enemmän asenne kuin työväline ja se on aina työntekijän vastuulla. Aidon kohtaamisen kautta muodostuu myös nuoren ja aikuisen välinen luottamus. Luottamuksen rakentuminen on välttämätön elementti, jotta nuoren kasvua voidaan tukea. Aito kohtaaminen on sitä, että aikuinen todella välittää nuoresta ja haluaa hänen parastaan sekä sitä, että hän on nuoresta itsestään ja hänen tekemisistään kiinnostunut. Aidossa kohtaamisessa aikuinen tukee nuoren itsetunnon vahvistamista tietoisesti sekä huomioi ja antaa palautetta pienistäkin asioista. Aikuisen suhtautuminen nuoreen on ymmärtäväistä, mutta tarvittaessa myös määrätietoista. (Komonen ym. 2012, 116.) Tyttöjen Huoneen toiminnassa keskityttiin tietoisesti nuorten kohtaamiseen. Omaehtoisuuden mahdollistava, omien kykyjen ja voimavarojen kautta tapahtuva tavoitteellisesti suunniteltu, ohjattu, kannustava sekä vapaamuotoinen toiminta tarjosi nuorelle yksilöllisen osallistumisen mahdollisuuden ja kokemuksen osallisena olemisesta. Toiminnassa pyrittiin myös määrätietoiseen ohjaukseen oikeanlaisten toiminta- ja ratkaisutapojen löytämiseksi.

5.3 Sosiokulttuurinen innostaminen Tyttöjen Huoneella

Sosiokulttuurinen innostaminen on sosiaalipedagogista työskentelyä. Sosiokulttuurinen innostaminen on yhteisöllinen ja kasvatuksellinen työskentelymenetelmä. Se pyrkii kokonaisvaltaisesti vahvistamaan hyvinvoinnin edellytyksiä yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Se tukee ihmisten osallistumista, aloitteellisuutta, organisoitumista sekä persoonallista ja sosiaalista kasvua. Se on ihmisten välisten suhteiden luomisen sekä vahvistamisen prosessi, jonka kautta mahdollistetaan vuoropuhelua ihmisten ja ihmisryhmien välillä. (Nivala & Rynänen 2019, 206.) Sosiokulttuurisen innostamisen parissa työskennellään alalle koulutettuina ammattilaisina tai vapaaehtoisina. Innostamisella pyritään keskittymään syrjäytyneiden ja tukea tarvitsevien elämään sekä siinä on kysymys pedagogisesta tiedostamisesta, osallistumisesta ja sosiaalisesta luovuudesta. (Kurki 2000, 9-11, 26.) Sosiokulttuurisen innostamisen avulla ihmisten integroitumista voidaan tukea johonkin tiettyyn yhteisöön tai yhteiskuntaan. Periaatteena on, että toiminta käynnistetään, se suunnitellaan sekä toteutetaan juuri ihmisten tarpeiden mukaisesti. (Räty, Sivonen, Saarela & Laurikainen 2014, 39-40.) Tyttöjen Huoneen toiminnan tarkoituksena oli saada sosiokulttuurisen innostamisen periaatteiden kautta nuoret tytöt tulemaan paikalle ja osalliseksi toimintaan. Sosiokulttuurisen innostamisen lähtökohdat ja periaatteet soveltuivat Tyttöjen Huoneen toiminnan taustalle ja ohjaajan tietoiseksi menetelmäksi. Tyttöjen Huoneen ajatuksena oli käynnistää ja toteuttaa toiminta havaitun tarpeen mukaisesti, lisäksi ajatuksena oli saavuttaa toimintaan erityisesti toiminnasta hyötyvää kohderyhmää.

Sosiokulttuurinen innostaminen on yhteisöllisyyttä tukevaa ja osallistumiseen kannustavaa. Toimintaympäristönä on yleensä jokin yhteisöllinen tila esimerkiksi nuorisotila. Toiminnassa mahdollistetaan ja helpotetaan vuorovaikutustilanteiden syntymistä. Eri tilanteissa ja toiminnan eri vaiheissa erilaiset osallistujan roolit ovat eri ihmisille mielekkäitä. Osallistujille tarjotaan tukea ja annetaan aikaa jokaiselle toimijalle oman toimijuutensa kehittymisessä. (Nivala

& Rynnänen 2019, 202, 207.) Tyttöjen Huoneen toiminnassa jokaiselle annettiin mahdollisuus osallistua toimintaan omien sen hetkisten voimavarojen kautta ja annettiin tilaa ja aikaa tutustua toimintaan, jättämättä ketään ulkopuolelle. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden tukeminen sekä mahdollistaminen korostui toiminnassa, jonka kautta oli mahdollisuus saada ryhmäytymisen kokemus jokaiselle yksilöllisesti.

Ryhmätoiminnassa ryhmäidentiteetin vahvistaminen ja vahvistuminen ovat sosiokulttuurisen innostamisen lähtökohtia. Ammatillisen toiminnan tärkeitä välineitä on tuntea mahdollisimman monia ryhmätyöskentelymenetelmiä sekä käyttää näitä rohkeasti ja luovasti. Toiminnassa käytetään erilaisia menetelmiä sosiologian, psykologian, pedagogiikan sekä taiteen kentiltä, jotka mahdollistavat osallistumisen. Menetelmien avulla luodaan kommunikaatiomahdollisuuksia ja monipuolista ilmaisu- ja asenteiden ja toimintatapojen syntymistä. (Kurki 2000, 25-27.) Tarkoituksena on saada ihmiset innostumaan yhteisestä tehtävästä, joka liittyy heille itselleen kiinnostaviin ja merkityksellisiin teemoihin. Osallistavilla ja kannustavilla toimintatavoilla luodaan tilaa vuorovaikutuksen syntymiselle, ajatusten esittämiselle, kehitetään avointa ja luotettavaa ilmapiiriä, vahvistetaan valmiuksia ongelmanratkaisu- sekä yhteistyötaitoihin ja edistetään yhteenkuuluvuuden tunnetta. (Nivala & Rynnänen 2019, 206.) Tyttöjen Huoneen toiminnassa ajatuksena oli käyttää erilaisia menetelmiä teemojen käsittelemiseksi jotka, tukevat terveen itse tunnon kehittymistä, kehittävät ongelmanratkaisutaitoja ja antavat mahdollisuuden käsitellä omaan kasvuun liittyviä kysymyksiä. Menetelmät liittyvät esimerkiksi taiteen ja draaman keinoihin. Lisäksi voitiin käyttää erilaisia ajatuksia herättäviä materiaaleja, kuten kuvia, videoita ja musiikkia, joiden kautta voitiin ryhmää johdatella käsittelemään erilaisia teemoja. Tarkoituksena oli luovasti suunnitella toimintaa ryhmän toiveiden ja innostusten mukaisesti. Pedagogista havainnointia käytettiin tarkoituksenmukaisesti toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa, jotta toiminnasta innostuttaisiin ja se täyttäisi tavoitteita.

Sosiokulttuurisessa innostamisessa keskeistä on ryhmään kuulumisen vahvistaminen sekä yhdessä toimiminen. Sen kasvatukselliset tavoitteet ovat kriittisen ajattelun kehittyminen, asenteiden muutos, motivaation herättäminen sekä oman vastuun tiedostaminen. Sosiokulttuurisessa innostamisessa ohjaavan työntekijän rooli on toimia innostajana, joka auttaa aikaansaamaan ajatuksellisia ja toiminnallisia prosesseja. (Hyttinen, Santalainen, Seppälä & Virtasalo. 2020, 12-13.) Innostaja rohkaisee ihmisiä kokemuksiin ja auttaa heitä löytämään hyötyjä kokemuksistaan (Kiilakoski, Tomperi & Vuorikoski 2005, 346). Yksi sosiokulttuurisen innostamisen tärkeimmistä käsitteistä on dialogi. Dialogissa on tärkeää tulla kuulluksi ja kuunnella sekä huomioida tasavertainen vuorovaikutus ryhmässä. (Räty ym. 2014, 39-40.) Tyttöjen Huoneen toiminnassa otettiin vahvasti huomioon tasavertaisuus sekä kaikkien kohtaaminen, jokainen oli ryhmän jäsen omien edellytysten mukaisesti. Toiminnassa keskityttiin yhdessä tekemiseen ja yhdessä asioiden pohtimiseen. Ohjaaja toimi toiminnan innostajana sekä dialogin

kautta huomioi toimijoiden edellytyksiä osallistua toimintaan sekä auttoi heitä saamaan ja havaitsemaan kokemuksia. Ohjaaja havainnoi, haki ja auttoi yksilöllisten kokemusten esille tuomisessa sekä niiden purkamisessa ja niiden kautta tulevien hyötyjen sanoittamisessa.

6 Toiminnan suunnittelu

Toiminnallista opinnäytetyötä toteuttaessa on syytä miettiä, minkälainen on toteutusmuoto, joka palvelee kohderyhmää parhaiten (Vilkkä & Airaksinen 2003, 51). Toiminnallisen työn kautta mahdollistettiin nuorille tytöille kohdennettua ennaltaehkäisevää, suunniteltua sekä vapaata toimintaa, jolla pyrittiin tukemaan positiivisen identiteetin kehittymistä sekä hyvinvointia.

Toiminnallisen opinnäytetyön aluksi on hyvä selvittää, minkälaisia vastaavia ideoita on jo olemassa. Ideoita ei ole syytä toistaa, vaan ajatus on löytää alalle jokin uusi aihe. Lisäksi tulisi kartoittaa idean kohderyhmä ja idean tarpeellisuus kohderyhmälle. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 27.) ”Opinnäytetyöllä on tarkoitus osoittaa kykyä käytännöllisen ammatillisen taidon ja teoreettisen tiedon yhdistämiseen, siten, että alan ihmisille on siitä jotakin hyötyä” (Vilkkä & Airaksinen 2003, 159). Tarpeellisuus ja kohderyhmä kartoitettiin Urjalan kunnan kouluterveyskyselyn vastausten perusteella, ottaen huomioon myös nuorten omia toiveita. Nuorisotyöhön sekä nuorten kasvuun liittyvän tiedon sekä itsetuntoa ja osallisuutta tukevien työskentelytapojen kautta, tarkoitus oli jalkauttaa toimintaa Urjalan kunnan lähtökohtiin ja resursseihin sopivalla tavalla. Tytöille kohdennetusta toiminnasta löytyy kokemuksia eri paikkakunnilla. Tampereen Tyttöjen Tuvan (2022a) toiminta-ajatusta hyödyntäen suunniteltiin ja muovattiin toimintaa Urjalan kunnalle. Toiminnan rungossa otettiin huomioon sekä ohjattu tavoitteellinen toiminta, että vapaa-ajanviettomahdollisuus. Toiminnan muoto oli uutta Urjalan kunnalle, toiminnan sisältöä ideoitiin eri lähtökohtien ja lähteiden perusteella vastaamaan tarpeita. Näin ollen myös toiminnallinen opinnäytetyön toteutustapa sekä innovatiivinen näkökulma oli perusteltua.

Avoimella toiminnalla tarkoitetaan kaikille nuorille suunnattuja palveluita, kohdennetulla toiminnalla tarkoitetaan tietyille nuorille suunnattuja palveluita. Yhdenvertaisuutta lisätään palvelujen hyvällä saavutettavuudella niin, että yksittäisiä nuoria ja nuorten ryhmiä tuetaan palveluihin pääsemisellä. Esteet palvelun saavutettavuudelle voivat olla sosiaalisia, taloudellisia, fyysisiä tai maantieteellisiä. Nuorilla on yksilöllisiä elämäntilanteita, taustoja sekä asuinympäristöjä, jotka vaikuttavat palveluiden luo pääsemiseen ja niiden käyttämiseen. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 295, 297.) Tyttöjen Huone toteutettiin maksuttomana matalan kynnyksen avoimena nuorisotyön kerhotoimintana kohdennetulle ryhmälle. Tyttöjen huone Urjalan kunnassa määriteltiin avoimeksi siten, että se ei sitonut ilmoittautumiseen eikä kerhotoiminnassa jatkamiseen. Nuorella oli mahdollisuus tulla vain esimerkiksi yhdelle tai kahdelle kerralle, tai

kaikille. Avoimella toiminnalla haluttiin tukea palvelun matalaa osallistumiskynnystä erilaiset palvelun saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvät tekijät huomioiden. Palvelu oli kohdennettua 12-16- vuotiaille tytöille, jotta päästiin vastamaan kouluterveyskyselyn kautta esiintyviin ilmiöihin tietyssä ikä- ja kehitysvaiheessa.

6.1 Runko ja sisältö

Tyttöjen Huoneen toiminnan sisältö, aikataulutus ja runko syntyi Urjalan kunnan resursseista, kouluterveyskyselyn tuloksista ja nuorten toiveisiin liittyvistä havainnoista sekä kokemuksistani asiakastyön harjoittelustani Tampereen Tyttöjen Tuvalla (2022a). Tyttöjen Tuvalla olin mukana asiakkaille niin vapaa-aikaan suunnatussa toiminnassa kuin ryhmätoiminnassa. Ryhmätoiminta, jossa olin esimerkiksi Tyttöjen Tuvalla mukana oli ”Hyvä minä” -teemainen, jonka harjoituksista sain ideoita myös Tyttöjen Huoneen toimintaan. Nuorille on tärkeää vapaa-ajan viettäminen ja hengailu kaverien kanssa, joten liian ohjattu toiminta ei välttämättä kohtaa tietyn ikäisiä nuoria. Tyttöjen Huoneen kohderyhmä huomioiden, toiminnan runko suunniteltiin niin, että hyvinvointia tukevien kasvatuksellisten menetelmien sisällyttäminen toimintaan sekä vapaan olemisen mahdollistaminen täyttyivät. Näin myös täyttyivät ryhmätoiminnan sekä matalan kynnyksen vapaa-ajantoiminnan määritelmä. Se mahdollisti myös nuorten omaehtoisen sekä ei sitovan osallistumisen toimintaan.

Tampereen Tyttöjen Tuvan (2022a) työntekijät kertoivat haastattelussa näkemyksiään Tyttöjen Huoneen ja Tyttöjen Tuvan kohderyhmästä ja sitä kautta toiminnan suunnittelusta. Haastattelua hyödynsin Tyttöjen Huoneen toiminnan sisällössä.

Kävijöiden ikäluokka voi määrittää toimintaa, mikäli kävijät ovat nuorempia, voidaan tykätä yleensä toiminnallisesta tekemisestä, kun taas vähän vanhempien kanssa voidaan mennä keskustelu edellä liittäen siihen toimintaa. Tyttöjen Tuvan kävijöiden kesken näkyy kuitenkin vähäisesti eroa siinä että, eri-ikäiset kaipaavat erityyppistä toimintaa. Tyttöjen Tuvan toiminnassa käy selkeästi vähemmän yläasteikäisiä. Urjalan Tyttöjen Huone toiminnassa on tärkeä muistaa, että toiminta tavoittaa edes joitain nuoria ja toiminnan tavoitteissa ja saavutettavuudessa kannattaa edetä yksi asia kerrallaan. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Urjalan Tyttöjen Huone toiminnassa kannattaa huomioida seuraavia asioita, kun uutta toimintaa luodaan. Turvallisen tilan periaatteiden käsittely ja yhteisten toiminta periaatteiden luominen siten, miten toiminnassa olisi positiivinen ilmapiiri ja kaikilla turvallinen olla. On myös tärkeä avata sitä, että kenelle toiminta on tarkoitettu, kuka on tyttö, sekä antaa jokaiselle itselleen mahdollisuus määritellä itseään. (Räsänen 2022.)

6.2 Markkinointi

Toiminnan markkinoinnissa pyrin ottamaan huomioon moninaisuutta hyväksyvää värimaailmaa ja sukupuolisensitiivisiä periaatteita. Päädyin kuitenkin olla mainostamatta toimintaa varsinaisesti sukupuolisensitiivisenä toimintana. Pohdin sukupuolisensitiivisen toiminnan käsitteen käyttämistä, koska kokemuksieni kautta työharjoittelustani Tampereen Tyttöjen Tuvalla (2022a), siihen liittyi tiettyjä toimintaperiaatteita. Haastatellessani Tampereen Tyttöjen Tuvan työntekijöitä Tyttöjen Huoneen markkinoinnin aloittamisen jälkeen, sain ajatuksilleni vahvistusta sekä sain myös lisää vinkkejä markkinointiin.

Sukupuolisensitiivisen käsitteen käyttämiseen ja esille tuomiseen Tyttöjen Huone toiminnasta tiedottaessa ja toimintaa markkinoitaessa kannattaa seurata somemainontaa esimerkiksi Tyttöjen Tuvan, Tyttöjen Talon sekä muiden vastaavaa toimintaa järjestävin tahoilta. Se ei kuitenkaan ole riittävää, että sanotaan, että toiminta on sukupuolisensitiivistä, jos sillä vain markkinoidaan toimintaa. Tämän määritteen käyttämistä kannattaa harkita, jos toiminnan jatkuminen ja sen jatkaja on vielä epävarmaa ja jos jatkajalta ei välttämättä odoteta tiettyä koulutustaustaa. Toiminnan vetäjän on sitouduttava huomioimaan toiminnassaan sukupuolisensitiivisen kohtaamisen periaatteet, jos sillä markkinoidaan toimintaa. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Toiminnalla voidaan kyllä pyrkiä sukupuolisensitiivisyyteen, vaikka sitä ei varsinaisesti sukupuolisensitiivisenä toimintana markkinoisikaan. Olennaista ei ole välttämättä nostaa esiin sukupuolisensitiivisyyden käsitettä, vaikka se toiminnan periaatteisiin kuuluisikin. Tärkeää on, että kirjoitetaan tiedottaessa enemmän auki mitä se pitää sisällään, esimerkiksi: tule sellaisena kuin olet ja, että toiminnassa on erilaisia mahdollisuuksia toteuttaa itseään. On perusteltua, että käsitettä ei vielä ole käytetty Tyttöjen Huone toiminnassa ja sen käyttämistä harkitaan, koska on mietittävä missä konseptissa sitä käytetään ja mihin suuntaan se kehittyy. Sateenkaari teema kiinnostaa myös Tyttöjen Tuvan kävijöitä ja myös Tyttöjen Huone toimintaan ja markkinointiin voisi tuoda tätä elementtiä näkyville ja sitä kautta välittyisi se tieto, että se on toiminnan luonteeseen kuuluva asia. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

Eri yhteistyötahojen, kuten nuoriso-, sosiaali- ja koulutoimen kanssa sovittiin, että he markkinoivat Tyttöjen Huone toimintaa eri asiakastapaamisten yhteydessä kohderyhmälle. Tyttöjen Huonetta markkinoitiin mainospohjilla (Kuvio 8) somekanavilla, joihin lisättiin aikataulu ja saatetekstiksi tietoa aina seuraavaan kertaan liittyvästä toiminnasta. Tyttöjen Tuvan haastattelun jälkeen lisäsin sateenkaari elementtejä mainoksiin (Kuva 9, 10), keskustellen ensin asiasta työelämän edustajan nuoriso- ja vapaa-aika koordinaattori Juutilaisen kanssa. Kuvioon 8 oli myös yhdistettynä kuvio 10, ilman lisättyjä sateenkaarivärielementtejä. Tyttöjen Huoneen mainostamisessa käytettiin ”Hyvä minä - Hyvä” sinä kampanjan logoa (Kuvio 8, 9 & 10). Tämä

näkyvyys myös osoitti kampanjan tärkeyttä ja Tyttöjen Huoneen toiminnan periaatteita sekä niiden yhteyttä toisiinsa erityisesti nuorille, mutta myös kaikille paikkakuntalaisille.

Kuvio 8. Tyttöjen Huone 1. mainos

Kuvio 9. Tyttöjen Huone 2. mainos

Kuvio 10. Tyttöjen Huone 2. mainos

Tyttöjen Huone toiminnasta tavoiteltiin tarpeen ja hyötyjen osoittamista Urjalan kunnalle mahdollista jatkotoimintaa ajatellen keväälle 2023. Opinnäytetyön tekijä ei jatka toiminnassa ohjaajana, mutta opinnäytetyössä hyödynnettiin kokemuksellista tietoa myös mahdollisen jatkotoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Tampereen Tyttöjen Tuvan (2022a) työntekijä haastattelusta saatiin vinkkejä myös Tyttöjen Huoneen toiminnan jatkosuunnittelujen kannalta.

Tyttöjen Tuvalla tehdään vapaaehtoisten Isosisarusten kanssa yhteistyötä. Vapaaehtoisten hyödyntämiseen Tyttöjen Huoneen toiminnan jatkosuunnittelussa tulee pohtia, että miten heitä voisi saada innostumaan ja sitoutumaan toimintaan. Yhteistyötä kannattaa pohtia myös järjestöjen kanssa ja tätäkin kautta voisi löytyä yhteistyöyhdistelmiä ja mahdollisuuksia toiminnan jatkumiselle. Vapaaehtoisista voi löytyä paljonkin resursseja. Kuitenkin tulee huomioida, että kun vapaaehtoisten resursseja käyttää, täytyy olla valmis tukemaan heidän panostaan, kuten kouluttamalla heitä sekä luoda yhteistyöstä sellainen tilanne, että siitä hyötyisi molemmat osapuolet. (Räsänen & Vauhkonen 2022.)

7 Arviointisuunnitelma

Tutkimuksellisen ja toiminnallisen opinnäytetyön tulee poiketa toisistaan, koska ne ovat eri luonteisia, vaikka toiminnallisessa opinnäytetyössä onkin myös tutkimuksellisia menetelmiä ja piirteitä. Toiminnallisen opinnäytetyön arvioinnissa tulee keskittyä seuraaviin asioihin: mikä on työn idea, ongelmankuvaus, asetut tavoitteet sekä tietopohja ja kohderyhmä. Lisäksi on

mielekästä kerätä jonkinlainen palaute tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin tueksi kohde-ryhmältä. Palautteessa on hyvä kysyä mielipiteitä esimerkiksi toiminnan onnistumisesta. Tulee muistaa, että opinnäytetyön on oltava ammatillisesti kiinnostava ja jollain tavalla kohde-ryhmälle merkittävä. Arviointia voi tehdä sen mukaan miten innovatiivinen ja ammatillisesti kehittävä lopputulos on. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 154-159.) Tyttöjen Huoneen toiminnassa ohjaaja arvio ja havainnoi kykyään ottaa huomioon, suunnitella sekä kehittää toimintaa sen lähtökohtien sekä osallistujien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Toiminnan tavoitteet oli asetettu ohjaajalle, jonka kautta arvioitiin toiminnan toteutusta ja tuloksia, ei niinkään toimijoita. Toimijoita voitiin havainnoida ainoastaan yleisellä osallistumisen tasolla toimintaan, jonka kautta arvioitiin lähinnä sitä, onko toiminta mielekästä ja onnistunutta. Lisäksi kävijämäärä suhteutettuna toiminnan luonteeseen osoitti toiminnan toimivuutta.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tiedonkeräämisen keinot ovat samat, kuin tutkimuksellisessa, mutta tutkimuskäytäntöjä voidaan käyttää väljemmin. Toiminnallisen opinnäytetyön tiedonkeruun menetelmiä käytetään perustasolla. Tämä tarkoittaa sitä, että määrällistä tutkimusmenetelmää hyödynnetään keräämällä aineistoa esimerkiksi paikalla ja analysoidaan perustason tunnusluvun tai esitetään prosentteina tai taulukoina. Laadullisessa tutkimusmenetelmässä taas opinnäytetyön aineiston keruuna käytetään lomake tai teemahaastattelua. Toiminnallisen opinnäytetyön aineistoa ei ole välttämätöntä analysoida yhtä tarkasti kuin tutkimuksellista opinnäytetyötä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 57-58.)

Opinnäytetyön arviointiin sisältyy myös osuus omasta ammatillisesta kasvusta, sekä mihin suuntaan sitä voisi kehittää. Toiminnallisen osuuden arvioinnissa tulee myös ottaa huomioon ne seikat, että tavoitteita ei aina saavuteta, joten on syytä arvioida myös sitä miksi niitä ei saavutettu sekä mahdolliset epäonnistumiset ja syyt niille. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 160-161.)

7.1 Arvioinnin osa-alueet

Tutkimuksellisen osuuden ja toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin tukena käytin Hoikkala & Kuivakankaan (2017, 298) teoksen ”Kenen nuorisotyö?” ehdotusta kuntapäätäjille nuorisotyön arvioinnin menetelmämallista. Vaikka malli onkin kohdennettu nuorisotyöhön kokonaisvaltaisesti, voidaan sitä hyödyntää soveltaen myös Tyttöjen Huone toimintamuodon arviointiin.

Mallissa arvioidaan: 1. Palvelun käyttöastetta, kävijämääriä suhteutettuna palvelun luonteeseen. 2. Palvelun tarpeeseen vastaavuutta, vuorovaikutteista arviointia nuorten ja nuorisotyön toimijoiden kanssa. 3. Asiakaskyselyt, käyttäjien tyytyväisyys palveluun ja heidän arviointonsa vaikutuksista. 4. Yhdenvertaisuus kartoitus ja suunnitellut toimenpiteet. 5. Palvelu täyttää sille asetetut tavoitteet. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 298.) Malli on teoksesta sovellettu Tyttöjen Huoneen toimintaan sopivaksi, se täyttää kuitenkin ne kriteerit, mitä toiminnalla

halutaan saavuttaa ja tuoda esiin. Malli tuo myös esiin ne seikat, jotka on hyvä ottaa huomioon, kun suunnitellaan toimintaa nuorille.

Yhdenvertaisuudella mallissa tarkoitetaan palvelun saatavuutta yhdenvertaisesti. Nuorisotyö on olemassa siitä syystä, koska yhteiskunnassa on todettu tietynikäisten tarvitsevan tietynlaisia palveluja. Palvelun on oltava saatavilla kohderyhmälleen yhdenvertaisesti ja heitä tulisi tukea tarpeen mukaan palvelun saavuttamisessa. (Hoikkala & Kuivakangas 2017, 296-297.) Tätä osa-aluetta on myös syytä arvioida siten, miten saavutettiin kohderyhmää ja minkälaisilla keinoilla.

7.2 Arviointimenetelmät

Toiminnan arviointiin vaikuttivat toiminnan aikana kävijöiltä saatu palaute, toiveet sekä toiminnan havainnointi. Konkreettisia arviointimenetelmiä olivat palautekyselyt, ryhmähaastattelu sekä kävijämäärien kirjaaminen. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Arviointimenetelmät

Tiedon saamiseksi osallistujien toiveista ja ajatuksista toiminnan kehittämiseksi, toiminnan aikana tehtyjen havaintojen lisäksi, oli perusteltua jakaa osallistujille palautekyselylomakkeet (Liite 5), joiden avulla oli tarkoitus kerätä palautetta muutamia kertoja toiminnan aikana. Kuitenkin avoimen toiminnan luonteenpiirteet huomioon ottaen palautteeseen vastaa- minen tuli olla vapaaehtoista ja vastauksia ei voitu tuoda esiin ja käsitellä opinnäytetyössä, lupa- ja suostumusasiat huomioon ottaen. Saatu kirjallinen palaute oli kuitenkin Tyttöjen

Huoneen toiminnan tarkoituksen kannalta oleellista, joten oli perusteltua toiminnan kehittämisen kannalta hakea lomakekyselymenetelmällä tietoa, mutta avoimen toiminnan periaatteet huomioiden, jättää saadut vastaukset yksityiskohtaisemmin julkaisematta. Saadun kirjallisen palautteen, sekä toiminnan aikana havaittujen toiveiden ja tarpeiden perusteella ohjaaja arvioi opinnäytetyössä yleisellä tasolla toiminnan kehittämiskykyjään ja sen tuloksia. Saatujen palautelomakkeiden määrä ilmoitettiin opinnäytetyössä, osoittamaan luotettavuutta siihen, että palautetta on tullut. Lisäksi palautelomakkeessa esitetyt kysymykset julkaistiin opinnäytetyössä osoittamaan, että kysymyksillä oli yhteys toiminnan tavoitteisiin ja tarkoitukseen sekä kehittämiseen. Lomakehaastattelussa ei ole tarkoituksellista kysyä mitä tahansa, vaan siinä kysytään tutkimuksen tarkoituksen kannalta merkityksellisiä kysymyksiä ja jokainen kysymys tulee olla perusteltu tutkittavaan ilmiöön nähden (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87).

Tyttöjen Huoneen avoimen toiminnan luonne ja eettiset tekijät huomioiden toimintakertoja ei voitu arvioida ja havainnoida yksilöllisesti ja yksityiskohtaisesti toimijoiden kautta. Yksilöllisempää tietoa kerättiin haastattelemalla osallistujia. Osallistujien ryhmähaastattelu toteutettiin toimintakertojen loppupuolella. Ryhmähaastatteluun valittiin 3 aktiivista suostumuksen (Liite 1) antanutta kävijää, joiden huoltajilta haettiin myös suostumus (Liite 1) haastatteluihin. Saatekirje (Liite 2) huoltajille ja haastateltaville, sekä alustavat haastatteluteemat ja kysymykset (Liite 3) annettiin haastatteluun osallistujille ja heidän huoltajilleen etukäteen suostumuslupaa haettaessa. Ryhmähaastatteluiden tarkoitus oli saada mahdollisimman paljon tietoa halutusta asiasta ja näin oli myös perusteltua antaa tietoa haastattelun sisällöstä osallistujille ennen sen toteutumista. Näin annetaan tietoa suostumuksen antajille tutkimuksiin liittyvistä oikeuksista, tutkimuksen sisällöstä ja minkälaiseen tutkimukseen he ovat osallistumassa (Tuomi & Sarajärvi 2018, 85-86).

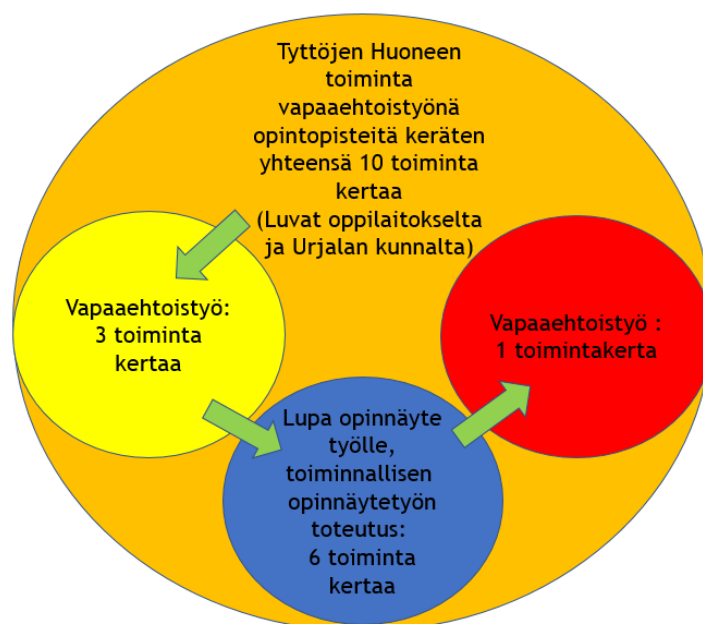
Teemahaastattelussa edetään etukäteen valittujen teemojen sekä tarkentavien kysymysten avulla. Teemahaastattelussa korostuu ihmisten tulkinnat ja heidän antamat merkitykset asioille, sekä miten merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Etukäteen valitut teemat perustuvat tutkittavaan ilmiöön ja siihen mitä siitä tiedetään. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 87-88.) Ryhmähaastattelu toteutettiin teemahaastattelulla (Liite 3). Teemahaastattelu oli perusteltu toteutustapa, koska Tyttöjen Huone toiminnan sisältö perustuu havaittuihin ilmiöihin ja teemoihin, joihin toiminnalla haluttiin vaikuttaa myönteisesti. Haastattelun teemat muodostuivat niistä teemoista, mitä Tyttöjen Huone toiminnassa haluttiin ottaa huomioon ja opinnäytetyöllä haluttiin edistää sekä tavoitella. Ensimmäisen teeman ”Toiminnan järjestäminen” kautta tavoiteltiin tietoa kohderyhmän tarpeisiin ja toiveisiin sekä toiminnan saavutettavuuteen ja käytettävyyteen vastaamisesta. Toisen teeman ”Kohtaaminen ja osallisuus”, kautta tavoiteltiin tietoa luotettavan, tasa-arvoisen sekä yksilöitä kohtaavan ja huomioivan ilmapiirin luomisesta sekä näiden tekijöiden huomioinnista toiminnassa. Kolmannen teeman ”Toiminnan sisällön”, kautta tavoiteltiin tietoa, onko toiminnan runko, sisältö ja menetelmät kohdanneet

kohderyhmän tarpeet ja toiveet ja miten toimintaa on kehitetty. Lisäksi tavoiteltiin tietoa siitä, mitä hyötyjä toiminnan sisällöstä on saatu nuorten hyvinvointiin liittyvien teemojen ympärillä sekä mitä toivottaisiin tulevalta.

Toiminnassa kävijöiden määrät laitettiin ylös aina toimintakertojen jälkeen opinnäytetyön arviointia varten. Kävijöiden määrä sekä saadut palautelomakkeet on oleellista ilmoittaa myös numeerisesti. Näin voidaan havainnollistaa myös numeerisesti toiminnan tarpeellisuutta suhteutettuna toiminnan luonteeseen. Numeerisesti ilmoitettua aineistoa, on hyvä käyttää silloin, kun toiminnallisen opinnäytetyön tueksi tarvitaan tilastollisesti raportoitavaa tietoa, jolla halutaan osoittaa ja perustella toiminnalliseen opinnäytetyöhön liittyvää ideaa tai yksityiskohtaa (Vilka & Airaksinen 2003, 58).

8 Toiminnan kuvaus

Tyttöjen Huoneen toiminnan toteutus käynnistyi ennen opinnäytetyön varsinaista tutkimusluvan saamista. Toiminta oli vapaaehtoistyötä, jolla lähdin suorittamaan vapaavalintaisia opintopisteitä osaksi tutkintoani. Näiltä osin toiminnalle oli luvat Urjalan kunnalta ja oppilaitokselta. Toimintakertoja oli yhteensä kymmenen, joista kuusi sisältyi opinnäytetyöhön. Toimintaa oli kolme toimintakertaa ennen opinnäytetyön toteutusosuutta, kuusi toimintakertaa sisältyi opinnäytetyöhön sekä viimeinen toimintakerta jäi opinnäytetyön toteutuksen ulkopuolelle. (Kuvio 12.) Koko Tyttöjen Huoneen toiminnan ajan suoritin vapaaehtoistyönä opintopisteitä. Opinnäytetyössä käsitellään niitä toimintakertoja, jotka sisältyvät opinnäytetyön luvan saamisen jälkeisiin kertoihin.

Kuvio 12. Toimintakerrat

Toimintaan sain ensimmäisestä kerrasta lähtien työpariksi toisen sosionomiopiskelijan, joka suoritti työharjoittelua Urjalan kunnan nuorisotoimelle. Työnjaosta sovimme niin, että opin- näytetyöntekijä toimii toiminnasta ja toiminnan suunnittelusta vastaavana. Toimintakertojen aluksi sovimme lisäksi toimintakertakohtaiset työnjaot ja vastualueet ja kävimme läpi päivän teeman sekä toiminnan. Toimintakertojen jälkeen kävimme läpi yhdessä toiminnan onnistu- mista sekä teimme havaintoja siihen liittyen sekä seuraavaa toimintakertaa suunnitellen.

Yhteisesti sovittuja asioita jokaiselle toimintakerralle oli toimintaan tulijoiden yksilöllinen kohtaaminen jo siinä hetkessä, kun he tulevat ovesta sisälle. Toiminnan aikana lisäksi py- rimme tietoisesti kohtaamaan ja kuuntelemaan jokaista osallistujaa sekä vahvistamaan ryh- mään kuulumisen tunnetta jokaisen rajat huomioiden. Jokainen kävijä kohdattiin ja otettiin vastaan niin, että hänellä oli tervetullut olo ja hänestä tuntui, että juuri häntä on odotettu. Jokaiselta kyseltiin kuulumisia ja oltiin kiinnostuneita jokaisen kuulumisista, oli ne mitä ta- hansa. Myös toimintakerran päättyessä kiinnitettiin huomioita siihen, että jokaiselle sanottiin selkeästi heipat ja toivotettiin tervetulleeksi seuraavalle kerralle.

Toimintakertojen yhteydessä aloitettiin isosisarustoiminta. Isosisaruksen rooli muodostui toi- minnassa kävijöiden kohderyhmästä, siihen sopivasta henkilöstä.

8.1 Isosisarustoiminta

Toiminnan kohderyhmään määritetyn ikäjakauman kautta toiminnassa kävi eri-ikäisiä toimi- joita. Yksilöllisyystekijät huomioiden suunnittelimme ja kehitimme toimintaa myös vastaa- maan eri yksilöllisiä tarpeita ja mielekästä toimijuuden ja osallisuuden mahdollistamista ryh- mässä. Kävimme nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori Juutilaisen kanssa keskustelua mahdolli- sen isosisarus/apuohjaajan aloittamisesta Tyttöjen Huoneen toiminnassa. Yhteisten ajatus- temme ja havaintojemme myötä, voitiin ajatella isosisarustoiminnan sisällyttämistä Tyttöjen Huoneen toimintaan. Tähän rooliin oli osallistujissa sopiva henkilö, ja roolin kuvaamiseen opinnäytetyössä on haettu henkilöltä ja hänen huoltajaltaan suostumus (Liite 6).

Isosisarustoiminnan ajatus otettiin asianosaisen henkilön kanssa esiin ja Tyttöjen Huone toi- mintaan saatiin isosisarus. Isosisaruksen roolin käynnistämiseksi käytiin läpi, mitä isosisaruk- selta edellytetään ja odotetaan ja tätä varten tein kirjallisen ohjeistuksen (Liite 7). Isosisarus toimi niin sanotusti apuohjaajan roolissa ja hänelle voitiin antaa konkreettisia tehtäviä toi- minnan järjestelyyn ja valmisteluun liittyen. Lisäksi hän osallistui toimintaan ja ohjaukseen ja oli muiden osallistujien tukena ja apuna.

Isosisarustoiminnassa oli ohjaajan tärkeä huomioida, että myös isosisarus on toiminnassa kävijä ja häntä tulee huomioida ja tukea omassa roolissaan. Näin isosisarusroolissa toimija saa omien yksilöllisten tekijöiden kautta osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemusta ja merkityksellisyttä sekä kokemusta vastuullisen tehtävän suorittamisesta ohjatusti. Isosisarustoiminnan aloittaminen oli myös esimerkki siitä, miten toiminnassa voidaan ottaa huomioon yksilölliset piirteet, vahvuudet ja kiinnostuksenkohteet niin, että jokainen löytää toiminnassa oman paikkansa oman motivaationsa kautta.

8.2 Toiminta, teemat ja havainnot

Ensimmäisten Tyttöjen Huone toimintakertojen havainnointi ja arviointi jää opinnäytetyön ulkopuolelle, koska lupa opinnäytetyön toteuttamiseen tuli myöhemmin, kun toiminta alkoi. Kuitenkin ensimmäisten toimintakertojen teemoilla ja toiminnalla on ollut vaikutusta siihen, miten toimintaa toteutettiin ja suunniteltiin jatkossa opinnäytetyön toteutuksen aikana. Tuon esille aikaisempien toiminta kertojen teemoja, niiltä osin, minkälaista pohjaa on toiminnalla on luotu ennen opinnäytetyön aloittamista.

Ennen opinnäytetyön lupaprosessin valmistumista Tyttöjen Huoneella käsiteltiin omiin luonteenpiirteisiin, vahvuuksiin ja voimavaroihin liittyviä teemoja. Teemoja käsiteltiin omaa pohdintaa tukevien ja keskustelua avaavien harjoitusten ja taiteilun kautta. Pohdimme arjen sujumista ja millä lailla omia voimavaroja voi arjessa käyttää hyödyksi. Toiminnassa tehtiin esimerkiksi omat vahvuus posterit ja taiteiltiin omat voimalausedaulut.

Toiminnan teemojen ja menetelmien tukena käytin soveltaen kokemuksiani työharjoittelusta Tampereen Tyttöjen Tuvalla käytetyistä menetelmistä ja harjoituksista. Lisäksi käytin Erkon & Hannukalan (2019) ”Mielenterveys voimaksi” sekä Henttisen (2021) ”Salatut elämäntaidot” teosten harjoituksia yhdistäen ja soveltaen Tyttöjen Huoneen toimintaan sekä ryhmään sopivaksi.

8.2.1 Huomaa hyvä

Opinnäytetyön lupaprosessin jälkeen ja edellisten toimintakertojen kautta, tämän toimintakerran menetelmiä suunniteltiin sen mukaan, mistä osallistujat olivat selvästi innostuneet. Toimintakerran teema oli ”Huomaa hyvä”, joka taas luonnollisesti eteni edellisten toimintakertojen teemojen mukaisesti.

Tätä teemaa pohdimme omien sen päivän arkisten onnistumisten kautta. Seuraavalle päivällä asetettiin myös jokin pieni arkinen tavoite, jonka yritti toteuttaa ja jossa voi huomata onnistuvansa. Onnistumisia ja tavoitteita oli valmiiksi kirjattu lapuille, esimerkiksi: tein läksyt ajoissa, olen ystävällinen muille tai vaihtoehtoisesti sai pohtia onnistumisen tai tavoitteen

itse. Lisäksi pohdittiin toisissa osallistujissa hyviä asioita, sanoitettiin niitä muistilapuille, jotka jaettiin heille, keitä se koskee. Omista päivän onnistumisista, seuraavan päivän tavoitteesta ja muiden kehuista taiteltiin omat tsemppikortit.

Edellisten kertojen havaintojen ja toiveteemojen perusteella toteutettiin draamatyylinen harjoitus, jossa annettiin kuvitteellisia syntymäpäivälahjoja toisille, lisäksi harjoiteltiin draaman keinoin hyviä kohtaamisia ja hyvän huomaamista toisissa. Menetelmissä tuli huomioida jokaisen omat rajat osallistumiseen, sekä miten toisin voi osallistua, jos joku ei koe draamaa omaksi jutukseksi. Tätä kautta jokaisella oli mahdollisuus päästä osalliseksi tähän toimintaan omien rajojensa mukaisesti.

Työparini kanssa tehtyjen havaintojen mukaisesti yhteisten harjoitusten jälkeen vapaaseen toimintaan heittäytyminen osoittautui jokaisen osallistujan kohdalla luontevasti. Ohjaajien kysymysten kautta sekä osallistujien toiveiden mukaisesti, reflektoiden kokonaisuutta voitiin suunnitella seuraavaa kertaa enemmän yksilölliset piirteet huomioiden niin, että toiminta on kuitenkin yhteistä.

8.2.2 Yhteistyö

Tällä toimintakerralla käsiteltiin yhteistyötaitoja Halloween teeman kautta. Toimintakertaan vaikutti toiveiden ja havaintojen lisäksi haastattelukäyntini Tyttöjen Tuvalla. Siellä tärkeäksi aiheeksi oli koettu turvallisen tilan merkityksen käsittely ja mitä se pitää sisällään. Olimme Tyttöjen Huoneella aikaisemmilla kerroilla puhuneet teemojen yhteydessä turvalliseen tilaan liittyvistä asioista sekä mitä ne tarkoittavat meidän toiminnassamme. Koska aihe sopi myös yhteistyöteemaan, teimme tällä toimintakerralla konkreettisen turvallisen tilan toimintataulun Tyttöjen Huoneelle. Pohjana käytin Suomen YK- Liiton (2022) Turvallisemman tilan periaatteet ohjeistusta. Tämän sisällöstä keskusteltiin ensin osallistujien kanssa ja sen jälkeen teimme taulun, johon toimijat nostivat esiin omin sanoin turvallisen tilan periaatteita. Tällä toiminta kerralla jaettiin myös palautekyselylaput (Liite 5), joihin jokaiselta kävijältä saatiin vastaus.

Yhteistyötä ja sen tärkeyttä käsittelimme sitä kautta, kuinka on tärkeä huomata, että jokaisen panosta tarvitaan lopputulokseen pääsemiseksi. Yhteistyöllä lähdimmekin suorittamaan Halloween aiheista tehtävä rataa, jossa jokaisen suoritusta ja oman joukkueen kannustamista tarvittiin perille pääsemiseksi ja tehtävän suorittamiseksi. Havaitut ryhmän sekä yksilölliset tarpeet ja rajat huomioiden, rataa voitiin suunnitella niin, että jokaisella oli sen toteuttamisessa sopiva rooli sekä rooleja heillä oli myös mahdollisuus itse suunnitella joukkueessaan.

Työparini kanssa tehtyjen toimintakerran havaintojemme osalta voitiin todeta, että kerta kerran jälkeen ilmapiiri oli avoimempi ja tavoitteita saavutettiin koko ajan. Huomasimme kehityspiirteitä asioissa, joihin halusimme vaikuttaa. Tähän on saattanut vaikuttaa myös yksilöllisten piirteiden huomiointi, joiden kautta voitiin vaikuttaa jokaisen osallisuuden kokemukseen. Lisäksi se, että kohderyhmää eli nuoria ja heidän elämäntilannettansa sekä tapoja käsitellä asioita ymmärrettiin ja annettiin ratkaisuja erilaisiin tilanteisiin, jotka kohtaavat heidän ajatusmaailmansa. Vapaa kerhomuotoinen toiminta mahdollistaa tällaisen kohtaamisen, kun ei olla tekemisissä velvoitteiden, eikä niihin liittyvien suoritusten kanssa. Ymmärtävä kohtaaminen, ohjaus sekä tuen antaminen moralisoimatta on tällaisen toiminnan luonteessa tärkeää.

8.2.3 Oma kehonkuva ja itsetunto

Toimintakerran teemana oli oma kehonkuva, minä riitän, minä pystyn, itsemääräämisoikeus sekä ulkopuolelta tulevien odotusten ja määritelmien käsittely. Teemoja oli monta, mutta ne pystyttiin sisällyttämään tiiviimpään kokonaisuuteen ja lähdimme tarkastelemaan teemaa sosiaalisen median vaikutusten kautta. Sosiaalisen median vaikutukset lapsiin ja nuoriin nousivat monessa asiayhteydessä esille opinnäytetyön prosessin aikana. En kuitenkaan käsittele opinnäytetyössäni sosiaalisen median vaikutuksia varsinaisena omana teemanaan, vaan ennemminkin ilmiönä ja asiana, joka on nykyään normaali osa lasten ja nuorten arkea. Niinpä sen vaikutuksia käsitelen myös arkeen liittyvänä asiana Tyttöjen Huoneella.

Tähän teemaan johdattelin osallistujia YuoTube kanavalta Aguilerin (2022) Beautiful musiikki videota katsomalla. Musiikkivideo on suunnattu ja tehty vetoamaan nuoriin sosiaalisen median vaikutuksista. Video kertoo ulkopuolisista odotuksista ja määritelmistä sekä miten ne vaikuttavat oman itsensä ja oman kehonkuvan hyväksymiseen. Videon lopussa kerrotaan tekstein, miten sosiaalisen median kehityssuuntaukset ovat viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana vaikuttaneet suhtautumiseemme kehoomme sekä sen vaikutuksista mielenterveyteemme. Lisäksi teksteissä viitataan tutkimuksiin, jotka osoittavat sosiaalisessa mediassa vietetyn ajan liittyvän lasten ja nuorten omankehonkuvaan liittyviin ongelmiin, syömishäiriöihin ja itsensä vahingoittamiseen. Lisäksi videossa ohjataan nettisivustolle, jonka kautta saa tietoa ja apua aiheen käsittelyyn.

Käytin videota, koska se oli nuorille suunnattu musiikkivideo ja tätä kautta myös heihin vetoava, tiedostaen sen, että video saattaa nostaa tunteita ja kysymyksiä. Lisäksi video ohjautui loppuaan kohti hyvään käsitykseen itsestä, toisen auttamiseen sekä siihen mikä lapsuudessa ja nuoruudessa on merkityksellistä sekä mikä itsensä hyväksymisessä on tärkeää.

Tällä toimintakerralla oli tärkeä valmistautua videon kautta tuleviin ajatuksiin ja kysymyksiin ja auttaa osallistujia myös sanoittamaan niitä. Oli tärkeä myös avata videon sanoma ja tuoda

myös sosiaalisen median positiivista sanomaa esiin. Tämän yhden videon sisällön kautta saatiin nostettua toimintakerran teemat hyvin esiin ja käsiteltyä tärkeää aihetta ja pohdittua yhdessä erilaisia ajatuksia ja tilanteita asian ympärillä.

Toimintakerran teema ja sen ympärille muodostunut keskustelu oli hyvää pohjaa seuraavan toimintakerran tapahtuma aiheiseen teemaan. Tällöin paikalle saapui sosiaalisen median ja YouTube pelikanavan kautta esiin noussut julkisuuden vaikuttaja ”Nedde” (Lukkarinen 2022.) Keskustelumme teeman ympärillä ohjautuikin luontevasti tähän seuraavan toimintakerran tapahtumaan ja mietimme ohjelmaa sinne sekä tapahtuman kulkua yhdessä osallistujien kanssa. Tämä oli hyvä siirtymä keskustelusta, koska Neddeä olivat nuoret toivoneet Urjalaan sekä tapahtumaa oli odotettu. Näin saimme hyvää ja ajatuksia herättävän keskustelun ohjautumaan positiivisiin ajatuksiin ja odotuksiin sosiaaliseen mediaan liittyen ja kuitenkin toimintakerran teemamme yhdistyen. Näitä samoja havaintoja purimme myös työparini kanssa toimintakerran jälkeen.

8.2.4 Tapahtuma

Urjalan nuorisotoimi esitti minulle, että nuoret ovat toivoneet somevaikuttajaa ja pelivideoita YouTube kanavalle tekevää Lukkarista, taiteilija nimeltään ”Nedde” Urjalan nuorisotiloille vierailulle. He ehdottivat, voisiko vierailun järjestää Tyttöjen Huoneella. Ajatus kuulosti hyvältä, tämä olisi samalla tilaisuus saavuttaa enemmän kohderyhmää paikalle ja tehdä ohessa toimintaa tutuksi. Pidin myös tärkeänä, että Tyttöjen Huoneen ajatusta, tarkoitusta ja tavoitteita sisällytetään kyseiselle vierailukerralle, näin ”Nedden” vierailu Tyttöjen Huoneella olisi myös perusteltua.

Tämä Tyttöjen Huoneen toimintakerta muutettiin tapahtumaluonteiseksi, johon avattiin ilmoittautuminen kartoittamaan osallistujien määrää, jotta voitiin varautua ohjaajien ja tarjoiluiden tarpeeseen sekä suunnitella oheisohjelmaa. Tyttöjen Huoneen ikärajaa laajennettiin tapahtumaan, koska ”Neddeä” toivoneissa oli myös Tyttöjen Huoneen kohderyhmää nuorempia henkilöitä. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä nuorisotoimen työntekijöiden kanssa.

”Nedden” vierailu Tyttöjen Huoneelle oli ajankohtainen ja tärkeä, koska hän on lapsille ja nuorille esikuva ja häneltä löytyi kokemusta sosiaalisen median maailmasta ja sen haasteista erityisesti tyttötietokonepelaajan näkökulmasta. Tänä päivänä tyttöjäkin kiinnostaa yhä enemmän tietokonepelaaminen ja ”Nedde” sekä hänen pelikanavansa ovat suosittuja. Sosiaalinen media on lisäksi lasten ja nuorten elämässä jo lähestulkoon normaali asia, ja sen kautta nuoret ottavat vaikutteita, joten sieltä tulevien esikuvien ajatuksia ja kokemuksia on tärkeä

huomioida myös nuorisotyössä. “Nedden” vierailu vahvisti lisäksi Tyttöjen Huoneen sukupuoli-sensitiivistä periaatetta sukupuolisten stereotyyppien rikkomisen näkökulmasta.

Nuorisotyöntekijöiden lisäksi olin itse yhteydessä “Neddeen” siitä, mikä on Tyttöjen Huoneen ajatus ja minkälaista sisältöä siihen liittyen “Neddellä” voisi olla mahdollisuuksia tuoda tapahtumaan. Tyttöjen Huoneella myös suunniteltiin edellisellä toimintakerralla osallistujien kanssa tapahtumaan ohjelmaa.

Itse sairastuin kyseisenä tapahtuma päivänä, enkä päässyt paikalle. Teimme nuorisotoimen ja työpariopiskelijani kanssa suunnitelmienmuutoksia tapahtumalle. Oma osuuteni olisi ollut pitää alkupuhe, jossa olisin kertonut Tyttöjen Huoneen toiminnasta sekä kävijöillä olisi oma osuutensa myös alkupuheosuudessa. Tapahtuma oli hyvä tilaisuus mainostaa ja innostaa nuoria mukaan Tyttöjen Huone toimintaan, “Nedden” ollessa kuitenkin pääosassa tapahtumassa. Olin mukana tapahtumassa Teams yhteydellä. Teams yhteys oli tässä tilanteessa erinomainen ratkaisu, koska näin pääsin mukaan seuraamaan ja tekemään havaintoja tapahtumasta. Tein kirjeen tapahtumaan, jonka opiskelija työparini luki tapahtuman aluksi sekä kaikki muutkin suunnitellut asiat toteutuivat onnistuneesti.

Suunnittelimme edellisellä Tyttöjen Huoneen toimintakerralla kävijöiden kanssa ohjelmaa tapahtumalle. Ohjelman käsittelyyn opinnäytetyössä hain luvat (Liite 4) heiltä, joita käsittely koskee. Tyttöjen Huoneella kävijät kertoivat alkupuheen eli kirjeeni lukemisen yhteydessä Tyttöjen Huoneen toiminnasta muille tapahtumaan osallistujille. He kuvailivat toimintaa näin:

”Tyttöjen Huoneella ketään ei syrjitä tai kiusata ja kaikki on kavereita, täällä aina jutellaan aluksi ja sitten on omaa aikaa.”

”Täällä yleensä askarrellaan ja sitten keuhataan toisiaan ja itseään.”

”Me ollaan tehty sellasiin lappuihin niin, että sanotaan yksi hyvä asia toisesta ja sitten se on liimattu sen omaan paperiin ja sitten sen on saanu viedä kotiin. Sitten me vietettiin Halloweenia ja oli ryhmät ja tehtiin erilaisia tehtäviä.”

” Täällä on ollu tosi kivaa, kun täällä on paljon kaikenlaista tekemistä.”

Lisäksi suunnittelimme tapahtumaan edellisellä Tyttöjen Huoneen toimintakerralla kaikkia osallistavan ”Hyvä minä- Hyvä sinä” tanssiesityksen, johon keksimme sanat ja sanoihin liikkeit. Musiikki, jonka pohjalle tämän teimme, oli kävijöiden yksi lempimusiikkikappaleista. Myös tämän ohjelmanumeron käsittelyyn opinnäytetyössäni hain luvat (liite 4). Kävijät

esittivät tanssin tapahtumassa, jonka sanat menivät näin: ”Tämä on Tyttöjen Huone. Kaikki on tervetulleita. Hyvä minä - Hyvä sinä. Ole oma itsesi. Olen upea ja täydellinen.”

Tapahtuma oli onnistunut sekä keskustelu ”Nedden” ja nuorten kesken osallistavaa, nuoria kiinnostavien aiheiden kautta. Hyvä ja avoin fiilis välittyi myös minulle Teams yhteyden kautta. ”Nedde” toi rohkeasti omia kokemuksiaan esille. Hän toi kokemuksiansa kautta selkeällä, ymmärrettävällä ja sopivalla tavalla esille sitä, mikä on tärkeää huomioida oman hyvän itsetunnon ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

”Nedden” vierailusta nostin Tyttöjen Huoneen toiminnan periaatteiden ja tavoitteiden tueksi seuraavat hänen kokemuksensa ja ajatuksensa. ”Nedde” on 26-vuotias ja, hän on käynyt itsekin tyttökerhossa, kun on ollut tapahtumaan osallistujien ikäinen. Hän kertoo, aloittaneensa YouTube pelikanavan ylläpidon vuonna 2013, mutta pelannut hän on lapsesta saakka. Hän halusi aloittaa pelikanavan ylläpidon siitä syystä, että halusi osoittaa, että tytötkin voi pelata. Silloin, kun hän aloitti pelaamisen, varsinkaan tyttöjen pelaaminen ei ollut kovin yleistä tai tytöt eivät tuoneet pelaamistaan julki. ”Nedden” pelatessa pelejä pelikanavallaan, joita oletettiin vain poikien pelaavan, hän sai osakseen paljon haukkumista. Hän itse oppi pääsemään yli näistä ikävistä kommentteista niin, että antoi mennä toisesta korvasta sisään ja toisesta korvasta ulos sekä rohkaisee vastaavissa tilanteissa toimimaan samoin. Hänen mielestään on mahtavaa huomata, että tytöissäkin on pelaajia, koska kaikki saa pelata iästä tai sukupuolesta riippumatta ja halusi siihen rohkaista kävijöitä, jos pelaaminen kiinnostaa. (Lukkarinen 2022.)

”Nedde” kehottaa kävijöitä muutenkin ajattelemaan itsestään, että jokainen on juuri niin hyvä, kun on. Hän lisää, että esimerkiksi sosiaalisen median vaikutusten kautta ei kannata verrata itseään muihin vaan ajatella, että kaikki ovat täydellisiä omalla tavallaan. Häntä esimerkiksi syrjittiin koulussa ja hän tietää miltä syrjiminä tuntuu. Hän kehottaa ajattelemaan itsestään positiivisesti ja, että jokainen on tärkeä ja riittävän hyvä sellaisena, kuin on. (Lukkarinen 2022.)

Kävin opiskelijatyöparini kanssa lyhyen keskustelun tapahtuman päätteeksi, totesimme, että fiilis, joka välittyi minulle Teamsin kautta, oli tapahtumassakin läsnä. Tunnelma oli tapahtumassa rento, kannustava sekä rohkaiseva kaikenlaisten kysymysten esittämissä. Opiskelijatyöparini toi esiin, että nuorien osallisuus ja heidän esillä oleminen huomioitiin.

Pohdin lisäksi, että on tärkeää, että nostetaan sosiaalisen median kautta tulevia haasteita rohkeasti esiin ja sitä, miten niihin kannattaa suhtautua ja miten niitä voi käsitellä. Mutta, ihan yhtä tärkeää on nostaa esiin sosiaalisen median hyviä vaikutuksia ja minkälaisella sisällöllä voidaan vaikuttaa hyvien vaikutuksien saamiseen ja kokemiseen. ”Nedden” genre

sosiaalisessa mediassa on juuri sen positiivisia vaikutuksia esille nostava ja tätä kautta voidaan käsitellä myös siellä ilmi tulevia haasteita.

Kävin vielä tapahtuman jälkeen ”Nedden” kanssa viestittelyä tapahtuman fiiliksistä. ”Nedde” lisäsi kysymysteni kautta Tyttöjen Huoneen toimintaa hyödyttäviä mielipiteitään. Hän kertoi, että suhtautuminen tyttöpelajiin on muuttunut paljon siitä, kun hän on aloittanut pelaamisen. Hän veikkaa sosiaalisella medially esimerkiksi YouTube videoilla, olevan siihen vaikutuksia. Hän lisäsi, että nykyään moni tyttö tuo julki pelaamistaan sosiaalisen median tuomien mahdollisuuksien kautta ja se innostaa taas sitä kautta muita kokeilemaan pelaamista. ”Nedde” kertoi, että hänen vierailunsa Tyttöjen Huoneella, tytöille kohdennetussa tapahtumassa ei juuri poikkeakaan hänen muistakaan tapahtumista, koska suurin osa hänen seuraajistaan on tyttöjä. Hän lisäsi, että Urjalan tapahtumassa oli erittäin mukava ja kannustava ilmapiiri. Hän sanoi toivoneensa, että tyttökerho, jossa itse on nuorempana käynyt, olisi ollut yhtä kannustava. Hän tähdensi vielä, että nyt kun sosiaalinen media on koko ajan isommassa osassa lasten ja nuorten elämässä, hänen mielestään tällaisen toiminnan tärkeys korostuu. (Lukkari-nen 2022.)

8.2.5 Murrosiän muutokset

Tällä toimintakerralla minulla ei ollut työparia. Teemana oli tarkoitus olla omassa kehossa ja mielessä tapahtuvien muutoksien käsittely sekä niihin liittyvät ajatukset ja kysymykset. Edellisen kerran tapahtumassa esitetty ”Hyvä minä - Hyvä sinä” tanssiesitys sai kuitenkin sen verran huomiota ja näkyvyyttä, että esittäjiä pyydettiin esittämään tanssi Tulevaan Urjalan Joulun avaus tapahtumaan. Tämä tarkoitti sitä, että meidän piti muokata ”Hyvä minä - Hyvä sinä” tanssin sanoja niin, että se yhdistäisi kaikki Urjalan kuntalaiset mukaan tanssiin. Yllättävä, mutta positiivinen suunnitelmien muutos vaikutti myös tämän toimintakerran sisällön toteuttamiseen. Joulunavaustapahtumaa ja siihen liittyvää sanoituksen muuttamista käsitte-len luvussa 9: Arviointi paremmin.

Toimintakerralla omaan kehoon liittyvää teemaa oli tarkoitus käsitellä itsensä hemmottelu menetelmin, kuten käsien kuorinnalla, kynsien lakkaamisella sekä koristelulla rentouttavaa musiikkia kuunnellen. Muutoksista johtuvien syiden vuoksi, päädyin ottamaan mukaan kirjastoista lainaamiani kirjoja, jotka olivat suunnattuja murrosikäisille tytöille ja ne käsitelivät kehoon ja mielen muutoksiin liittyviä ajatuksia, kysymyksiä ja antoivat niihin tietoa. Esimerkkinä näistä käyttämistäni kirjoista oli Alien & Tiedenaisten (2021) ”Kaikki Muuttuu” teos. Ajatuksen kirjojen käyttämiseen vaikutti myös Tyttöjen Tuvan työntekijöiden haastattelu ks. Luku 5.1.2: Tampereen Tyttöjen Tupa, ja näin päädyin antamaan kirjoja esille katseltavaksi, samalla kun toteutimme hemmottelumenetelmiä. Samalla toin tietoa siitä, että aiheesta löytyy

erilaista kirjallisuutta esimerkiksi kirjastoista. Jo pelkkä asioiden ja olemassa olevan tiedon tuominen esille saattaa hyödyttää, vaikka itse tieto, ei juuri sillä hetkellä tarttuisikaan.

Havaintojeni mukaan oman kehon muutosten käsittely syvemmin ei olisi ollut luontevaa toimintakerran yhteydessä, jossa suunniteltiin ja harjoiteltiin esitystä Urjalan joulunavaustapah-tumaan. Tämä aiheutti luonnollisesti myös jännittävää, mutta myös innostavaa ja odottavaa ilmapiiriä, jota koin tehtäväkseni myös käsitellä heidän kanssaan. Luontevampaa oli harjoitte-lun jälkeen istua rauhassa alas ja keskittyä itseensä hetkeksi ilman syvällisempiin ajatuksiin johdattamista ja antaa kevyesti tietoa teeman ympäriltä. Joka toiminta kerralla koin enem-män ja enemmän toiminnan kohdanneen kohderyhmää, heitä yksilöllisesti osallistavaksi sekä työotteeni tukevan tavoitteita, joita pyrin saavutettavaksi myös toimintakertoja muuttamalla tilanteen mukaan. Kokemukseni perustuivat palautteeseen ja toimintaan osallistumiseen sekä teemojen sopivuuteen käsiteltyjen asioiden kautta.

8.2.6 Unelmat ja haaveet

Tällä toiminta kerralla toteutettiin ryhmähaastattelu (Liite 3), joka on osana opinnäytetyöni arviointia. Haastattelu oli tämän toimintakerran keskusteluosuus. Unelmat ja haaveet teemaa lähdimme toteuttamaan heti haastattelun jälkeen tarttumalla itse menetelmään, joka oli leh-distä kuvien ja tekstien leikkaamista omien unelmien ja haaveiden ympärillä. Kuvat ja tekstit liimattiin vesiliimalla Canva tyylisille taulupohjille. Vaikka toimintaa ei hirveästi tällä kertaa alustettu, sen tekemisen yhteydessä kuitenkin nousi oikein hyvää keskustelua teeman ympä-rillä. Tekeminen oli lisäksi myös hyvin inspiroivaa ja vapaa-aikaa ei jäänyt tällä toimintaker-ralla, joka ei myöskään ollut havaintojeni mukaan haitaksi.

Havaintomme työparini kanssa toimintakerrasta oli, että joka kerta enemmän ja enemmän esille tuleva avoimuuden ja luottamuksen muodostuminen, ryhmäytyminen ja jokaisen oman paikan muodostuminen ryhmässä lisääntyi. Vaikka toimintakerta oli viimeinen opiskelijaparini kanssa, niin lopputunnelma oli molemmilla se, että toiminta on vastannut tarpeita ja tavoit-teita on saavutettu ja siitä on saatu hyötyjä ja se on tuntunut sitä kautta merkitykselliseltä. Olemme myös molemmat oppineet toiminnan kautta uutta ammattilaisina sekä itsestämme.

Toimintakerta oli opinnäytetyön arvioinnin kannalta viimeinen. Itse Tyttöjen Huoneen viimei-nen toimintakerta oli seuraava kerta, jolloin sovimme viettävämmme Tyttöjen Huoneen pikku-jouluja, tällöin ei siis ollut tarkoituskaan käsitellä toiminnassa varsinaista kasvatuksellista teemaa vaan tarkoitus oli nauttia toistemme seurasta sekä yhdessä olosta ja leipoa pipareita. En käsittele toiminnan viimeistä kertaa omana osionaan, vaan mainitsen siitä tässä yhtey-dessä, mihin Tyttöjen Huoneen toiminta syksyn 2022 osalta päättyi.

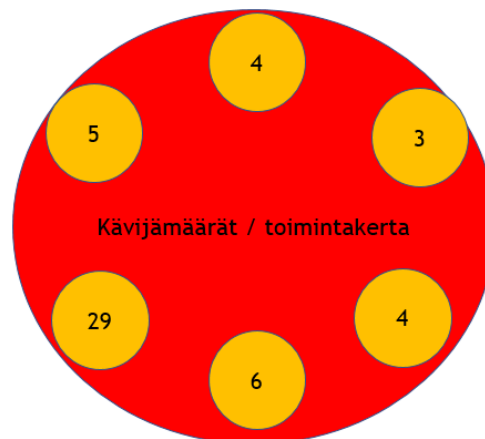
9 Toiminnan arviointi

Arvioin toimintaa sille asetettujen tarkoituksen ja tavoitteiden perusteella jaottelemalla arvioinnin osa-alueisiin, joita on tärkeä huomioida, kun suunnittelee ja kehittää toimintaa nuorille. Arvioinnissa käytin Hoikkala & Kuivakankaan (2017) teoksen ”Kenen nuorisotyö?” ehdotusta kuntapäättäjäille nuorisotyön arvioinnin menetelmämallista, ks. Luku 7: Arviointisuunnitelma.

Arviointiin vaikuttivat myös ulkopuolelta tulleet toiminnasta kiinnostuneet yhteydenotot, jotka toivat myös toiminnalle näkyvyyttä. Tämä osio ei varsinaisesti sisälly Hoikkalan & Kuivakankaan (2017) arviointi malliin, mutta lisään sen omaksi luvukseen 9.6: Näkyvyys, oman arviointini lisäksi ja tueksi.

9.1 Palvelun käyttöaste

Tässä osiossa arvioidaan palvelun käyttäjämääriä suhteutettuna palvelun luonteeseen. Palvelun käyttäjät vaihtelivat toimintakerroilla kolmen ja kuuden kävijän välillä. Yhdellä kerralla kävijöitä oli 3, kahdella kerralla 4, yhdellä kerralla 5 ja 6 sekä lisäksi tapahtuma kerralla 29 kävijää. (Kuvio 13.)

Kuvio 13. Kävijämäärät

Toiminnan luonteeseen sekä kohderyhmään suhteutettuna voidaan ajatella, että kävijöitä oli pienryhmäryhmätoimintaa ajatellen riittävästi. Työille kohdennettu ja ikäluokkaan rajattu uusi toiminta, asukasluku sekä saavutettavuuden haasteet haja-asutuskunnassa saattoivat

vaikuttaa palvelun käytettävyyteen. Olisi voinut olla toivottavaa saavuttaa enemmän kohde-ryhmää paikalle, mutta pienemmällä ryhmällä on omat etunsa Tyttöjen Huoneen tyyppisessä toiminnassa ja tätä kautta voitiin saavuttaa toiminnalle asetettuja tavoitteita paremmin. Tätä ajatusta myös tuki kouluterveydenhoitajan Koskisen (2022) haastattelu, ks. Luku 4.3. Kävijöiden kohtaaminen ja kuunteleminen oli ohjaajien toiminnassa sekä avoimuus ja luotettavuus ryhmäläisten kesken mahdollisempaa, mitä pienempi ryhmä oli.

Tarvetta jäädä keskustelemaan toimintakertojen jälkeen ohjaajan kanssa ei osallistujien keskuudessa esiintynyt. Aktiivisten kävijöiden kesken ryhmäytyminen sekä avoimen ja luotettavan ilmapiirin saavuttaminen mahdollisti monenlaisten ajatusten ja asioiden käsittelyn toimintakertojen aikana. Tällä ei kuitenkaan voida sanoa olevan suoraa vaikutusta siihen, miksi ei esiintynyt tarvetta käyttää keskusteluaikaa ohjaajan kanssa toimintakertojen jälkeen.

Terveydenhoitaja Koskinen (2022) kertoi oman näkemyksensä Tyttöjen Huoneen toiminta-ajatuksista. Hän on sitä mieltä, että toiminta-ajatus tukee tyttöjen hyvinvointia sekä kävijämäärä on ollut sopiva juuri toiminta-ajatusta ajatellen.

9.2 Palvelun tarpeen vastaavuus

Tässä osiossa arvioidaan miten palvelu vastasi tarpeeseen sekä vuorovaikutteisuutta yhteistyötoimijoiden kanssa. Vuorovaikutteisuus palvelun tarpeeseen vastaamisesta yhdessä muiden yhteistyötoimijoiden, kuten nuorisotoimen toimijoiden kanssa toteutui jo opinnäytetyön lähtökohdista. Kouluterveyskyselyn selvityksen pohjalta lähdettiin ideoimaan yhdessä muiden toimijoiden, kuten yhdistys-, koulu- ja sosiaalitoimen toimijoiden kanssa nuorten hyvinvointia edistäviä asioita. Lisäksi kuultiin nuoria nuorisotilojen kehittämispäivien yhteydessä. Näiden asioiden yhteissummuna haluttiin vastata Tyttöjen Huone toiminnalla kouluterveyskyselystä nousseisiin tarpeisiin, joka liittyi tyttöjen vastausprosentteihin sekä nuorten toiveisiin, jotka tukivat toisiaan.

Tyttöjen Huoneen toimintaa suunniteltiin Urjalan resursseihin sopivaksi. Kerran viikossa kaksi tuntia kestävä avoin sekä matalan kynnyksen ryhmäytylinen toiminta vastasi sen hetkisiä palvelun toteuttamismahdollisuuksia. Toiminnan runkoon otin ajatusta asiakastyön harjoittelustani keväällä 2022 Tyttöjen Tuvalta. Tuolloin olin mukana Tyttöjen Tuvan avoimessa toiminnassa, kuin myös ryhmätoiminnassa. Näiden yhdistäminen Tyttöjen Huoneen toimintaan tuntui sopivalta, jota kautta voitiin Urjalan toiminnassa huomioida Tyttöjen Huoneen toiminnan tavoitteet sekä nuorten toiveet. Sosiokulttuurisen innostamisen periaatteiden kautta toteutettiin kohderyhmälle suunniteltua avointa ja matalan kynnyksen toimintaa eri menetelmiä hyödyntäen jokaisen yksilöllistä osallistumista mahdollistavaksi. Teemat ja menetelmät tuntuivat kohdanneen kohderyhmän tarpeita, koska kaikki oli haastattelun ks. Luku 9.3: Asiakaskyselyt, mukaan heidän mielestään toiminnassa ollut sopivaa ja mitään he eivät muuttaisi toiminnassa. Lisäksi tapahtuma toiminta kerralla ks. Luku 8.2.4, esille tulleista kävijöiden

kommenteista Tyttöjen Huoneen toiminnasta voitaisiin päätellä, että teemoja on omaksuttu ja niitä on pidetty tärkeänä.

Toiminnan arviointiin vaikuttivat toiminnasta saatu palaute ja osallistuminen toimintaan toiminnan aikana sekä palautekyselyistä (Liite 5) ja ryhmähaastattelusta (Liite 3) saatu palaute. Eettiset tekijät huomioiden, en voi ryhmähaastattelun ulkopuolista palautetta käsitellä muuten, kuin yleisellä tasolla sekä sitä kautta, mitä havaintoja teimme työparini kanssa toimintakertojen jälkeen ks. Luku 8.2: Toiminta, teemat ja havainnot. Lyhyenä yhteenvetona tästä todettakoon, että toiminta oli osallistavaa ja mahdollisti kävijöiden yksilöllisen huomioinnin, kohtaamisen ja osallistumisen. Kuuntelemalla ja havainnoimalla toimintaa ja kävijöitä verbaalisen ja nonverbaalisen viestinnän kautta voitiin suunnata ja kehittää toimintaa kävijöitä innostavaksi.

Toiminnan toteutuksen, havaintojen ja arvioinnin tärkeänä tukena oli opiskelijatyöparini. Tämä osoitti, kuinka merkityksellistä on tehdä työtä yhteistyössä ja kuinka tärkeä on työparin rooli ja tuki. Tyttöjen Huoneen toimintaa oli alun perin suunniteltu niin, että muita ohjaajia ei ole, koska oli oletettavaa, että toiminnassa ei välttämättä ole alkuun paljoakaan kävijöitä. Kehittämisaatuksia oli kyllä sen suhteen, jos kävijämäärät lisääntyvät. Urjalan nuorisotoimessa aloitti samaan aikaan sosionomiopiskelija, kun Tyttöjen Huoneen toiminta käynnistyi ja hän lähti työharjoittelunsa yhteydessä työpariksi Tyttöjen Huoneen toiminnalle. Vaikka kävijämäärät pysyivät maltillisissa lukemissa, osoittautui työparin merkitys jo heti ensimmäisellä kerralla hyväksi ja arvokkaaksi asiaksi, niin toiminnassa kävijöiden kuin tavoitteiden toteutumisen kannalta. Ohjaajien määrää on myös syytä miettiä toiminnan jatkosuunnittelussa.

9.3 Asiakaskyselyt

Tässä osiossa arvioidaan käyttäjien tyytyväisyyttä palveluun sekä heidän arvioitaan vaikutuksista. Palautetta kerättiin palautelomakkeilla (Liite 5), jotka jaettiin kerran jokaiselle toiminnassa kävijälle. Lomakkeita palautettiin yhteensä 6. Arvioinnin suunnitelman mukaisesti palautelomakkeita oli tarkoitus jakaa useammin, kuin kerran. Tämä ei kuitenkaan osoittautunut ensimmäisten vastausten perusteella tarpeelliseksi ja lisäksi palautetta ja toiveita saatiin myös toiminnan aikana. Avoimen ja matalan kynnyksen toiminnan piirteet huomioiden palautelomakkeiden yksityiskohtaisempaan käsittelyyn ei ole haettu lupia. Tarkoitus on ollut, että lomakkeiden täyttäminen olisi mahdollisimman vaivatonta, jotta niiden kautta voitaisi kehittää toimintaa. Lomakkeista saadun palautteen perusteella, voitiin todeta, että toiminta oli vastannut kävijöiden tarpeita ja toiveita. Toiminta oli ollut innostavaa sekä ohjaajien ohjaus oli vastannut sille asetettuja tavoitteita. Palautelomakkeista saatujen lisätoiveiden kautta oli mahdollista myös kehittää toimintaa.

Palautetta kerättiin ryhmäteemahaastattelulla (Liite 3) Tyttöjen Huoneen aktiivisimmilta kävijöiltä. Haastatteluun osallistui 3 haastateltavaa. Haastateltavilta ja heidän huoltajiltaan

haettiin haastattelulupa (liite 1). Ryhmähaastattelu toteutettiin viimeisen toimintakerran yhteydessä.

Toiminnan järjestämiseen liittyvään teemaan liittyen haastateltavat vastasivat, että he olivat kaivanneet Tyttöjen Huoneen tyyppistä toimintaa, koska siellä on saanut olla rauhassa tyttöjen kanssa. He kokivat, että pojilla on tapana häiritä. He kertoivat, että on aika lailla helppompaa olla ja tehdä kaikenlaista, kun ei ole poikia paikalla, *”jos pojat katsovat, se on ärsyttävää”*. Tyttöjen Huoneen toiminnasta he kertoivat, että siellä on ollut hyvä asia, kun siellä otetaan kaikki huomioon ja huolehditaan, että ketään ei jätetä ulkopuolelle. He kertoivat, että päivä ja toiminta-aika on ollut sopiva ja että on ollut helppo päästä paikalle, joko sen takia, että asutaan lähellä tai sen takia, että vanhemmat ovat voineet kuljettaa paikalle.

Kohtaamiseen ja osallisuuteen liittyvään teemaan liittyen haastateltavat kertovat, että heidät on otettu hyvin vastaan aina toimintaan ja sen takia sinne on ollut myös helppo tulla. Toisaalta haastattelussa tuli myös ilmi, että jos on joutunut olemaan koulussa päivän aikana paljon yksin, niin on saattanut silloin jännittää, kun on tullut Tyttöjen Huoneelle, että joutuuko sielläkin olemaan yksin. Tällöin on saattanut myös tuntua siltä, että on jäänyt Tyttöjen Huoneella yksin. Kuitenkin he olivat sitä mieltä, että ohjaajat ovat ottaneet vastaan ja huomioineet jokaisen hyvin ja toiminnassa on otettu kaikki mukaan ja huomioitu se, että kukaan ei jää ulkopuolelle. Toiminnasta ja siitä, mitä Tyttöjen Huoneella on tehty, haastateltavat kertoivat, että joka kerta *”on ollut kivaa” ja kaikki mitä on tehty, on ”ollut tosi kivaa”*. Toimintaan on ollut myös helppo osallistua ja siihen on saanut osallistua sen mukaan, mikä itsestä on tuntunut hyvälle. Toiminta oli haastateltavista tuntunut tasapuoliselta sekä heillä oli ollut hyvä ja luottavainen olo toiminnan aikana. He kokivat tunteneensa olonsa sellaiseksi, että on voinut sanoa tai kertoa asioita, joita oli toiminnan aikana tullut mieleen.

Toiminnan sisältöön liittyvään teemaan liittyen haastateltavat kertovat, että he olivat toivoneet tytöille omaa huonetta silloin, kun uusille nuorisotiloille sai tulla suunnittelemaan toimintaa. Kun haastateltavat kuulivat, että tytöille järjestetään omaa toimintaa nuorisotiloilla, he tulivat iloisiksi. He kertoivat, että toiminta on ollut sellaista, kun he olisivat voineet ajatella sen olevan. Haastateltavat olivat sitä mieltä, että heidän toiveitaan on myös otettu huomioon toiminnassa. He eivät varsinaisesti osanneet eritellä mitään erityistä, mistä olisivat tykänneet tai mikä olisi ollut parasta. Kaikki oli ollut heidän mielestään tosi kivaa, eikä heidän mielestään ollut sellaista asiaa, josta he eivät olisi tykänneet. He kuitenkin nostavat some vaikuttajan ”Nedden” vierailun yhdeksi erityisen kivaksi asiaksi. Haastateltavien mielestä Tyttöjen Huoneella on ollut toimintaa ja vapaa-aikaa sopivasti. Haastateltavat kertovat, että asioita, joita on käsitelty toiminnan aikana, olivat tuntuneet heille sopivilta ja niiden kautta he olivat oppineet itsestään ja muista uusista asioista. Haastateltavat toivovat toiminnalle jatkoa, *”Minä haluan, että tämä jatkuu kauan”*. Haastateltavat sanoivat, että heitä ei haittaa, että toiminnassa ei ollut tämän enempää kävijöitä, *”Silloin voimme puhua*

vapaammin”. He myös sanoivat, että heistä ikäraja on tuntunut sopivalta. Haastateltavat sanoivat, että he eivät muuttaisivat toiminnasta mitään, *”täällä on kivaa ja parasta”*.

9.4 Yhdenvertaisuuskartoitus

Tässä osiossa on tarkoitus arvioida palvelun yhdenvertaista saavuttamista nuorille ja sille suunniteltuja toimenpiteitä. Toiminnan suunnittelussa otettiin huomioon avoimen ja matalan kynnyksen toiminnan luonteenpiirteet, jonka kautta toimintaan osallistuminen ei ollut sitovaa ja haluttiin välittää nuorille se viesti, että jokainen on tervetullut paikalle niillä edellytyksillä, kuin hän itse kokee sopivaksi. Joillekin osallistuminen voi olla sitä, että tulee paikalle, seuraa toimintaa ja saa sitä kautta itsellensä jotakin tärkeää. Lisäksi yhdenvertaisuutta haluttiin toiminnan luonteen kautta huomioida kulkuyhteyksien saatavuudella, ne eivät välttämättä ole jokaiselle kerralle osallistumisen kautta mahdollisia. Toimintapäivä määräytyi pitkälle tilojen käytettävyyden kautta, huomioiden muut tiloilla tapahtuvat toiminnat. Toiminnan ajankohtaa pyrittiin miettimään nuorten tarpeista ja lähtökohdista käsin toimivaksi. Lisäksi Tyttöjen Huoneen saavutettavuutta ja näkyvyyttä mainostettiin yhteistyössä eri nuorten kanssa toimivien yhteistyötahojen kautta, nuoria kohdatessa, asiakastapaamisten yhteyksissä sekä somekanavilla.

Suunniteltujen toimenpiteiden osalta voidaan vielä mainita nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattorin Juutilaisen kanssa käytyjen yhteistyökeskusteluiden myötä toiminnan arviointiin liittyen, että toiminnalle suunnitellaan jatkoa keväälle 2023 sekä yhdenvertaisuus näkökulmasta tällöin myös pojille vastaavaa Poikien Huone toimintaa.

9.5 Tavoitteiden täytyminen

Opinnäytetyön yhtenä askelmerkkinä oli tavoitteiden ja tarkoituksen kautta tuoda tietoa Urjalan kunnalle toiminnan tarpeesta ja hyödyistä. Opinnäytetyö käsittelee monipuolisesti toimintaan liittyvää tietoa ja perusteluja, miten tämän kaltainen toiminta hyödyttää nuoria ja mitä toiminnalla voidaan saavuttaa sekä miksi kunnan on tärkeä resursoida voimavaroja tämänkaltaiseen toimintaan. Toiminta on suunniteltu ammatillisia lähteitä ja tietoa käyttäen ja käytänteitä ja syitä on yhdistetty systemaattisesti tietoon. Monen tietolähteen, niin ammatillisten konsultaatioiden, kun kirjallisten lähteiden kautta löytyy paljon yhteneväisiä ajatuksia ja perusteluja havaituille tarpeelle, ilmiöille.

Aineistosta arvioinnin tukena eli palautekyselyistä, joita ei voitu kuitenkaan syvemmin käsitellä opinnäytetyössä, nuorten haastatteluista sekä nuorten esittelystä tapahtumakerralla omin sanoin Tyttöjen Huoneen toiminnasta ks. Luku 8.2.4: Tapahtuma, voidaan todeta, että tavoitteita on saavutettu. Tarkoitus tarjota nuorille keskusteluaikaa toiminnan päätteeksi, oli ainoa palvelun muoto, joka ei suunnitelmista toteutunut. Tätä arvioin luvussa 9.1: Palvelun käyttöaste paremmin.

Käymäni yhteistyökeskustelut Juutilaisen kanssa toiminnan aikana ja sen päätteeksi, toivat esiin sen, että toimintani on saanut hyvää palautetta ja sen hyödyt ovat olleet nähtävillä. Eettiset tekijät huomioiden näiden hyötyjen esille tuominen saattaa olla yhdistettävissä toimijoihin, joten näitä asioita ei käsitellä opinnäytetyössä.

Toiminnan hyötyjen ja tavoitteiden luotettavaa saavuttamista osoittaa se, että toiminnalle ollaan suunnittelemassa jatkoa keväälle 2023. Toimintaa suunnitellaan vapaaehtoistyötä hyödyntäen, mutta kuitenkin perehdyttämällä ja resursoimalla voimavaroja vapaaehtoisten osallistumiseen ja sitoutumiseen. Olemme sopineet nuoriso- ja vapaaehtoiskoordinaattori Juutilaisen kanssa kutsuvierastilaisuudesta, jossa esittelen opinnäytetyötäni Urjalan kunnalle. Paikalle kutsutaan mahdollisesta vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneita toiminnan jatkamiseksi sekä muita yhteistyökumppaneita ”Hyvä minä ja Hyvä sinä” kampanjaan liittyen. Nuorten toiveiden mukaisesti keväällä 2023 ollaan käynnistämässä myös Poikien Huone toimintaa. Opinnäytetyön kutsuvierastilaisuuteen on tulossa molempien toimintamallien mahdollisia ohjaajia. Tilaisuudessa esitellään Tyttöjen Huone toimintamalli 2022 ja opinnäytetyön kokonaisuus. Tämän pohjalta keskustellaan minkälaisella toimintamallilla olisi Tyttöjen ja Poikien Huoneessa mahdollista jatkaa ja minkälaisia resursseja löytyy keväälle 2023. Opinnäytetyöntekijä ei jatka toiminnassa, mutta on tukena sen käynnistämisessä. Näistä asioista johtuen, on myös hankala tässä vaiheessa esittää opinnäytetyölle tämän enempää jatkokehittämisehdotuksia, koska ne määrittyvät toiminnassa mahdollisten jatkajien mukaan. Kehittämistä on tarkoitus pohtia yhdessä, opinnäytetyön tietoa ja arvioinnin tuloksia hyödyntäen.

Nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori Juutilaisen kanssa käydyissä yhteistyökeskusteluissa Juutilainen tuo esiin, että nuorisotoiminnan lisäksi hän pitää tärkeänä, että nuorille tarjotaan myös kohdennettua nuorten toiveiden mukaista kerhotoimintaa. Hän pitää kerhotyylisessä toiminnassa tärkeänä, että toimintaa ohjaa jokin teema ja se on suunniteltua, ohjattua ja osallistavaa. Juutilainen on sitä mieltä, että Tyttöjen Huonetta lähdettiin keväällä ja syksyllä 2022 suunnittelemaan ammatillisella otteella vastaten nuorten toiveisiin ja tarpeisiin. Kuunneltiin ja kunnioitettiin nuoria, mutta koska ei voitu toteuttaa suoria toiveita järjestämällä esimerkiksi nuorten iltojen yhteyteen tytöille omaa huonetta, niin lähdettiin miettimään toiveiden pohjalta muita mahdollisuuksia. Näin toimintaan voitiin yhdistää myös esille nousnut tarve tukea tyttöjen hyvinvointia. Tyttöjen Huone toimintamallia halutaan jatkaa koska, se on saavuttanut tavoitteita ja hyötyjä sekä saanut hyvää palautetta.

Lisäksi nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattori Juutilaisen (2022) haastattelussa ks. Luku: 4.2: Nuorisotoimen näkökulmat, Juutilainen tuo esiin haaveensa, että nuorisotyön ja varsinkin Tyttöjen Huone toiminnan kautta voitaisiin tarjota mahdollisuus nuorille toteuttaa tuetusti omien kiinnostusten kohtaisten mukaista toiminnanohjaamista. Isosisarus toiminta käynnistyi Tyttöjen Huoneen toiminnan yhteydessä, se ei ollut suunnitelmassa, mutta täytti yksilöllisen

huomioinnin ja itsensä toteuttamisen mahdollistamisen tavoitteet toiminnassa sekä työelämäkumppanin ajatukset toiminnan hyödyistä.

Omaa ammatillista kehittymistä tapahtui monessakin mielessä toiminnan aikana. Vastuu ryhmätoiminnan vetämisestä sille asetettuihin tavoitteisiin vastaten sekä luotettavan tiedon hankinta sen toimimiseksi vahvistui omassa toiminnassani. Omat kykyni kehittyivät reflektoida ja muuttaa tarvittaessa omaa vastuullista toimintaani kohderyhmän tarpeisiin ja toiveisiin vastaten. Ammatillisen kohtaamisen tärkeys asiakastyössä ja sen jatkuva tietoinen huomiointi toiminnan aikana ja siitä saatu merkitys konkretisoitui. Lisäksi konkretisoitui nuorten ajattelu- maailman ymmärtämisen ja sitä kautta heidän kanssaan tapahtuvan kommunikoinnin merkitys, kun halutaan saavuttaa tuloksia. Tiedon hankinta ja tiedon omaksuminen ovat ensiarvoisen tärkeitä, kun tehdään asiakastyötä ja kun suunnitellaan sekä toteutetaan palveluita.

9.6 Näkyvyys

Tässä osiossa tuon esille sitä, minkälaista näkyvyyttä toiminta on saanut toiminnan ulkopuolella. Toiminta oli herättänyt kiinnostusta Urjalan naapurikunnassa Forssassa sekä toiminnassa kävijöitä oli haluttu esiintymään julkisiin tilaisuuksiin Urjalan kunnassa tapahtumatoimintakerran ks. Luku 8.2.4, ”Hyvä minä - Hyvä sinä” tanssi esitykseen liittyen.

Forssan lehden toimittaja otti minuun yhteyttä ja halusi tehdä haastattelun Tyttöjen Huoneen toimintaan liittyen samalla, kun hän teki juttua lehteen Urjalan kunnan uusista nuorisotiloista. Annoin hänelle haastattelun, joka julkaistiin Forssan lehdessä (Liite 8). Tämä oli hieno tilaisuus saada Tyttöjen Huone toiminnalle sekä Urjalan kunnan nuoristiloille näkyvyyttä ja kiittelin toimittajaa kiinnostuksesta Tyttöjen Huone toimintaa kohtaan.

”Nedden” tapahtumassa esitetty ”Hyvä minä - Hyvä sinä” tanssiesitys sai huomioita ja Urjalan kunnan joulun avauksen tapahtumajärjestäjä toivoi kävijöitä esittämään esityksen joulun avauksessa. Kävijät innostuivat tästä ajatuksesta ja ”Nedden” tapahtumaan suunnitellut sanat ja liikkeet muutettiin koko Urjalan kuntalaisia yhdistäviksi ja osallistaviksi sanoiksi ja liikkeiksi. Sanat muunnettiin näin: ”Meillä on biisi. Usko unelmiisi. Hyvä minä - Hyvä sinä. Ole oma itsesi. Olen upea. Olen mä.” Sanoille kehitettiin liikkeet, joihin oli kaikki tapahtuman kävijät helppo osallistua mukaan. Olin itse mukana tapahtumassa tukena. Esitys sujui hyvin ja siitä tuli paljon hyvää palautetta. Tapahtuma oli julkinen ja se ei sisältynyt varsinaisiin Tyttöjen Huone toimintakertoihin, näiltä osin voin käsitellä siihen liittyviä asioita tässä osuudessa opinnäytetyötä.

10 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön lähtökohdat perustuivat Urjalan kunnan kouluterveyskyselyn vastauksiin. Koulukohtaiset tulokset ovat salasanojen takana, eivätkä ole julkista tietoa. Tästä syystä oli lupa-asiat sekä eettiset tekijät huomioiden tarkoituksellista käsitellä kouluterveyskyselyn tuloksia opinnäytetyön perusteluiden kannalta kouluterveyskyselyn valtakunnallisiin julkisiin tuloksiin yhdistäen.

Opiskelijan roolini aikana olen ollut Urjalan kunnan nuoriso- ja vapaa-aikakoordinaattorin työnkuvan harjoittelun aikana esittelemässä kouluterveyskyselyn tuloksia, kehittämässä nuoristoimintaa ja ideoimassa Tyttöjen Huone toimintaa sekä ”Hyvä minä-Hyvä sinä” kampanjaa. Oman asemani ja sen tietopohjan kautta tulleiden lähtökohtien kannalta tämä tieto ei kuitenkaan ollut riittävää osoittamaan opinnäytetyön luotettavuutta. Tämän vuoksi opinnäytetyössä haastattelin Urjalan kunnan työntekijöitä tiedon oikeellisuuden ja luotettavuuden vahvistamiseksi. Vastaavan toiminnan Tampereen Tyttöjen Tuvan työntekijöiden haastattelusta saatiin lisää luotettavaa ja kokemuksellista tietopohjaa toiminnan tarpeesta ja hyödyistä sekä konsultaatio näkemystä toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseksi.

Tyttöjen Huoneen avoimen toiminnan periaatteella haluttiin mahdollistaa mahdollisimman monelle kohderyhmään kuuluvalla matalalla kynnyksellä toimintaan osallistuminen ilman sitoutumista. Se toi kuitenkin omat haasteet aineiston keruuseen sekä sen käsittelyyn opinnäytetyössä ja osin myös aineiston luotettavuuteen. Kohderyhmän saavuttaminen sekä heidän osallistamisensa olivat kuitenkin toiminnan ja opinnäytetyön päätavoite ja aineistoa kerättiin avoimeen toimintamuotoon sopivin menetelmin.

Eettiseksi kysymykseksi ja haasteiksi aineiston keruussa ja sen luotettavuudessa muodostuivat avoimen toiminnan kautta tehtävä toiminnallinen opinnäytetyö. Eettinen kysymys oli, millä lailla voitiin eettisesti oikein arvioida ja havainnoida toimintaa, jonka kävijäkunta vaihtelee sekä kävijät ovat alaikäisiä tutkimuslupien saamisen kannalta. Olisi ollut mahdotonta jokaisella käyntikerralla kysyä kirjallinen lupa toiminnan havainnointiin ja arviointiin osallistujilta itseltään sekä heidän vanhemmiltaan. Tämä ei olisi ollut myöskään osallistujien näkökulmasta mielekästä eikä toiminnan periaatteita ja kohderyhmää ajatellen tarkoituksellista. Eettisesti oli osallistujien kannalta oikein, että he saivat osallistua matalalla kynnyksellä saavutettavaan toimintaan ilman, että he olisivat olleet jatkuvan yksityiskohtaisemman arvioinnin ja havainnoinnin kohteena.

Eettinen kysymys oli lisäksi, voitiinko avointa toimintaa arvioida ja havainnoida yleisellä tasolla. Tässä kohtaa ajattelen, että toimintaa ei voitu havainnoida toimijoiden kautta. Urjalan kunta on pieni paikkakunta, joten toimintaan osallistujia voitiin myös yhdistää toimintaan, jos toimintaa havainnoitiin liian yksilöllisesti. Tässä kohtaa tuli eettisestä näkökulmasta tarkastella opinnäytetyötä varten ohjaajan omaa toimintaa, toiminnan toteutusta, onnistumista ja

kehittämistä. Osallistujia voitiin havainnoida yleisellä tasolla siitä näkökulmasta, miten ohjaaja näki oman toimintansa ja toteutettavan sisällön vaikuttavan osallistujiin. Eettisesti oli rajattava selkeästi mitä ja miten havainnoidaan ja arvioidaan sekä minkälainen toiminnan havainnointi ei yksilöidy liikaa toimijoihin.

Toteutettavan palautekyselylomakkeen kysymykset toiminnasta julkaistiin opinnäytetyössä, jolla osoitettiin kyselystä haettavan tiedon yhteys opinnäytetyön arvioinnissa. Avoimen toiminnan, vapaaehtoisuuden ja eettisyyden periaatteita noudattaen palautteesta saadut vastaukset jätettiin julkaisematta ja yksityiskohtaisemmin analysoimatta. Vastauksia lomakkeista sekä toiminnan aikana saaduista palautteista ja toiveista, tuotiin opinnäytetyössä esiin yleisellä tasolla, ei käyttämällä osallistujien kommentteja. Esimerkiksi palautteen perusteella toimintaan oltiin tyytyväisiä tai palautteen perusteella toimintaa voitiin kehittää. Palaute lomakkeiden määrä voitiin ilmoittaa numeerisesti, joka osoitti luotettavuutta siihen, että palautetta oli tullut.

Opinnäytetyön suunnitelma esitettiin Urjalan kunnalle, jonka kautta haettiin tutkimuslupahakemuksella (Liite 9) lupa tutkimuksen tekoon niillä tiedoin ja menetelmin mitä opinnäytetyön suunnitelmassa tuotiin esiin. Haastatteluihin haettiin suostumukset opinnäytetyöhön osallistumiseen (Liite 1) haastateltavilta itseltään sekä heidän vanhemmiltaan. Haastatteluvastausten avulla pyrittiin saamaan yksilöllisemmän palautteen kautta tukea toiminnan kautta tullessiin havaintoihin ja toiminnan arviointiin. Tutkimusluvan (Liite 10) saamisella Urjalan kunnalta osoitettiin, että opinnäytetyöhön liittyvät suunnitelmat ja tiedot hyväksyttiin.

11 Pohdinta

Opinnäytetyössä edetessäni ja siihen tietoa hankkiessani, löytyi eri lähteistä sekä käymistäni haastatteluista ja keskusteluista paljon yhtäläisyyksiä ja samankaltaisuuksia, jotka tukivat toinen toisiansa. Varsinkin vertaisryhmille kohdennetun toiminnan hyötyjä tyttöjen kasvun tukemiseksi tuki moni lähde ks. Luku 5.1.1: Tyttönuorisotyö ja Luku 5.1.2 Tampereen Tyttöjen Tupa. Sukupuolisensitiivinen työote nuorisotyö- ja tyttötyötä toteuttaessa tuli myös vastaan monen lähteen kautta. Sukupuolisensitiivisessä nuorisotyössä pyritään rikkomaan sukupuolisia stereotyyppioita, kohtaamaan nuoret tasa-arvoisina sekä otetaan huomioon, että tyttöjen ja poikien kasvuun liittyy ominaispiirteitä, joiden kautta heillä esiintyy myös omia tarpeita. Erkko & Hannukkala (2019, 33) teoksessaan ”Mielenterveys voimaksi” tuovat esille, että sukupuolisensitiivisessä tyttö- ja poikatyössä tulee tunnistaa ja huomioida tyttöjen ja poikien kasvuun liittyvät erityiskysymykset ja että tyttöjen ja poikien kasvun kipukohtat ovat pitkälle sukupuolisidonnaisia. Nivala & Rynnänen (2019, 247) teoksessaan ”Sosiaalipedagogiikka”, tuovat

esiin, että sukupuolisensitiivisyys tarkoittaa sitä, että eri sukupuolen edustajilla voi olla erilaisia sukupuoleen liittyviä tarpeita ja heille tulee tarjota sitä kautta mahdollisuuksia toimintaan yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Näitä tiedon lähteitä yhdistäen on sukupuolille eriytetty toiminta nuorten kasvua ja tarpeita huomioivaa samalla sen ollessa sukupuolisensitiivistä.

Sosiaalisen median vaikutukset liittyen nuorten sekä etenkin tyttöjen kasvuun tuntuivat yhdistyvän moneen keskusteluun opinnäytetyötä tehdessäni. Sosiaalinen media nousi toisaalta esiin nuoria kiinnostavana ilmiönä, kuin myös heidän kasvuunsa haasteita lisäävänä vaikuttajana. Tämä osoittaa myös sitä, miten nuorten hyvinvointiin liitettäviä yhteiskunnan kehityksenkin mukana tuomia ilmiöitä tulee huomioida nuorten palveluita suunnitellessa. Nuorisotyössä, niin kuin myös nuorisotutkimuksissa huomioidaan opinnäytetyössä käytettyjen lähteiden mukaan yhä enemmän kehittyvän yhteiskunnan ja digitalisaation vaikutukset ja merkitykset nuoriin ks. Luku: 5.1: Nuorisotyö lähtökohtana. Tyttöjen kasvuun on yhdistetty erilaisia ilmiöitä, kuten suorituspainee, jännittäminen sekä omaan kehonkuvaan liittyvät ajatukset. Nuorten ja nuorten tyttöjen kasvuun liittyvät ilmiöt eivät välttämättä kovin paljoa muutu, koska ilmiöitä on havaittu aiemminkin ja niiden kautta on kehitetty tyttötyötä ks. Luku: 5.1.1: Tyttönuorisotyö. Yhteiskunnan kehityksen mukana tuomat vaikutuskanavat, joiden kautta ilmiöt lisääntyvät, vahvistuvat tai vähenevät ovat muuttuvia. Esimerkiksi media ja digitaalisuus ovat kehittyvän yhteiskunnan mukanaan tuomia nuorten elämään vaikuttajia ja ne ovat yhdistettävissä nuorten kasvuolosuhteisiin joka päiväisinä tekijöinä.

Opinnäytetyöni tarkoitus ei ollut käsitellä median vaikutuksia tyttöjen kasvuun liittyvissä asioissa, vaan enemmin sen olevan olennaisena osana nuorten arkea haasteineen, mutta myös hyötyineen ja positiivisine puolineen. On tärkeää puhua haasteista, mutta hyötykeskustelun kautta voidaan löytää haasteisiin myös ratkaisuja. Tyttöjen Huoneen toiminnan ajatuksesta saamastani palautteesta nostettiin esiin toiminnan tärkeys varsinkin sosiaalisen mediamaailman lisääntyessä. ”Nedde” (Lukkarinen 2022) käynti oli yksi Tyttöjen Huoneen innostavampia toimintakertoja. Tämän vuoksi käsittelin ”Neddeen” liittyvää tapahtumakertaa vähän laajemmin muiden toimintakertojen kuvaukseen verrattuna. ”Nedden” käynnin ja hänen ajatustensa ja kommenttiansa kautta saatiin välitettyä tärkeää tietoa tyttösukupuoleen liittyvien olettamusten rikkomisesta, itsensä hyväksymisestä sekä sosiaalisen median hyvien ja haasteita tuovien puolien vaikutuksista. Myös ”Nedde” kannatti Tyttöjen Huone toimintaa ja sen tärkeyttä sosiaalisen mediamaailman lisääntyessä yhteiskunnassa ks. Luku 8.2.4: Tapahtuma.

Päätelmänä voidaan todeta, että Tyttöjen Huoneen tyylliselle kohdennetulle toiminnalle on tarve ja tarpeelle löytyy perusteluja sekä kannatusta moninaisilta tahoilta. Käsittelemäni aihepiirin ympärillä näkyy kiistatta tulokset ks. Luku 4: Perustelut toiminnalle. Näkemykset pidemmältäkin ajalta tyttöjen hyvinvointiin liittyen sekä murrosikäisten kasvun piirteisiin ja niissä tukemisen tärkeyteen liittyvä tieto, osoittavat toiminnalle perusteluja. Hyvinvointiin tähtäävää, varsinkin lapsiin ja nuoriin kohdentuvaa toimintaa ei varmasti voi olla koskaan

liikaa. Kunnan ja muiden eri toimijoiden resurssit on tietenkin myös huomioitava ja tehtävä harkintaa, mihin resursseja suunnataan, jotta niistä saadaan myös hyötyjä ja sekin tulee huomioida palveluiden lähtökohtien perusteluissa ja tarpeen arvioinnissa. Kun selvitysten kautta moni eri näkökulma johdattavat samansuuntaiseen tulokseen ja näkemykseen, voidaan ajatella, että toiminta on perusteltua.

Nuorten hyvinvointi nyky-yhteiskunnassa on tälläkin hetkellä yleinen keskustelun aihe, jota on nostettu viimeaikoina myös mediassa enemmän esiin. Kun tiedostetaan, minkälaisia haasteita nuorilla on, tai minkälaisia nuoruudesta johtuvien haasteiden vaikutuksia myöhemmin on todettu heillä olevan, on nuoriin kohdistettu hyvinvointityö varmasti niin yksilölle, kuin myös yhteiskunnallekin edullisin ratkaisu pitkällä tähtäimellä. Erkkö & Hannukkala (2019, 13) ”Mielenterveys voimaksi” teoksessa tuovat esiin tietoa, jonka mukaan lasten ja nuorten mielenterveyden edistämiseen sijoitetut resurssit palautuvat 1-5 vuoden päästä, jopa viisinkertaisina takaisin.

Itselleni Tyttöjen Huoneen toiminnan ohjaamisen ja vetämisen kautta tulleet hyvän mielen ja merkityksellisyyden kokemukset eivät nekään tulleet tyhjistä. Kun toiminnalla on selkeät lähtökohdat, perustelut ja tavoitteet, jotka näkyvät toteutumisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa, on toiminta kohdannut tarpeensa. Tämä tuo onnistumisen tunnetta myös ohjaajalle sitä kautta, mitä kohderyhmä siitä on saanut. Niin kuin Forssan lehtihaastattelussa ks. Liite 8, totesin, että tulin Tyttöjen Huoneelle hymyillen ja lähdin sieltä hymyillen. Oma henkilökohtainen, mutta myös ammatillinen tavoitteeni oli saada osallistujille toiminnan kautta hyvän mielen kokemuksia. Koin, että yhdessä opiskelijatyöparini kanssa tässä tavoitteessa myös onnistuttiin.

Lähteet

Painetut

Alien & Tiedenaiset. 2021. Kaikki muuttuu. Helsinki: Tammi

Erkko, A. Hannukkala, M. 2019. Mielenterveys voimaksi - käsikirja nuorisotyön ammattilaisille. 6. Painos. Helsinki: Suomen mielenterveysseura.

Henttinen, A. 2021. Salatut elämäntaidot. Helsinki; Lasten ja nuorten keskus.

Hoikkala, T. Kuivakangas, J. Cederlöf, P. Tiilikka, E. Kenen nuorisotyö: yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu.

Honkasalo, V. 2011. Tyttöjen kesken: monikulttuurisuus ja sukupuolten tasa-arvo nuorisotyössä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto: Nuorisotutkimusseura.

Hyttinen, A. Santalainen, J. Seppälä, P. Virtasalo, M. 2020. Isosisaruskurssi-Vapaaehtoisen opas. Vaasa: Grano.

Kiilakoski, T. Tomperi, T. Vuorikoski, M. 2005. Kenen kasvatus? Jyväskylä: Gummerrus kirjapaino.

Kivijärvi, A. Kauppinen, E. Kiilakoski, T. Leskinen, J. 2021. Hidasta kasvua ja lisääntyviä vastuita - Kunnallinen nuorisotyö suomessa. Lahti: Kanuuna.

Komonen, K. Suurpää, L. Söderlund, M. 2012. Kehittyvä nuorisotyö. Helsinki: Hakapaino

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen, muutoksen pedagogiikka. Tampere: Tammerpaino.

Lipponen, K. 2020. Resielenssi arjessa. Helsinki: Duodecim.

Lämsä A-L. 2009. Mun on paha olla: näkökulmia lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Nivala, E. Ryytänen, S. 2019. Sosiaalipedagogiikka. Tallinna; Printon Trukikoda.

Ojanen, Mulari & Aaltonen. 2011. Entäs tytöt: Johdatus tyttötutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Räty, M. Sivonen, S. Saarela, J. Laurikainen, H. 2014. Aistien menetelmä. Painos 2. Helsinki: Edita Prima.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Vilkkä, H. Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerrus.

Sähköiset

Aalberg, V. 2021a. Mielenrakentumisen kaksivaiheisuus. Nuorten mielenterveystalo.fi. Viitattu 9.10.2022. https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielenterveysongelmat/Pages/Johdanto-nuoruusik%C3%A4%C3%A4n.aspx

Aalberg, V. 2021b. Nuoruusiän kehitykselliset tehtävät. Nuortenmielenterveystalo.fi. Viitattu 9.10.2022. https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielenterveysongelmat/Pages/Johdanto-nuoruusik%C3%A4%C3%A4n.aspx

Aalberg, V. 2021c. Psykososiaalinen taantuma. Nuortenmielenterveystalo.fi. Viitattu 9.10.2022. https://www.mielenterveystalo.fi/nuoret/tietoa_mielenterveydesta/nuorten_mielenterveysongelmat/Pages/Johdanto-nuoruusik%C3%A4%C3%A4n.aspx

Aguilera, C. 2022. Beautiful. Viitattu 1.12.2022. https://www.youtube.com/watch?v=7kE-wGXLdbZ8&ab_channel=CAguileraVEVO

Loisto Settlementti. 2022a. Sukupuolisensitiivisyys.fi. Viitattu 19.10.2022. <https://loistosetlementti.fi/sukupuolisensitiivisyys/>

Loisto Settlementti. 2022b. Sukupuolisensitiivisen sosiaalisen nuorisotyön perusteet. Viitattu 9.10.2022. <https://loistosetlementti.fi/sukupuolisensitiivisyys/perusteet/>

Marttunen, M. Huurre, T. Strandholm, T. Viialainen, R. 2013. Nuorten mielenterveyshäiriöt. THL. Viitattu 9.10.2022. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110484/THL_OPA025_2013.pdf?sequence=1

Settlementti Liitto. 2022. Projekti arkisto. Viitattu 27.11.2022. <https://settlementti.fi/settlementtiliitto/kehittamistoiminta/>

Settlementti Tampere. 2022. Rohkeasti ihmisen puolella. Viitattu 13.10.2022. <https://settlementtitampere.fi/>

Suomen YK-Liitto, 2022. Turvallinen tila. Viitattu 1.12.2022. <https://www.ykliitto.fi/turvallinen-tila>

THL. 2022a. Kouluterveyskysely. Viitattu 29.12.2022. <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely>

THL. 2022b. Nuorten mielenterveyshäiriöt. Viitattu 9.10.2022. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot/nuorten-mielenterveyshairiot/nuorten-ahdistus-ja-ahdistuneisuushairiot>

THL. 2021a. Kouluterveyskysely 2019 ja 2021. Viitattu 9.10.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=200138&mittarit_1=199884&mittarit_2=403087&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021b. Sosiaalinen ahdistuneisuus. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=187209&mittarit_1=200386&mittarit_2=602193&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021c. Ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana. Viitattu 29.12.2022.

https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=187209&mittarit_1=200386&mittarit_2=200555&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021d. Matala itsetunnon taso. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=187209&mittarit_1=200386&mittarit_2=602116&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021e. Tuntee itsensä yksinäiseksi. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=200138&mittarit_1=199281&mittarit_2=199700&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021f. Kokenut positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=187209&mittarit_1=200386&mittarit_2=200227&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021g. Riittämättömyyden tunne opiskelijana. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=199594&mittarit_1=199900&mittarit_2=200022&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

THL. 2021h. Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Viitattu 29.12.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2?alue_0=600836&mittarit_0=199420&mittarit_1=199884&mittarit_2=200249&vuosi_0=v2019&kouluaste_0=161293#

Tyttöjen Tupa. 2022a. Tyttöjen Tupa ja isosisarus toiminta. Viitattu 9.10.2022. <https://www.tyttojentupa.fi/>

Tyttöjen Tupa. 2022a. Historia. Viitattu 9.10.2022. <https://www.tyttojentupa.fi/historia/>

Urjala. 2022a. Nuoret. Viitattu 27.11.2022. <https://www.urjala.fi/hyvinvointi/nuoret943605043/>

Urjala. 2022b. Kulttuurinen nuorisotyö. Viitattu 27.11.2022. <https://www.urjala.fi/hyvinvointi/nuoret943605043/kulttuurinen-nuorisotyö/>

Julkaisemattomat

Juutilainen, T. 2022. Nuoriso ja vapaa-aika koordinaattorin haastattelu. 20.10.2022. Urjala.

Koskinen, K. 2022. Kouluterveydenhoitajan haastattelu. 5.12. Urjala

Lukkarinen, J. 2022. Tapahtuma päivä & Haastattelu. 14.11.2022. Urjala.

Räsänen, E. 2022. Yhteisöpedagogin haastattelu. 28.10.2022. Tyttöjen Tupa. Tampere.

Vauhkonen, F. 2022. Yhteisöpedagogin haastattelu. 28.10.2022. Tyttöjen Tupa. Tampere.

Liitteet

Liite 1: Suostumus opinnäytetyöhön osallistumiseen	63
Liite 2: Saatekirje	64
Liite 3: Haastattelu runko	65
Liite 4: Suostumus kommenttien ja tanssi esityksen sanoituksen käyttämiseen sekä toteutuksen kuvailuun	66
Liite 5: Palautekysely	67
Liite 6: Suostumushakemus isosisarustoiminnan kuvailuun opinnäytetyössä	68
Liite 7: Ohjeistus isosisaruksena toimimiseen	69
Liite 8: Lehtihaastattelu	70
Liite 9: Tutkimuslupahakemus	71
Liite 10: Tutkimuslupa	72

Liite 1: Suostumus opinnäytetyöhön osallistumiseen

SUOSTUMUS OPINNÄYTETYÖHÖN OSALLISTUMISEEN

Suostun vapaaehtoisesti osallistumaan opinnäytetyön haastatteluun. Henkilötietoja ei kerätä, joten tutkimusrekisteriä ei synny. Antamiani vastauksia ei voi yhdistää minuun jälkikäteen opinnäytetyön kirjallisessa tuotoksessa. Kaikki vastaustiedot ovat luottamuksellisia. Minulle on selvitetty opinnäytetyön tarkoitus ja siinä käytettävät tiedonkeruun (kuten haastattelu/videointi/valokuvaaminen/ääninauhotteet) ja tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen ei aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia.

Suostun siihen, että minua haastatellaan ja haastattelussa antamiani tietoja ja tiedonkeruussa saatua materiaalia (kuten videointi/valokuvaaminen/ääninauhotteet) käytetään kyseisen opinnäytetyön tarpeisiin sekä sen loppuraportointiin/esittämiseen. Voin halutessani keskeyttää opinnäytetyöhön osallistumisen milloin tahansa ilman, että minun täytyy perustella keskeyttämistäni.

Opinnäytetyö toteutetaan noudattaen tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä (Hyvä tieteellinen käytäntö 2012) https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf. Olen saanut kirjallista tietoa opinnäytetyön sisällöistä, sen tavoitteista sekä nähnyt opinnäytetyöhön liittyvän haastattelurungon.

Päiväys ja paikka _____

Opinnäytetyöhön osallistuvan haastateltavan allekirjoitus ja nimenselvennys

Opinnäytetyöhön osallistuvan alaikäisen haastateltavan huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

Opinnäytetyön tekijän/tekijöiden allekirjoitus ja nimenselvennys

(Vastaajien tiedot eivät tule näkyviin, suostumuslomakkeet säilytetään lukitussa tilassa Urjalan kunnassa)

LIITTEENÄ

Saatekirje

Tutkimushaastattelurunko

Liite 2: Saatekirje

Arvoisat haastateltavat ja heidän huoltajansa.

Olen sosionomi opiskelija ja suoritan opinnäytetyötä Tyttöjen Huone toiminnasta Urjalan kunnassa. Opinnäytetyössä arvioidaan Tyttöjen Huone toimintaa, sen toteutusta, onnistumista sekä hyötyjä. Arvioinnissa hyödynnetään kävijöiden haastatteluja.

Pyydän teiltä suostumusta nuoren osallistumisesta haastatteluun, jolla kerään arvokasta tietoa opinnäytetyöni kohderyhmän mielipiteistä, ajatuksista ja kokemuksista Tyttöjen Huone toiminnasta. Haastattelussa otetaan huomioon haastateltavan oma halu ja tyyli tuoda asioita esiin, kysymyksiin ei ole pakollista vastata.

Opinnäytetyö tulee valmistuttuaan julki Theseukseen, joka on julkinen netti sivusto, jossa julkaistaan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä <https://www.theseus.fi/>. Opinnäytetyö esitetään ja hyväksytetään haastatteluun osallistuneille, ennen julkaisemista ja haastateltavilla on oikeus oikaista halutessaan siinä esille tulleita tietoja haastatteluun liittyen. Haastatteluun osallistuneilta ei kerätä henkilötietoja, haastattelun vastuksia käytetään nimettömästi. Vastauksia käsitellään niin, että niitä ei voi yhdistää haastateltaviin. Vastaukset ovat luottamuksellisia ja niitä ei käsitellä missään muussa yhteydessä.

Opinnäytetyön haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista, eikä aiheuta kuluja osallistujille. Halutessaan voi milloin tahansa keskeyttää opinnäytetyöhön osallistumisen, eikä sitä tarvitse perustella. Alaikäisen haastatteluun osallistuvan huoltajilta haetaan myös suostumus kirjallisesti.

Haastattelu toteutetaan ryhmä haastatteluna 4-5 aktiivisen kävijän kesken. Opinnäytetyössä käsitellään vain haastattelussa esille tulleita kommentteja ei Tyttöjen Huoneen toiminnan aikana esille tulleita kommentteja.

Minulta voi kysyä mitä tahansa haastatteluun liittyviä asioita.

Ystävällisesti

Katja Peiponen-Patrikainen, Puh: 0407218266, katjape(a)outlook.com

Liite 3: Haastattelu runko

Teema 1: Toiminnan järjestäminen

1. Oletteko kaivanneet tämän tyyppistä Tyttöille kohdennettua toimintaa ja miksi?
2. Mikä teidän mielestä on Tyttöjen Huone toiminnassa hyvä asia.
3. Onko toiminta aika ollut sopiva?
4. Oletteko päässeet helposti paikalle toimintaan?

Teema 2: Kohtaaminen ja osallisuus

5. Onko ollut helppo tulla mukaan toimintaan ja miten teidät on otettu vastaan?
6. Miltä toiminta on tuntunut, onko ollut helppoa osallistua toimintaan?
7. Koetteko, että olette saaneet osallistua toimintaan omien ehtojenne mukaan?
8. Onko toiminta tuntunut tasapuoliselta, onko teitä kuunneltu ja huomioitu?
9. Onko teillä ollut turvallinen ja luottavainen olo toiminnan aikana?
10. Koetteko, että olette voineet keskustella ja tuoda esiin ohjaajille mitä tahansa mieltä askarruttavia asioita?

Teema 3: Toiminnan sisältö

11. Onko toiminta vastannut odotuksianne?
12. Onko toiminnassa otettu huomioon teidän toiveitanne?
13. Mistä olette tykänneet ja onko jotain mistä ette ole tykänneet?
14. Onko toimintaa ja/tai vapaa-aikaa ollut riittävästi?
15. Miltä toiminta ja harjoitukset ovat tuntuneet ja oletteko oppineet niiden kautta jotain? (Itsessäsi hyviä asioita, toisessa hyviä asioita, oletko saanut jotain vinkkejä tai neuvoja, joista on ollut hyötyä. Oletko huomannut itsessäsi tai muissa jotain, mitä et aikaisemmin tullut ajatelleeksi).
16. Toivoisitteko toiminnan jatkuvan?
17. Mitä toivoisitte lisää toimintaan tai miten muuttaisitte sitä?
18. Mitä muuta haluatte vielä sanoa?

Liite 4: Suostumus kommenttien ja tanssi esityksen sanoituksen käyttämiseen sekä toteutuksen kuvailuun

Haen suostumustanne Tyttöjen Huoneen 14.11.2022 tapahtuman ja Lukkarinen, J. "Nedde", vierailun aikana esille tulleiden kommenttien käyttämiseen opinnäytetyössäni. Kommentit koskevat Tyttöjen Huoneen toiminnan esittelyä kyseisessä tapahtumassa.

Lisäksi pyydän lupaa Hyvä minä - Hyvä sinä tanssiesityksen sanoituksen käyttämiseen sekä tanssiesityksen toteutuksen kuvailuun tapahtuman aikana opinnäytetyössäni. Tarkoitus on tuoda tällä tietoa opinnäytetyöhöni osallistujien kanssa suunnitellusta ohjelmanumerosta ja sen onnistumisesta.

Tietojen käsittely tapahtuu opinnäytetyössä nimettömästi. Pysin kirjoittamaan tietoja opinnäytetyössäni hyviä eettisiä periaatteita ja salassapitokäytänteitä noudattaen sekä henkilöiden yksityisyyttä suojaten, mutta koska toimintakerta oli tapahtuma luonteinen, henkilöt voivat tietojen perusteella olla tunnistettavissa.

Opinnäytetyö tulee valmistuttuaan julki Thesukseen, joka on julkinen netti sivusto, jossa julkaistaan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä <https://www.theseus.fi/>. Opinnäytetyö esitetään ja hyväksytetään tämän suostumuksen antaneille, ennen sen julkaisemista ja suostumuksen antaneilla on oikeus oikaista halutessaan siinä esille tulleita tietoja heihin liittyen.

Päiväys ja paikka _____

Opinnäytetyöhön osallistuvan allekirjoitus ja nimenselvennys

Opinnäytetyöhön osallistuvan alaikäisen huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

---

Opinnäytetyön tekijän/tekijöiden allekirjoitus ja nimenselvennys

(Vastaajien tiedot eivät tule näkyviin, suostumuslomakkeet säilytetään lukitussa tilassa Urjalan kunnassa)

Liite 5: Palautekysely

Tyttöjen huoneen toiminnassa kävijöille, vapaaehtoisesti, nimettömästi, toiminnan kehittämiseksi. Kommentteja ei käytetä opinnäytetyössä. Palautetta arvioidaan yleisellä tasolla esim. Onko toimintaa muokattu palautteen perusteella ja onko se onnistunut. Palaute lomakkeiden määrä taulukoidaan.

1. Onko toiminta vastannut odotuksiasi?
Tosi hyvin Hyvin En tiedä Huonosti Tosi huonosti
Perustelut:

2. Onko ollut helppo olla mukana ja osallistua toimintaan?
Tosi hyvin Hyvin En tiedä Huonosti Tosi huonosti
Perustelut:

3. Onko ohjaajat huomioineet sinua?
Tosi hyvin Hyvin En tiedä Huonosti Tosi huonosti
Perustelut:

4. Onko sinulla ollut hyvä olla?
Tosi hyvin Hyvin En tiedä Huonosti Tosi huonosti
Perustelut:

5. Voitko luottaa ohjaajiin?
Tosi hyvin Hyvin En tiedä Huonosti Tosi huonosti
Perustelut:

6. Mikä on ollut kivaa ja mikä ei?

7. Mitä toivoisit lisää?

8. Muita terveisiä?

Liite 6: Suostumushakemus isosisarustoiminnan kuvailuun opinnäytetyössä

Suostumushakemus isosisarustoiminnan kuvailuun opinnäytetyössä

Olen sosionomi opiskelija ja suoritan opinnäytetyötä Tyttöjen Huone toiminnasta Urjalan kunnassa. Opinnäytetyössä arvioidaan Tyttöjen Huone toimintaa, sen toteutusta, onnistumista sekä hyötyjä.

Opinnäytetyö toteutetaan noudattaen tutkimuseettisen neuvottelukunnan määrittelemää hyvää tieteellistä käytäntöä (Hyvä tieteellinen käytäntö 2012) https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf.

Haen suostumustanne isosisaruksena toimimisena kuvailuun Tyttöjen Huoneella opinnäytetyössäni isosisarukselta ja hänen huoltajaltaan. Pysin kirjoittamaan tietoja opinnäytetyössäni hyviä eettisiä periaatteita ja salassapitokäytänteitä noudattaen sekä henkilöiden yksityisyyttä suojaten. Isosisaruksena toimimisena Tyttöjen Huoneella on kysymyksessä yhden henkilön rooli, joka muodostui Tyttöjen Huoneella käyntien yhteydessä, tämän vuoksi tämän asian käsittely opinnäytetyössäni voi olla yhdistettävissä henkilöön ja siksi pyydän suostumustanne isosisarustoiminnan käynnistymisestä sekä roolin kuvailusta yleisellä tasolla opinnäytetyössäni. Opinnäytetyössä tietoja kuvaillaan yleisesti ei henkilökohtaisia asioita esille tuoden.

Opinnäytetyö tulee valmistuttuaan julki Theseukseen, joka on julkinen netti sivusto, jossa julkaistaan ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä <https://www.theseus.fi/>. Opinnäytetyö esitetään ja hyväksytetään henkilöillä, joilta on haettu suostumusta opinnäytetyöhön liittyvien asioiden käsittelyyn. Ennen julkaisemista henkilöillä on oikeus oikaista halutessaan siinä esille tulleita tietoja tai peruuttaa asioiden käsittely opinnäytetyössä. Suostumuksen antaneilta henkilöiltä ei kerätä henkilötietoja, henkilöön kohdistuvia asioita käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömästi.

Minulta voi kysyä mitä tahansa opinnäytetyöhön liittyviä asioita.

Ystävällisesti:
Katja Peiponen-Patrikainen
Puh. 0407218266 katjape@outlook.com

Päiväys ja paikka _____

Opinnäytetyöhön osallistuvan allekirjoitus ja nimenselvennys

Opinnäytetyöhön osallistuvan alaikäisen huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys

---

Opinnäytetyön tekijän/tekijöiden allekirjoitus ja nimenselvennys

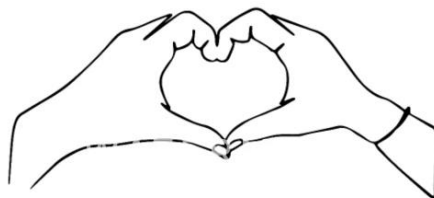
(Vastaaajien tiedot eivät tule näkyviin, suostumuslomakkeet säilytetään lukitussa tilassa Urjalan kunnassa)

Liite 7: Ohjeistus isosisaruksena toimimiseen

Olen Isosisarus!

Olen tärkeässä roolissa ja minun on tärkeä muistaa:

- Esimerkkiäni seurataan: keskityn siihen, miten puhun ja mitä teen toiminnan aikana
- Ohjaan, tuen ja kannustan kaikkia tasapuolisesti
- Huomioin kaikkia tasapuolisesti
- Olen luotettava: Muistan, että minun ei kuulu puhua toiminnan aikana esille tulleita asioita toiminnan ulkopuolella
- Puutun tai ilmoitan ohjaajalle, jos huomaan tai kuulen epäsopivaa käytöstä
- Pidän huolen, että turvallisen tilan periaatteet toteutuvat
- Saan pitää hauskaa ja nauttia itsekin toiminnasta!

Liite 8: Lehtihaastattelu

Urjalan Tyttöjen huoneessa rakennetaan itsetuntoa

12-16
-vuotiaat tytöt ovat Tyttöjen huoneen kohderyhmää

Sosionomiopiskelija Katja Peiponen-Patrikainen oli viime keväänä työharjoittelussa Urjalan kunnan nuorisotoimissa.

Tuolloin käytiin läpi Terveyden- ja hyvinvointilaitoksen vuonna 2021 teettämän kouluterveyskyselyn vastauksia Urjalan koulujen osalta. Huomiota kiinnitti se, että esimerkiksi sosiaalisen ahdistuneisuuden kokemuksen ja muiden mielenterveyttä mittaavien asioiden osalta tyttöjen vastausprosentti oli selvästi suurempi kuin poikien.

Näihin mielenterveyttä mittaaviin vastausprosentteihin liittyy yhteiskunnallisestikin havaittuja ilmiöitä kuten jännittäminen, suorituspalneet ja oman kehon kuvaan liittyvät ajatukset. Nämä seikat korostuvat kouluterveyskyselyn tuloksissa valtakunnallisestikin. Peiponen-Patrikainen kertoo.

Näihin mielenterveyttä mittaaviin vastausprosentteihin liittyy yhteiskunnallisestikin havaittuja ilmiöitä kuten jännittäminen, suorituspalneet ja oman kehon kuvaan liittyvät ajatukset. Nämä seikat korostuvat kouluterveyskyselyn tuloksissa valtakunnallisestikin. Peiponen-Patrikainen kertoo.

Urjalassa haluttiin lähteä tukemaan tyttöjen hyvinvointia.
Peiponen-Patrikainen oli aiemmin ollut työharjoittelussa Tampereella Tyttöjen tuvalia, ja ammensi kokemuksistaan sisältöä silhen, minkälaista vastaava toiminta voisi olla Urjalassa. Nyt Urjalan uudessa nuorisotilassa on toiminut Tyttöjen huone noin kuukauden ajan.

Kohderyhmänä ovat murrosiän kynnyksellä olevat ja murrosikäiset 12-16 -vuotiaat tytöt. Tyypillisesti sen ikäiset tytöt kokevat epävarmuutta, mielialan vaihtelua, ja oman kehon muutokset askarruttavat. Vaikka tämä on tyypillistä, murrosikäistä on tärkeää tukea, koska siinä tässä ollaan alttiita myös erilaisille mielisairauksille.

Viime kädessä Tyttöjen huoneen olut työharjoittelussa Tampereella Tyttöjen tuvalia, ja ammensi kokemuksistaan sisältöä silhen, minkälaista vastaava toiminta voisi olla Urjalassa. Nyt Urjalan uudessa nuorisotilassa on toiminut Tyttöjen huone noin kuukauden ajan.

Urjalassa haluttiin lähteä tukemaan tyttöjen hyvinvointia.
Peiponen-Patrikainen oli aiemmin ollut työharjoittelussa Tampereella Tyttöjen tuvalia, ja ammensi kokemuksistaan sisältöä silhen, minkälaista vastaava toiminta voisi olla Urjalassa. Nyt Urjalan uudessa nuorisotilassa on toiminut Tyttöjen huone noin kuukauden ajan.

Urjalan uudessa nuorisotilassa aloitti toimintansa Tyttöjen huone.

Leena Ruskeeniemi

neen toiminnan tärkeänä tavoitteena on hyvän itsetunnon rakentaminen.

Kun uuden nuorisotilan toimintoja alettiin Urjalassa ideoida, pidettiin suunnittelutilaisuus, jonka myötä nuoret saivat esittää toiveitaan. Vastaukset annettiin nimettöminä.

Katja Peiponen-Patrikainen kertoo, että moni vastaaja kaipasi tytöille omaa, rauhallista tilaa, missä voi käsitellä erilaisia tärkeitä asioita.

Tässä vaiheessa kävijöitä on ollut keskimäärin neljä iltaa kohti.

– Aina se vie aikaa ennen kuin uusi toiminta tulee tutuksi, mutta toki olen iloinen tästäkin määrästä, Peiponen-Patrikainen sanoo.

Tyttöjen huoneessa on aina välipalaa tarjolla, siellä kerrotaan kuulumisia ja käsitellään päivän teemaa, vaikkapa omia vahvuuksia tai voimavaroja.

Olennaista on se, että sitä tehdään, mistä tytöt tykkäävät ja mihin he suostuvat. Myös hengailulle ja vapaalle olemiselle annetaan aina mahdollisuus.

– Työparinani on toinen sosionomiopiskelija, mikä mahdollistaa sen, että voimme keskittyä yksilölliseen kohtaamiseen nuoren kanssa ja luoda avointa ja luotettavaa ilmapiiriä. Haluamme kannustaa tyttöjä, mutta myös huomioida heidän omat rajansa. Kenenkään ei tarvitse kokea suorituspainetta, ja aina voi illan päätteeksi jäädä juttelemaan kahden kesken ohjaajan kanssa, jos haluaa.

Peiponen-Patrikainen tykkää kovasti työstään.

– Tyttöjen huoneelle menen aina hymyillen ja lähdän hymyillen sieltä pois. Koen, että tavoitteita on saavutettu. Toistaiseksi toiminta jatkuu ainakin joulukuulle, ja sen jälkeen tehdään arviointia esimerkiksi kävijämäärien pohjalta.

– Kyseessä on kuitenkin uusi toimintamalli, ja sen vakinaistaminen riippuu tietenkin myös ohjaajien saatavuudesta. Ilman muuta toivomme, että tästä tulisi pysyvä toimintamuoto.

”

Haluamme kannustaa tyttöjä, mutta myös huomioida heidän omat rajansa.

Katja Peiponen-Patrikainen

Liite 9: Tutkimuslupahakemus

Tutkimuslupahakemus Urjalan kunnan sivistystoimelle

Hakija

Katja Peiponen-Patrikainen

Alitie 4

37830 Akaa

P. 0407218266

Katjape@outlook.com

Koulutusohjelma

Laurea ammattikorkeakoulu/Tikkurila, Sosionomi

Opinnäytetyön ohjaaja

Anne Eskelinen

0468567375

Anne.eskelinen@laurea.fi

Opinnäytetyön nimi

Tyttöjen huone – Tukemassa nuorten tyttöjen hyvinvointia

Tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota Urjalassa tytöille avointa ja matalankynnyksen vapaa-ajantoimintaa, jolla tuetaan tyttöjen hyvinvointia murrosiän kehityksen keskellä. Tavoitteena on mahdollistaa tyttötöyön kautta tyttöjä voimaantumaa ja toteuttamaan itseään vertaisryhmässä. Tyttöjen Huone kokoontuu loka-joulukuussa 9-10 kertaa, viikoittain, kaksi tuntia.

Menetelmät

Opinnäytetyössä Tyttöjen huoneen toimintaa tuodaan esiin ja arvioidaan yleisellä tasolla raportin muodossa niin, että sitä ei voida yhdistää toiminnassa kävijöihin. Opinnäytetyön avoimen toiminnan luonne huomioiden, toiminnallisen osuuden käsittely ja arviointi rajataan ohjaajan kykyyn ottaa huomioon, suunnitella sekä kehittää toimintaa sen lähtökohtien sekä osallistujien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Aineiston, jolla arvioidaan opinnäytetyön tulosta, kerääminen rajataan kävijä- ja käyttäjämääriin sekä saatujen palautekyselyiden määriin. Toimintaan osallistuneilta tytöiltä ja heidän huoltajiltaan pyydetään kirjallisia suostumuksia ja lupia haastatteluihin, joiden kautta saadaan palautetta ja mielipiteitä toiminnasta. Opinnäytetyössä kerätään tietoa konsultaatio haastatteluiden kautta Urjalan kunnan työntekijöiltä, jotta voidaan osoittaa opinnäytetyössä esitettävät lähtökohdat luotettaviksi.

Aikataulu

Opinnäytetyö valmis tammikuussa 2023

Liitteet

Opinnäytetyön suunnitelma

Toivon myönteistä päätöstä tutkimuslupahakemukseeni.

Ystävällisesti: Katja Peiponen-Patrikainen 25.10.2022

Liite 10: Tutkimuslupa

Asiaotsikko

Tutkimuslupa, Katja Peiponen-Patrikainen

Selostus ja perustelut Katja Peiponen –Patrikainen on hakenut tutkimuslupaa Laurea ammattikorkeakoulun opinnäytetyölle, Tyttöjen huone-Tuke-massa tyttöjen hyvinvointia.

Katja ohjaa Urjalan nuorisotilalla matalankynnyksen tyttöjen vapaa-ajan toimintaa ja tutkimus liittyy tähän työhön

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 31 palvelukeskuksen johtajan toimivalta

Päätös Myönnän Katja Peiponen – Patrikaiselle tutkimusluvan hakemuksen mukaisesti.

Allekirjoitus **Juha Salo**
Sivistysjohtaja

Yhteystiedot puhelin 040 335 4250, sähköposti: juha.salo@urjala.fi

Nähtävänäolo Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä päätöksentekopäivänä.

Tiedoksi Katja Peiponen-Patrikainen, Tiina Juutilainen

MUUTOKSENHAKUOHJE

Muutoksenhakuoikeus Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §)

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite sekä posti- ja sähköpostiosoite:

Toimielin: Sivistyslautakunta
Postiosoite: PL 33, 31761 URJALA
Käyntiosoite: Tampereentie 6, 31760 Urjala
Sähköposti: urjalan.kunta@urjala.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erillisen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa. Oikaisuvaatimusaika päättyy oikaisuvaatimuksen viimeisen päivän virka-ajan päättyessä klo 15.00, riippumatta tavasta jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen voi lähettää omalla vastuulla postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.